

Lokalny Program Rewitalizacji

**Miasta i Gminy Gołańcz
na lata 2016-2023**

I.	WPROWADZENIE.....	5
1.	Wstęp	5
2.	Ocena oddziaływania na środowisko	7
II.	POWIĄZANIA PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	9
1.	Poziom europejski	9
1)	Strategia Europa 2020	9
2)	Karta Lipska	10
2.	Poziom krajowy	10
1)	Strategia Rozwoju Kraju	10
2)	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.....	11
3)	Krajowa Polityka Miejska 2023.....	11
4)	Narodowy Plan Rewitalizacji	12
3.	Poziom regionalny	12
1)	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.....	13
2)	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	13
4.	Poziom ponadlokalny	14
1)	Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020.....	14
5.	Poziom lokalny.....	14
1)	Strategia rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022.....	14
2)	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołańcz....	15
3)	Gminny Program Opieki nad zabytkami gminy Gołańcz na lata 2016-2019	15
4)	Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Gołańcz na lata 2014-2020.....	16
5)	Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	17
III.	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	18
1.	Podstawowe informacje.....	18
2.	Finanse gminy Gołańcz	19
3.	Analiza sfery społecznej.....	21
1)	Demografia	21
2)	Rynek pracy	26
3)	Szkolnictwo i edukacja.....	28
4)	Bezpieczeństwo	31

5) Kapitał społeczny	32
4. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej	35
1) Struktura użytkowania gruntów	35
2) Wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną	35
5. Analiza sfery technicznej	45
6. Analiza sfery gospodarczej	46
7. Analiza sfery środowiskowej	47
1) Złoża kopalin	48
2) Stan środowiska (fauna i flora)	48
3) Formy ochrony przyrody	49
4) Gospodarka środowiskowa	51
8. Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych	60
IV. KONSULTACJE SPOŁECZNE	62
V. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	65
1. Metodologia wyznaczenia obszarów zdegradowanych	65
2. Sfera społeczna	68
3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	70
4. Sfera techniczna	72
5. Sfera gospodarcza	74
6. Sfera środowiskowa	76
7. Podsumowanie delimitacji	78
VI. WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY GOŁAŃCZ	92
1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	92
2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań	93
VII. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH I ICH RAMY FINANSOWE ..	94
VIII. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ	111
1. Komplementarność przestrzenna	112
2. Komplementarność problemowa	112
3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	114
4. Komplementarność międzyokresowa	114
5. Komplementarność źródeł finansowania	117

IX.	SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU ORAZ OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI I SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN.....	118
X.	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA.....	123
XI.	SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW	124
XII.	SPIS TABEL.....	125

PROJEKT

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp

W literaturze naukowej rozważano różnego rodzaju działania w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji, lecz dopiero prawna standaryzacja wymogów, jasno określiła jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji oraz ujednoliciła warunki i procedury wdrażania programów operacyjnych. Ww. warunki i procedury mają zapewnić, że procesy rewitalizacji będą bardziej skuteczne, zintegrowane, kompleksowe i skoordynowane, jednocześnie wskazując instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniając ich spójność oraz kompleksowość.

W myśl Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r., program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

I tak, rewitalizacja - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Tymczasem obszar zdegradowany został scharakteryzowany jako obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

Obszarem rewitalizacji jest zaś obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji, konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem będzie Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023 jest zupełnie nowym spojrzeniem na proces rewitalizacji pod względem orientacji na sferę społeczną i jej niedomagania. W tej materii poszukiwano tych elementów, które współdecydują o możliwościach trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego. To kluczowy postulat wynikający z Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2016-2020, a także ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Przedkładany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023 jest efektem współpracy i zaangażowania władz lokalnych, pracowników urzędu, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, a nade wszystko mieszkańców gminy. Dokument został opracowany w sposób uspołeczniony. Włączenie strony społecznej zostało zaplanowane i wpisane również w etap wdrażania zapisów programu, ich monitorowania oraz ewaluacji, a także wprowadzania ewentualnych modyfikacji i aktualizacji.

Wśród mieszkańców gminy istnieje powszechna świadomość złego stanu przestrzeni oraz konieczności zmian. Uwagę zwracają obszary o znacznych niedostatkach infrastrukturalnych i społecznych, charakteryzując się niedoinwestowaniem, które z powodzeniem mieszczą się w cytowanym wyżej rozumieniu obszaru zdegradowanego. W związku z powyższym istnieje potrzeba kompleksowego i zaplanowanego podejścia na poziomie gminnym do rozwiązania problemów obszarów zdegradowanych. W tym celu wyznaczone zostały obszary rewitalizacji, na których wdrożone zostaną poszczególne projekty rewitalizacyjne, a więc projekty wynikające z programu rewitalizacji, tj. zaplanowane w programie

rewitalizacji i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji.

Wyznaczony w niniejszym dokumencie obszar rewitalizacji cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji obejmuje teren gminy nie większy niż 20% jej powierzchni i nie więcej niż 30% mieszkańców.

2. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Realizacja projektów zaplanowanych w LPR będzie polegała na wykonaniu szeregu zadań, które będą ingerować w środowisko naturalne, szczególne na etapie ich realizacji powodując jedynie przejściowe uciążliwości (np. utrudnienia na remontowanych odcinkach dróg powiatowych i gminnych, emisja hałasu, wzrost zapylenia powietrza). Oddziaływania na klimat akustyczny, jakość powietrza, wody oraz gleby będą występowały w czasie realizacji zamierzeń, lecz będą miały ograniczony zasięg terytorialny i czasowy oraz ustąpią z chwilą zakończenia realizacji zadań. Na etapie eksploatacji zrealizowanych inwestycji nie należy oczekiwać braku ingerencji w środowisko, a wręcz jego poprawy w stosunku do stanu obecnego.

W wyniku analizy i zgodnie z powyższym oraz powołując się na art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania

na środowisko stwierdzono, że przedmiotowy projekt zmian poprzez charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z tym nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023.

W odpowiedzi na wniosek złożony do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023, wyrażono zgodę na odstąpienie od oceny.

II. POWIĄZANIA PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023 wykazuje silne powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomach: europejskim, krajowym, regionalnym, a w szczególności na poziomie lokalnym. Tak integracyjne podejście zapewni trwałe i efektywne zmiany na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Podejmowana interwencja wiązać się będzie z wdrożeniem szeregu projektów rewitalizacyjnych integrujących działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki.

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji tworzy płaszczyznę zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania społeczności lokalnej i samorządu.

1. Poziom europejski

1) Strategia Europa 2020

Celem głównym Strategii Europa 2020 jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie:

- inteligentny - dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje;
- zrównoważony - dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej;
- sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023 przewiduje się działania na rzecz zarówno edukacji, jak i walki z wykluczeniem społecznym oraz działań na rzecz wzmocnienia aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców. Działania te bezpośrednio wpisują się w założenia Strategii Europa 2020.

2) Karta Lipska

Istotą dokumentu jakim jest Karta Lipska było sformułowanie szeregu zaleceń, które zostałyby w przyszłości indywidualnie dostosowane do realiów poszczególnych miast.

Jednym z zadań jakie wyznacza dokument jest wykorzystanie na większą skalę zintegrowanego podejścia do polityki rozwoju miejskiego. Tu ważne są między innymi, tworzenie i zapewnianie przestrzeni publicznych wysokiej jakości oraz modernizacja sieci infrastruktury i poprawa wydajności. Innym zadaniem jest zwrócenie szczególnej uwagi na najuboższe dzielnice w kontekście miasta jako całości, poprzez wzmocnienie gospodarki lokalnej i lokalnej polityki rynku pracy oraz promowanie sprawnego i korzystnego cenowo transportu miejskiego. Powyższe podejście pokrywa się z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2023.

2. Poziom krajowy

1) Strategia Rozwoju Kraju

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji nawiązują również do krajowych polityk rozwoju, m.in.: **Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2030** (m.in. rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, ochrona i poprawa stanu środowiska przyrodniczego, wzmocnienie mechanizmów związanych z rozwojem terytorialnym, stworzenie spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego), a także **Strategii Rozwoju Kraju 2020** (sprawne i efektywne państwo, spójność obywatelska i terytorialna).

Strategia Rozwoju Kraju rekomenduje podjęcie działań służących zatrzymaniu procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze poprzez procesy rewitalizacyjne. Dokument ten wskazuje najsilniejsze procesy marginalizacji na obszarach wiejskich, przemysłowych i o niskiej dostępności transportowej. Ograniczeniu tych procesów służyć mają spójne działania rewitalizacyjne, których efektem będzie lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza i poprawa sytuacji społecznej.

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz jest niewątpliwie spójny z tym dokumentem ze względu na podobne cele opracowań.

Cele Programu powiązane są również z założeniami **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która zastąpiła **Strategię Rozwoju Kraju 2020**. Wsparcie obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania rewitalizacyjne, realizowane w oparciu o programy rewitalizacji, jest jednym z istotnych działań wskazanych w Strategii.

2) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Głównym kierunkiem działań Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest: „Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych, w tym: Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast”, którego celem jest przywrócenie obszarom zdegradowanym (z koncentracją problemów rozwojowych w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, z niskim poziomem przedsiębiorczości, bezrobociem, niską jakością infrastruktury, depopulacją oraz często występującą koncentracją patologii i ubóstwa) funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Jest to również celem Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz, co pozwala stwierdzić spójność pomiędzy oboma dokumentami.

3) Krajowa Polityka Miejska 2023

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz wpisuje się w Krajową Politykę Miejską, która jest adresowana w szczególności do miast i ich obszarów funkcjonalnych. Działania w obszarze rewitalizacji zostały określone w ramach celu szczegółowego: „Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich”. Celem polityki miejskiej w zakresie rewitalizacji wg KPM jest wypracowanie i wdrażania skutecznych mechanizmów

koordynowania i integrowania zadań i działań różnych podmiotów, w tym prywatnych, w przygotowaniu i prowadzeniu kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

KPM określa także definicję i zakres programu rewitalizacji, wskazując, że ma to być opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i technicznej, zmierzający do wyprowadzenia określonych obszarów ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków ich dalszego rozwoju.

4) Narodowy Plan Rewitalizacji

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby "jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów przemysłowych, powojennych, pokolejowych i poportowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”."

3. Poziom regionalny

Program Rewitalizacji odpowiada perspektywie czasowej dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym, w szczególności: Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, a także Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020. Z powyższych dokumentów wynika, że rozwój województwa wielkopolskiego do 2020 roku został ukierunkowany m.in. na: wzrost aktywności społeczności regionalnej, budowanie konkurencyjnej oferty turystyczno-kulturalnej, szeroki dostęp do dóbr i usług,

czy wzrost walorów środowiska przyrodniczego. Realizacja powyższych celów zapewni poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców, poprzez kształtowanie przestrzeni miejskiej zgodnie z wymogami zrównoważonego rozwoju. Założenia te odpowiadają celom szczegółowym Lokalnego Programu Rewitalizacji.

1) Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku

W zaktualizowanej Strategii województwa wielkopolskiego jako jedną ze słabych stron wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymieniono marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzeniu pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania tym negatywnym procesom w Strategii określono działania służące wsparciu terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji.

Wymaga to budowy kompleksowych programów odnowy, jakim jest Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz, obejmujących inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej, czy edukacyjne.

Cel generalny strategii województwa bezpośrednio pokrywa się z celami Programu Rewitalizacji miasta i gminy Gołańcz. Jest to przede wszystkim poprawa jakości przestrzeni, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, które mają skutkować poprawą wzrostu poziomu życia mieszkańców.

2) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zagadnienia rewitalizacji poruszone zostały także w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie dla kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej. Jej prowadzenie służy realizacji celu publicznego, jakim jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, traktowanego jako zasadniczy element prowadzenia polityki

zrównoważonego rozwoju województwa. Główne cele pokrywają się z celami programu rewitalizacji. Są to: poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego, zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

4. Poziom ponadlokalny

1) Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego przede wszystkim jest odpowiedzią na podstawowe pytanie: co powinniśmy zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców powiatu. W tym celu strategia określa kierunki rozwoju. Do głównych należą między innymi: działania na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego czy poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Kierunki te wpisują się bezpośrednio w cele jakie wyznacza program rewitalizacji miasta i gminy Gołańcz na lata 2016-2023.

5. Poziom lokalny

1) Strategia rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022

W strategii rozwoju przyjęto założenie, iż optymalnym rozwiązaniem jest zrównoważony rozwój miasta i gminy Gołańcz oparty o istniejący potencjał rolnictwa i małej przedsiębiorczości, uwzględniający potrzeby mieszkańców w dziedzinie dostępu do infrastruktury komunalnej i usług społecznych na miarę XXI wieku.

W celu realizacji założonej misji w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022 określono następujące cele:

- I. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- II. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO
- III. ZWIĘKSZENIE POZIOMU ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH

Cele określone w Programie Rewitalizacji podobnie jak w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2008–2022 koncentrują się na:

- rozwoju przedsiębiorczości oraz wspieraniu aktywności zawodowej mieszkańców czyli wsparciu rozwoju gospodarczego gminy,
- poprawie jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej, czyli rozwoju infrastruktury technicznej,
- rozwoju i promocji walorów turystycznych, czyli zarówno rozwoju infrastruktury technicznej jak i zwiększenia poziomu świadczonych usług społecznych w tym kulturalnych i rekreacyjnych.

2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołańcz

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunki zagospodarowania przestrzennego i zasady polityki przestrzennej gminy, przy szczególnym uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych. Ponadto tworzy podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Określone w Studium kierunki rozwoju pozwolą na określenie priorytetów rozwoju gminy w Programie Rewitalizacji. Do kierunków zagospodarowania należą między innymi rozwój rolnictwa z umocnieniem ośrodków obsługi rolnictwa, centralnego ośrodka obsługi ludności, uzupełnienie zabudowy i rozwój kanalizacji sanitarnej. Są one kompatybilne z celami Strategii Rozwoju: wspieranie inwestycji z sektora MSP oraz usług, poprawa istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej i tworzenie nowych obiektów czy rozbudowa infrastruktury technicznej.

3) Gminny Program Opieki nad zabytkami gminy Gołańcz na lata 2016-2019

Program wpisuje się również w założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Gołańcz na lata 2016 – 2019. W tym kontekście nadrzędnym celem polityki gminnej w zakresie ochrony zabytków jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, jego ochrona przed degradacją, systematyczna poprawa stanu

technicznego, promocja oraz wykorzystanie zabytkowych zasobów w rozwoju turystyki i gospodarki.

4) Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Gołańcz na lata 2014-2020

Dokument zawiera analizę szeregu problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy Gołańcz. W części programowej strategii zostały przedstawione założenia polityki społecznej gminy oraz działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach.

Wśród strategicznych celów wskazano:

- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- rozwój kapitału społecznego i ludzkiego,
- wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
- utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Do powyższych elementów nawiązują niektóre ze strategicznych celów Lokalnego Programu Rewitalizacji, takie jak: zwiększenie kompetencji osób bezrobotnych, redukcja zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego, rozbudowa, remont oraz adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej czy też poprawa warunków istniejącej bazy sportowo- rekreacyjnej oraz tworzenie nowych obiektów oraz poprawa dostępu do infrastruktury służącej turystyce i rekreacji rowerowej.

5) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

Przedmiotowe opracowanie jest również zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołańcz. Wprawdzie Gmina nie posiada aktualnego i kompleksowego planu dotyczącego całej gminy, jednakże pod kątem planowania przestrzennego, harmonizacji ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju miejscowe plany tworzą ramę planistyczną realizującą założenia przedmiotowego Programu Rewitalizacji.

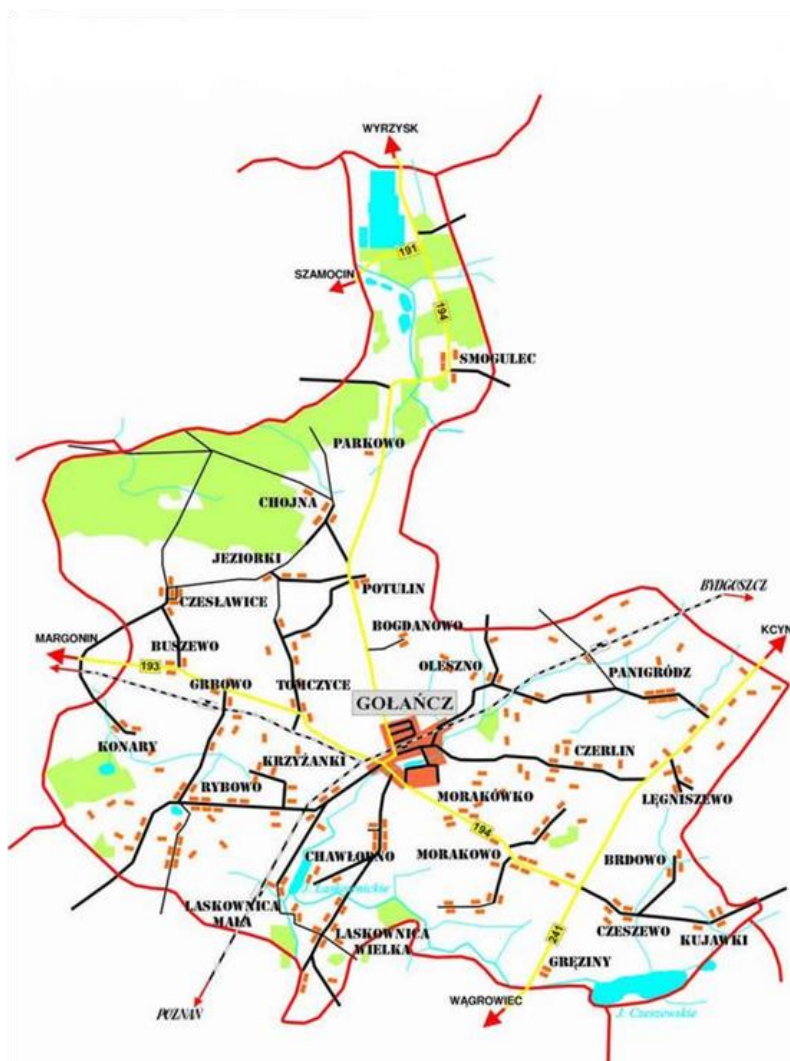
PROJEKT

III. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

1. Podstawowe informacje

Miasto Gołańcz będące siedzibą gminy, położone jest na skraju Wysoczyzny Gnieźnieńskiej nad Strugą Gołaniecką i Jeziolem Smolary, na wysokości 95 m n.p.m. Leży w północno-wschodniej Wielkopolsce, w historycznym i etnograficznym regionie zwanym Pałukami. Region ten obejmuje tereny między rzekami: Noteć, Węlna, Struga Margonińska i Dymnica. Dawniej Pałuki stanowiły odrębne terytorium leżące między Wielkopolską a Kujawami.

Gołańcz leży w odległości 25 km na północny-wschód od Wągrowca, przy linii kolejowej z Poznania przez Wągrowiec do Bydgoszczy. Do Poznania jest 77 km, do Bydgoszczy 57 km, a do Piły 58 km. Gołańcz stanowi ważny ośrodek handlowy i usługowy dla najbliższej okolicy. Na terenie gminy występuje wiele jezior, lasów, stawów i wzgórz, które tworzą walory krajoznawcze sprzyjające dobremu i aktywnemu wypoczynkowi.

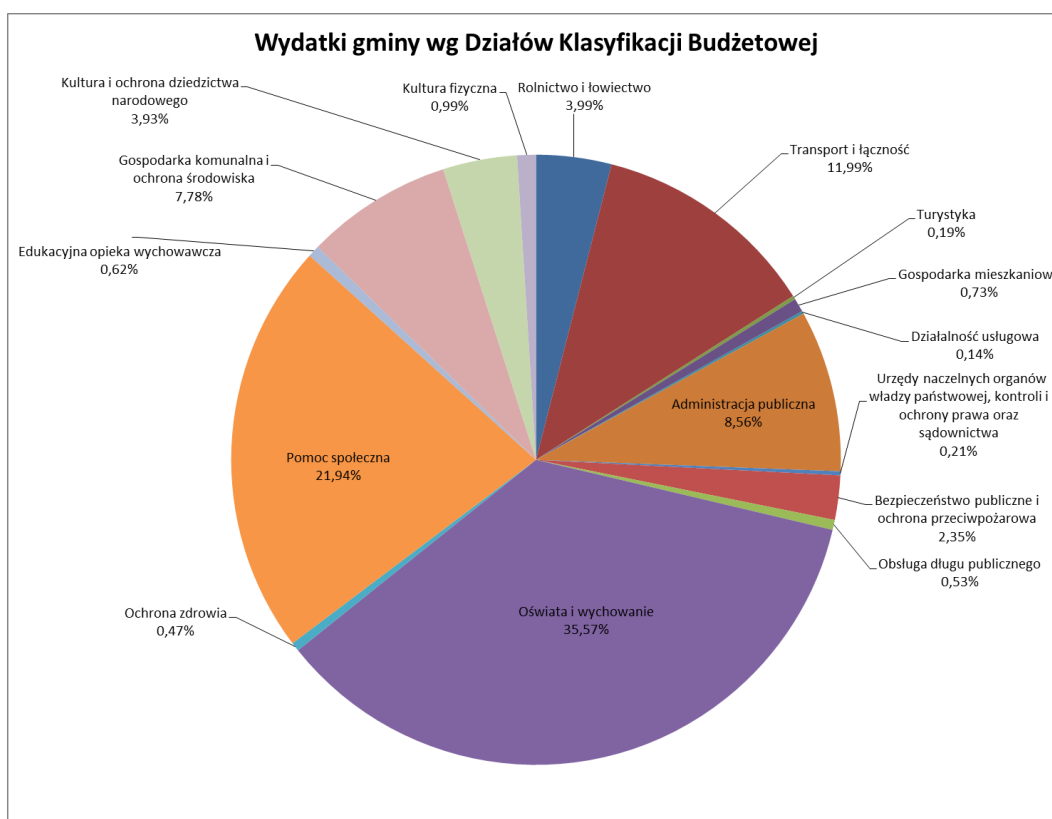
Rysunek 1. Gmina Gołańcz (Źródło: www.bazagmin.pl)

Gmina Gołańcz graniczy z następującymi gminami: od południa z gminami Wągrowiec i Damasławek, od zachodu z gminą Margonin, od północy z gminami Szamocin i Wyrzysk a o wschodu z gminami Wapno i Kcynia.

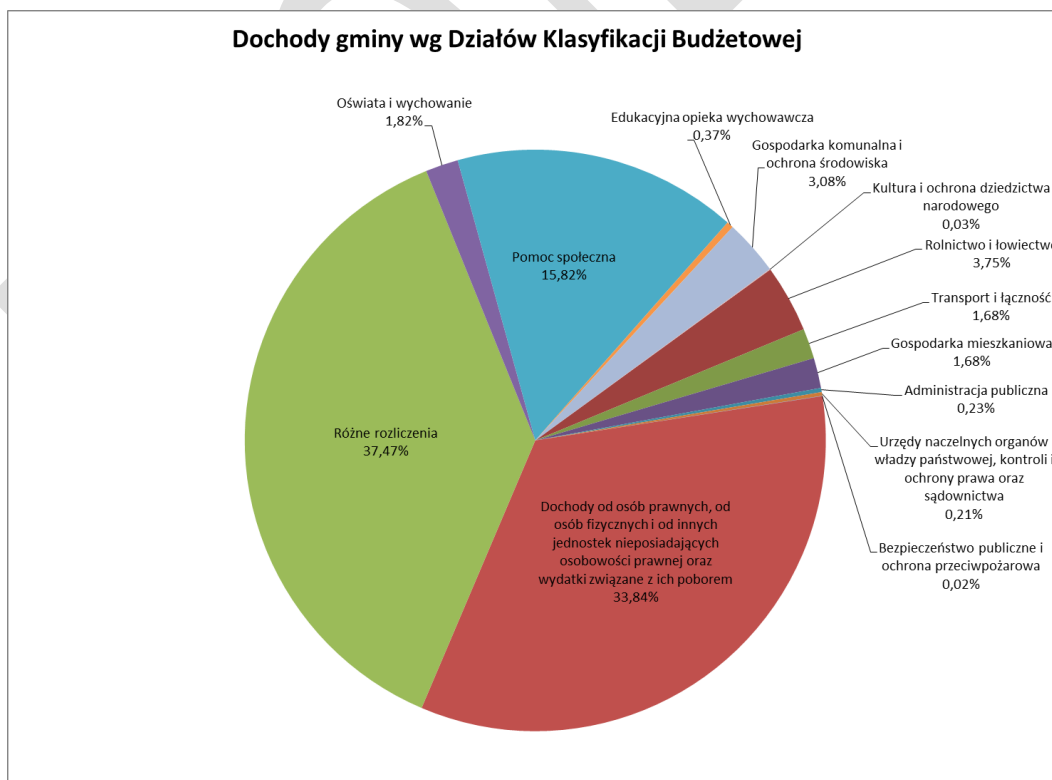
Na terenie gminy znajduje się jedno miasto i 25 sołectw: Bogdanowo, Brdowo, Buszewo, Chawłodno, Chojna, Czerlin, Czesławice, Czeszewo, Grabowo, Gręziny, Jezioraki, Konary, Krzyżanki, Kujawki, Laskownica Mała, Laskownica Wielka, Lęgniszewo, Morakowo, Morakówko, Oleszno, Panigródz, Potulin, Rybowo, Smogulec, Tomczyce.

2. Finanse gminy Gołańcz

Udział dochodów i wydatków budżetu Gminy Gołańcz wg klasyfikacji budżetowej w 2015 r. przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Wydatki Gminy Gołańcz wg Działów Klasyfikacji Budżetowej w roku 2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Wykres 2. Dochody Gminy Gołańcz wg Działów Klasyfikacji Budżetowej w roku 2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

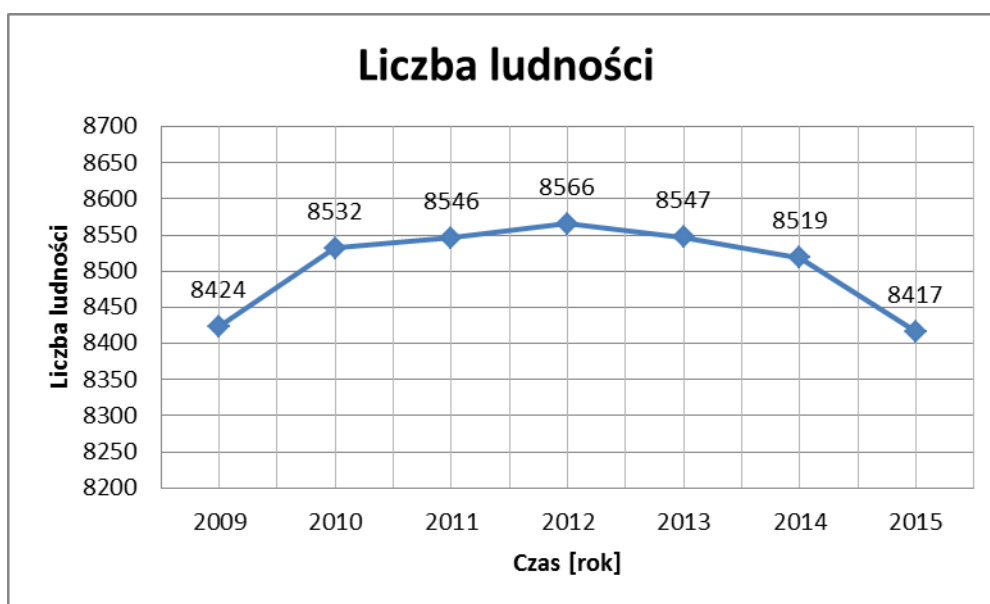
Największa część budżetu - 35.7% została przeznaczona na Dział 801 – Oświata i wychowanie. Znaczna część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 - Pomoc społeczna (21,94%) oraz na Dział 600 - Transport i łączność (11,9%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 4,5 mln złotych, czyli 14,7% wydatków ogółem. Dział 758 - Różne rozliczenia (37.7%) wygenerował największą część dochodów. Duża część wpływów pochodzi z Działu 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (37.4%) oraz z Działu 852 - Pomoc społeczna (15.7%).

Stan finansów miasta i gminy Gołańcz jest typowy dla przeciętnych polskich gmin miejsko-wiejskich oraz wiejskich, gdzie poziom dochodów jest w ok. 50% determinowany wysokością subwencji (głównie oświatowej), a podatki i opłaty lokalne dostarczają mniej niż 20% ogólnych wpływów budżetowych (w tym 40% stanowi podatek rolny). Z drugiej strony stosunkowo wysoki poziom wydatków inwestycyjnych w stosunku do ogólnych możliwości budżetowych świadczy o przywiązywaniu dużej wagi do poprawy warunków życia mieszkańców. W ostatnich latach prawie całość wydatków inwestycyjnych miała miejsce w sferze infrastruktury (m.in. drogi, składowisko nieczystości stałych, oczyszczalnia ścieków) i oświaty.

3. Analiza sfery społecznej

1) Demografia

Przedstawiony poniżej wykres obrazuje jak kształtowała się liczba ludności Gminy Gołańcz na przestrzeni lat 2009-2015. Od 2012 obserwujemy wyraźny spadek liczby mieszkańców osiągający najniższą wartość w roku 2015, bo tylko 8417.

Wykres 3. Liczba ludności Gminy Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

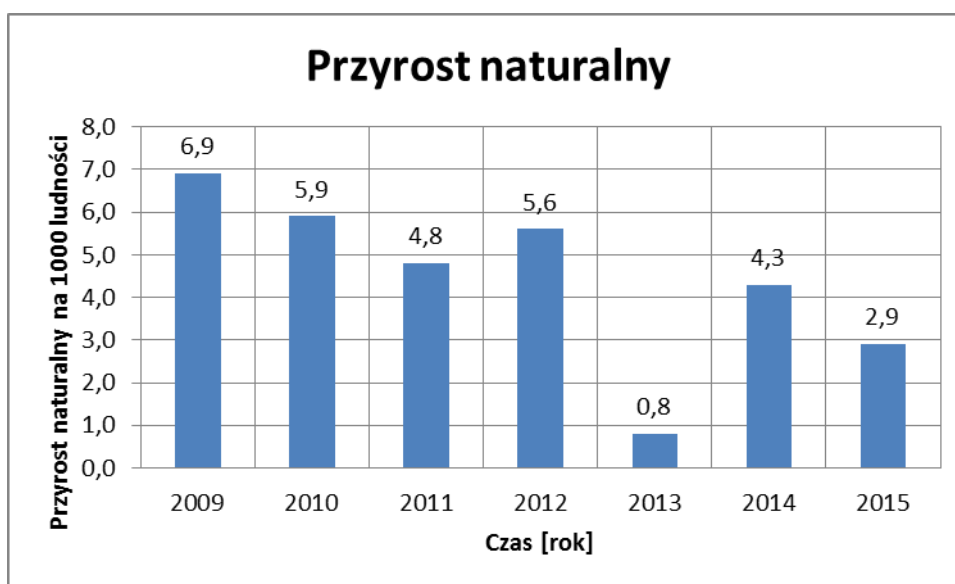
Gmina Gołańcz ma 8 417 mieszkańców, z czego 49,0% stanowią kobiety, a 51,0% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Gołańcz zawarli w 2015 roku 41 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

30,9% mieszkańców gminy Gołańcz jest stanu wolnego, 56,7% żyje w małżeństwie, 3,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy.

Na poniższym wykresie przedstawiono wartości przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców Gminy Gołańcz na przestrzeni lat 2009-2015. Niestety w roku 2015 jego wartość jest o ponad połowę niższa niż w 2009.

W 2015 roku urodziło się 103 dzieci, w tym 57,3% dziewczynek i 42,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 395 gramów.

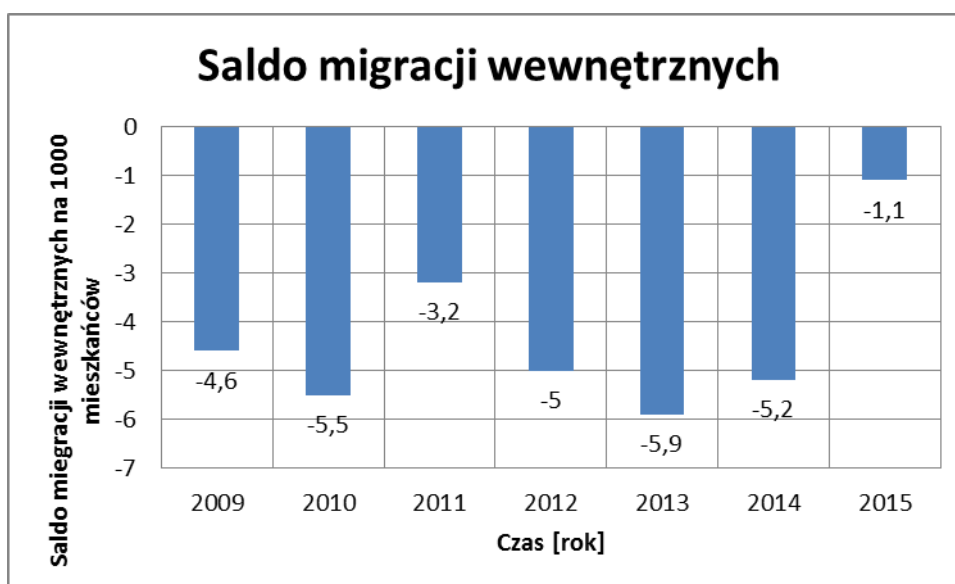

Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców Gminy Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,32 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2015 roku 43,8% zgonów w gminie Gołańcz spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 29,1% zgonów w gminie Gołańcz były nowotwory, a 7,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Gołańcz przypada 9.19 zgonów. Jest to nieznacznie mniej od wartości średniej dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

Na zmiany liczby mieszkańców ma także wpływ saldo migracji, przedstawione na wykresie poniżej. W 2015 roku zarejestrowano 64 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 158 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Gołańcz -94. Przez cały badany czas saldo migracji osiąga ujemne wartości. Ma to niekorzystny wpływ na liczbę ludności zamieszkującej Gminę Gołańcz. W tym samym roku, wg danych GUS, nie odnotowano zameldowań ani wymeldowań zagranicznych.

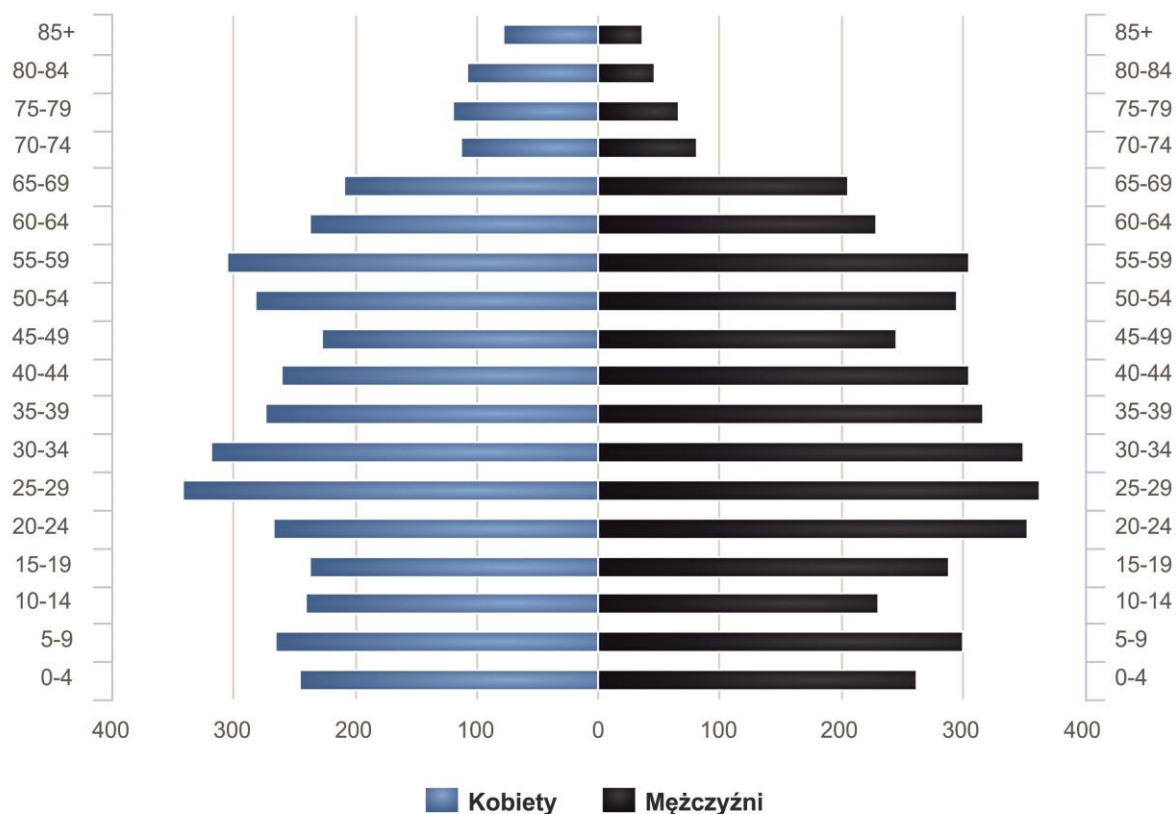

Wykres 5. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców Gminy Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W ramach przedmiotowego opracowania dokonano diagnozy stanu. Wskazano na podstawowe problemy i ich rozwiązania. W przedmiotowym obszarze odnotowano problem migracji osób młodych, szczególnie tych zdolnych, do dużych miast i za granicę (jest to element szerszego problemu o charakterze ogólnopolskim). Problem ubytku młodych ludzi i powolnego starzenia społeczeństwa uwypukla się podczas analizy piramidy wieku, jak również w analizach porównawczych struktury ekonomicznej ludności. Piramida wieku dla gminy w chwili obecnej nie pozwala na jednoznaczne zakwalifikowanie jej, do jednego z podstawowych 3 typów populacji: progresywnej, zastojowej bądź regresywnej, jednak jej kształt wraz z podstawą najbardziej przypomina tę ostatnią. Wyraźnie zauważalne są występujące w Polsce wyższe demograficzne w latach 1955-1960 oraz 1980-1990. Osoby z pierwszego wyższego demograficznego (50-59 lat) wyszły już z wieku rozrodczego i w najbliższych 10 latach całkiem dużą liczbą zasilą również grono osób w wieku poprodukcyjnym. Niepokojące jest także, iż pomimo kilkuletniego już przebywania osób z drugiego wyższego w wieku rozrodczym (20-30) wciąż niezauważalne jest echo tego wyższego i liczba urodzeń nie wzrasta, co powoduje zwężanie piramidy wieku, pomimo korzystnego stosunku osób w wieku rozrodczym. Przy wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym oraz silnej migracji osób młodych istnieje zagrożenie znacznego starzenia się społeczeństwa w okresie najbliższych 15 lat.

Piramida wieku mieszkańców gminy Gołańcz, 2015

(Źródło: GUS)

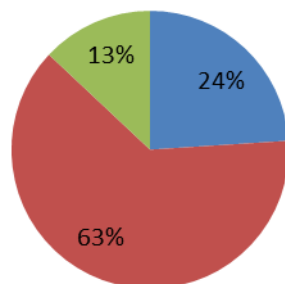

Problem powolnego starzenia się społeczeństwa uwypukla się podczas analizy porównawczej struktury ekonomicznej ludności Gminy Gołańcz za lata 2009 i 2015. Poniższe wykresy wskazują wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w 2015 roku w stosunku do roku 2009 oraz spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Ekonomiczne grupy wieku

Rok 2009

■ Przedprodukcyjny ■ Produkcyjny ■ Poprodukcyjny

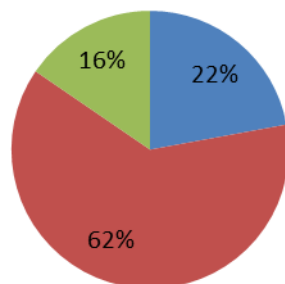

Wykres 6. Struktura ludności Gminy Gołańcz- podział na funkcjonalne grupy wieku (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny) w 2009 roku.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ekonomiczne grupy wieku

Rok 2015

■ Przedprodukcyjny ■ Produkcyjny ■ Poprodukcyjny

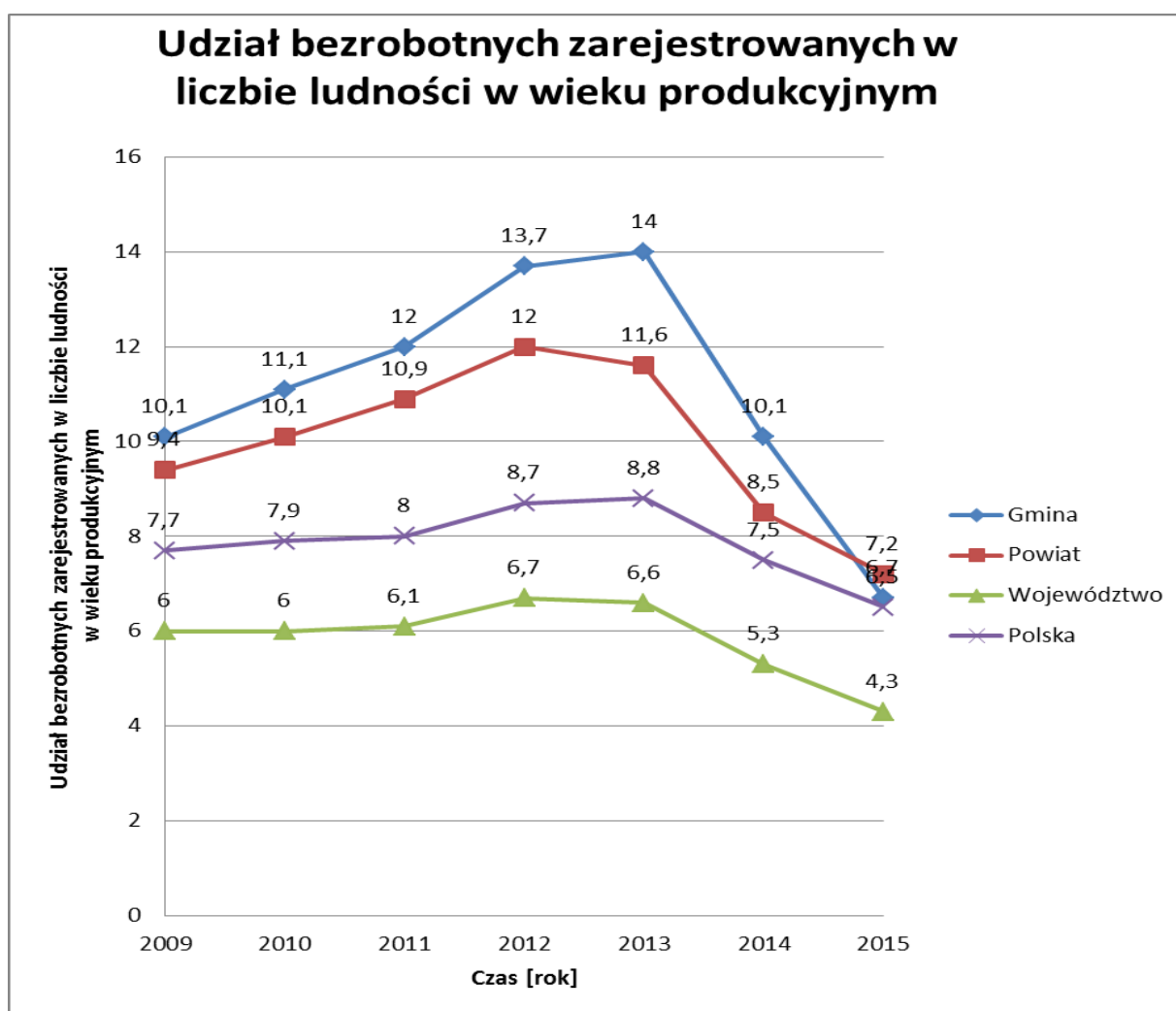

Wykres 7. Struktura ludności Gminy Gołańcz- podział na funkcjonalne grupy wieku (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny) w 2015 roku.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

2) Rynek pracy

W gminie Gołańcz na 1000 mieszkańców pracuje 106 osób. Według danych z GUS 47,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 52,8% mężczyźni. Jest to więcej od wartości dla Polski, województwa i powiatu (pomijając rok 2015) i można powiedzieć że jest to tendencja stała na przestrzeni lat. Na wykresie przedstawionym poniżej widać zauważalny spadek liczby osób bezrobotnych w ostatnich latach i

świadczy to o wysokim potencjale jaki drzemie w rynku pracy Gminy Gołańcz. Przy odpowiednim wykorzystaniu instrumentów finansowych i ekonomicznych można pozytywnie wpłynąć na rozwój przedsiębiorczości gminy, a co za tym idzie – całego regionu.

Wykres 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2009-2015 dla gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Gołańcz wynosi 3 346,90 PLN, co odpowiada 80.60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Gołańcz 400 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 187 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -213.

32,5% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Gołańcz pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,8% w przemyśle i budownictwie, a 12,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 12,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

3) Szkolnictwo i edukacja

2 403 mieszkańców gminy Gołańcz jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 108 kobiet oraz 1 295 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 10,4% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,1% wykształcenie policealne, 10,9% średnie ogólnokształcące, a 15,6% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 32,2% mieszkańców gminy Gołańcz, gimnazjalnym 5,4%, natomiast 22,3% podstawowym ukończonym. 1,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

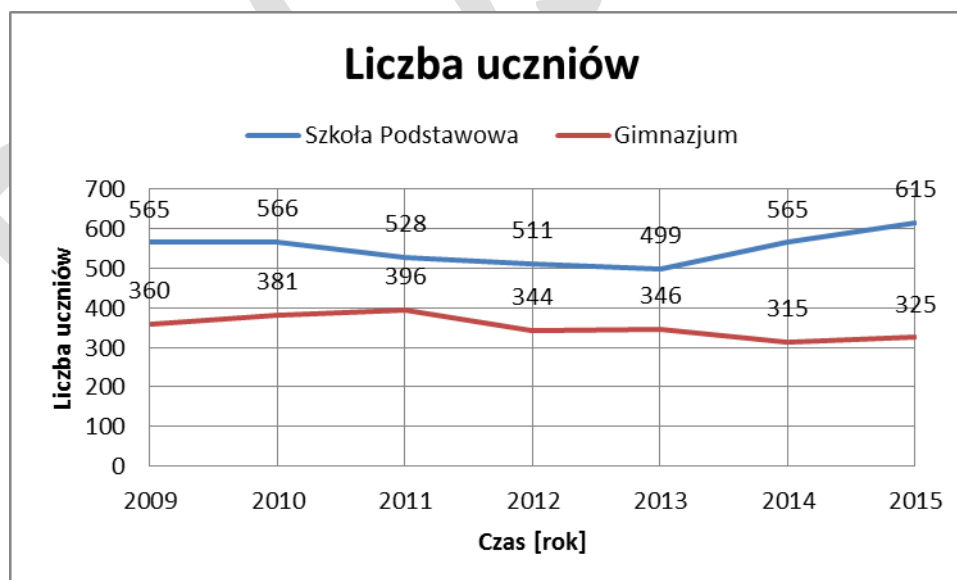
W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy gminy Gołańcz mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Gołańcz największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,0%) oraz zasadnicze zawodowe (23,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (41,5%) oraz podstawowe ukończone (18,5%).

19,0% mieszkańców gminy Gołańcz w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (19,2% wśród dziewczynek i 18,8% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 698 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 2,76 dzieci w wieku przedszkolnym.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 25,2% ludności (26,7% wśród dziewczynek i 23,9% wśród chłopców). Na jeden oddział w szkołach podstawowych przypada 16 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 84,02.

Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 11,9% zaliczało się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (11,8% wśród dziewczyn i 11,9% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypadało 15 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosił 114,04.

Poniższy wykres pokazuje stały wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych z jednoczesnym spadkiem liczby uczniów w gimnazjach w latach 2009-2015. Tendencja ta może spowodować w przypadku szkół podstawowych wyczerpanie się miejsc dla uczniów w szkołach oraz konieczność wprowadzenia zmianowego systemu nauki. To z kolei spowoduje duże utrudnienie nie tylko w organizacji pracy tych placówek, lecz również utrudnienie dla samych dzieci. Zmniejszająca się liczba uczniów w gimnazjach natomiast, zwiększała jednostkowy koszt utrzymania placówki, co dodatkowo obciążało budżet gminy. Warto wspomnieć, iż od roku szkolnego 2017/2018 rzeczywiście nastąpią zmiany w systemie oświaty, wówczas uczniowie kończący klasę VI szkoły podstawowej będą podlegać promocji do klasy VII szkoły podstawowej. Rozpocznie się tym samym wygaszenie gimnazjów.

Wykres 9. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach Gminy Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 18,1% mieszkańców (18,1% wśród dziewczyn i 18,0% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących przypada 0 uczniów. 23 uczniów przypada na oddział w szkołach średnich zawodowych i artystycznych.

W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 25,8% mieszkańców gminy Gołańcz w wieku potencjalnej nauki (24,1% kobiet i 27,3% mężczyzn).

Mieszkańcy gminy Gołańcz stanowią społeczność wykształconą relatywnie słabo. Według danych z aktualnego Narodowego Spisu Powszechnego, zaledwie 10% osób posiadało wykształcenie wyższe. Około 1/3 mieszkańców to osoby z wykształceniem podstawowym.

Rolą samorządu gminnego jest zapewnienie dobrych warunków kształcenia uczniów oraz jak najwyższych standardów nauczania na poziomie przedszkolnym i szkolnym w zakresie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zadaniem władz lokalnych jest w szczególności utrzymanie obiektów i placówek oświatowych, zatrudnienie i monitoring pracy kadry dydaktycznej, organizacja zajęć edukacyjnych oraz wspieranie najwybitniejszych i najzdolniejszych uczniów. Samorządy finansują oświatę z dwóch źródeł: subwencji oświatowej, która najczęściej pokrywa zaledwie część wydatków związanych z edukacją, oraz dochodów własnych. Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią średnio 30-40% budżetu gmin. Sytuacja taka skłania samorządy do stawiania szkole realistycznych wymagań dotyczących poziomu nauczania, który ma wpływ na konkurencyjność gmin.

Dobrej jakości edukacja jest jednym z aspektów przyciągających nowych mieszkańców (głównie młodych ludzi z dziećmi), z drugiej strony chroni przed rezygnacją rodziców z posyłania dzieci do szkoły na terenie ich miejsca zamieszkania.

Wsparcie edukacji jest inwestycją gminy we własnych mieszkańców. Edukacja i wychowanie przedszkolne są przy tym nieodłącznie związane z sytuacją demograficzną miasta oraz gminy Gołańcz. Trendy demograficzne obserwowane na terenie miasta i gminy Gołańcz sprawiają, że zmniejsza się liczba dzieci w wieku szkolnym, co powoduje wzrost jednostkowych kosztów utrzymania infrastruktury edukacyjnej.

Położenie miasta i gminy Gołańcz w administracyjnych granicach województwa rzutuje na jego powiązanie z problemami oraz wyzwaniem regionu. Kształcenie na poziomie, za który odpowiedzialny jest samorząd terytorialny musi odbywać się w pełnej korelacji z potencjałem oraz kierunkami rozwoju miasta i gminy Gołańcz, stąd jednym z rozwiązań i proponowanych przedsięwzięć jest lokalny program edukacyjny mający uświadamiać uczniów, czyli przyszłych pracowników branż turystycznych, co do wyjątkowości, specyfiki, potencjału oraz możliwości miasta i gminy Gołańcz.

4) Bezpieczeństwo

Zadania związane z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego ustawodawca zaliczył do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Zakres działalności poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego został jednak zróżnicowany. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne gminy. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnianiu bezpieczeństwa publicznego, jak np. policja, straż pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki ochotniczych straży pożarnych.

Przy ul. dr Piotra Kowalika 1 w Gołańczy działa Ochotnicza Straż Pożarna, natomiast przy ul. Klasztornej 6 Posterunek Policji.

W roku 2015 odnotowano następującą ilość przestępstw:

Przestępstwa ogółem

99

Przestępstwa o charakterze kryminalnym

46

Przestępstwa o charakterze gospodarczym

29

Przestępstwa drogowe

11

Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu

2

Przestępstwa przeciwko mieniu

36

18,83 Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców

Przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców dla gminy Gołańcz w porównaniu z województwem wielkopolskim (19,81) i Polską (20,80) jest mniej. Jedyne wskaźniki odnotowujące wyższe wartości dla gminy niżeli dla pozostałych jednostek, to przestępstwa gospodarcze 5,48 (dla województwa wielkopolskiego 4,63, dla Polski 4,36).

Porównując dane z roku 2015 z danymi z poprzednich lat, zauważyć można spadek przestępstw w gminie.

5) Kapitał społeczny

Jednostkami organizacyjnymi w zakresie kształtowania aktywności społecznej w gminie Gołańcz są przede wszystkim Gołaniecki Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna im. Wojciecha Kubanka.

Ponadto duże znaczenie dla aktywności społeczności lokalnej mają organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2015 roku w gminie Gołańcz działało 27 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Poza jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, funkcjonowały m.in.

Towarzystwo Miłośników Ziemi Gołanieckiej, Gołaniecki Klub Sportowy „Zamek”, Stowarzyszenie Zdrowy Styl.

Ważną rolę w życiu kulturalnym gminy spełniają działające przy Gołanieckim Ośrodku Kultury zespoły artystyczne, kluby i sekcje zainteresowań. Działają tu: młodzieżowy klub piosenki GOK, teatr żywego planu „Decha”, otwarty klub szachowy juniorów i seniorów, klub internautów Inter Klub oraz działająca przy GOK i Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych – Gołaniecka Orkiestra Dęta. W pomieszczeniach GOK odbywają się także próby chóru parafialnego św. Wawrzyńca, a także spotkania Towarzystwa Miłośników Ziemi Gołanieckiej. Gołaniecki Ośrodek Kultury współorganizuje Ognisko muzyczne dla dzieci i młodzieży w klasach pianina, gitary, instrumentów klawiszowych, zespół artystyczny Koła Seniorów Kasztelanki oraz klub filmowy „Kino”. Ponadto przy bibliotece działa klub czytelniczy, przy Regionalnej Izbie Tradycji klub rękodzielniczy, a przy GCI (Gminne Centrum Informacji) klub plastyczny dla dzieci. Ich występy i działania ubarwiają programy imprez gminnych.

Sekcje zainteresowań, zespoły, kapele promują gminę zarówno na imprezach gminnych jak i powiatowych oraz wojewódzkich. Niektóre grupy działające przy GOK-u mają możliwość na promocje o charakterze krajowym bądź międzynarodowym. Organizowanych jest wiele imprez o charakterze masowym zarówno gminnych jak i powiatowych.

Ponadto ważny w życiu społecznym mieszkańców jest dostęp do usług związanych z aktywnym wypoczynkiem. Takowy zaspokojony zostać może przez Gołaniecki Klub Sportowy ZAMEK Gołańcz. Klub prowadzi sekcje podnoszenia ciężarów i piłki nożnej. Imprezy sportowe skupiają się głównie przy klubie sportowym.

Na terenie miasta i gminy Gołańcz działają również inne kluby i stowarzyszenia o charakterze sportowym, są to:

- Ludowy Klub Sportowy Czeszewo,
- Ludowy Klub Sportowy Czesławice,
- Ludowy Klub Sportowy Smogulec,
- Uczniowski Klub Sportowy "Kasztelan",
- Uczniowski Klub Sportowy "Orzeł",
- Miejsko - Gminne Zrzeszenie Ludowych Zespołów Sportowych,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Gołańczy.

Ponadto w kilku miejscowościach znajdują się świetlice wiejskie z których mogą korzystać mieszkańcy.

W gminie Gołańcz znajduje się pięć kościołów parafialnych: w Gołańczy, Czeszewie, Panigrodzu, Chojnie i Smogulcu.

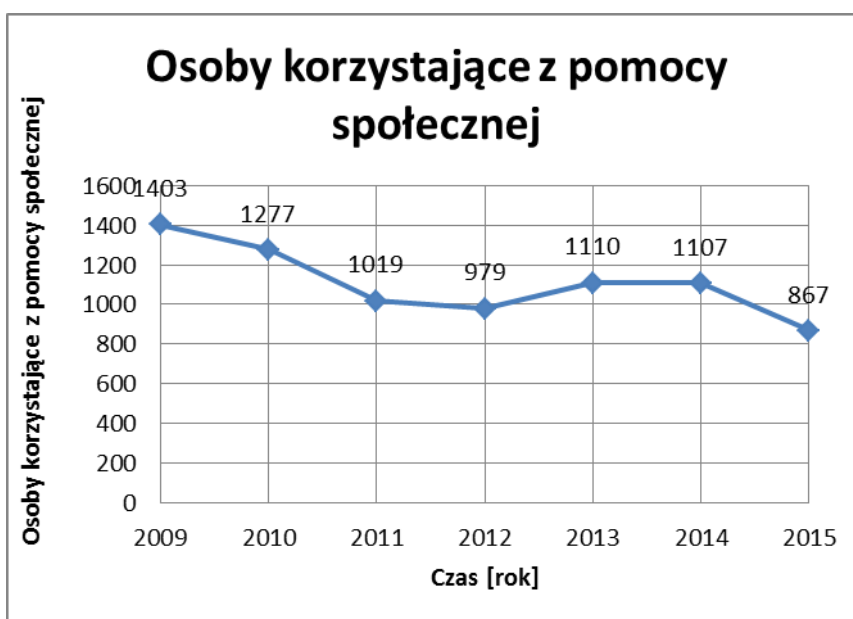
W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołańczy przy ulicy Karola Libelta 4. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, m.in. koordynuje rozwiązania problemów społecznych w gminie. Jego oferta skierowana jest do mieszkańców gminy Gołańcz, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W zasięgu zainteresowań systemu pomocy społecznej znajdują się następujące kwestie społeczne: ubóstwo, wykluczenie społeczne (marginalizacja), bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność oraz wiele innych kształtujących trudną życiowo sytuację jednostki, w szczególności materialną.

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz niepełnosprawność.

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2009-2015. Zauważalny jest tutaj znaczący spadek, szczególnie duży w ostatnim roku.

Wykres 10. Osoby korzystające z pomocy społecznej w gminie Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS)

4. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

1) Struktura użytkowania gruntów

Gmina Gołańcz charakteryzuje się bardzo dużym udziałem powierzchni użytków rolnych (2015 r.), dużym udziałem gruntów leśnych (15,79%), a stosunkowo znikomą powierzchnią pozostałych terenów. Jest to charakterystyczne dla gminy o typowo rolniczym charakterze.

Użytki rolne stanowią 76,98% powierzchni gminy.

Tabela 1. Wykaz gruntów na terenie gminy Gołańcz 2014 roku. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogółem	19182	100%
Użytki rolne	14766	76,98%
Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	3028	15,79%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	570	2,97%
Grunty pod wodami	411	2,14%
Nie użytki i tereny różne	407	2,12%

2) Wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną

Obiekty sportowe

Na terenie gminy przy ul. Sportowej 11a w Gołańczy znajduje się stadion. Pojemność stadionu to około 800 miejsc (w tym 486 siedzących). Na stadionie mieści się bieżnia, boisko do piłki nożnej i piłki siatkowej.

Ponadto w styczniu 2006 roku dzięki wybudowaniu Przez Starostwo Powiatowe w Wągrowcu przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Gołańczy Hali Sportowo – Środowiskowej, Gołańcz wzbogaciła się o nowoczesny obiekt sportowy.

Obiekty kulturalne

Organizacją życia kulturalnego w gminie zajmuje się wspomniany już wcześniej Gołaniecki Ośrodek Kultury w Gołańczy, który znajduje się przy ul. dr Piotra Kowalika 1. Do jego zadań należą między innymi prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w sekcjach i kołach zainteresowań.

Aktywność mieszkańców Gminy przejawia się również poprzez korzystanie z materiałów Biblioteki Publicznej Gołańczy.

Kościół rzymsko-katolicki dysponuje kościołami parafialnymi w Gołańczy, Czeszewie, Panigrodzu, Chojnie i Smogulcu.

Zabytki i turystyka

Gmina Gołańcz nie ma charakteru typowo turystycznego, mimo to dobre warunki do wypoczynku znajdą tu zarówno amatorzy turystyki pobytowej (wypoczynek nad jeziorem) jak również zwolennicy turystyki wędrownej, na których czekają ciekawe zabytki oraz szlaki piesze i rowerowe. Na terenie gminy występuje wiele jezior, lasów, stawów i wzgórz, które tworzą walory krajoznawcze sprzyjające dobremu i aktywnemu wypoczynkowi.

Na terenie gminy znajdują się zabytki budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Według rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków wpisane są następujące obiekty:

- Zamek Pałuków w Gołańczy,
- Kościół Pobernardyński p.w. Najświętszej Marii Panny,
- rynek gołaniecki,
- schrony bojowe.

Zabytki objęte Gminną Ewidencją Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) powinny zostać objęte ochroną m.in. podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na stronie internetowej gminy znaleźć również można folder na temat gołanieckich fortyfikacji.

Ponadto w gminie Gołańcz działa Regionalna Izba Tradycji. Wchodzi ona w skład Gołanieckiego Ośrodka Kultury. Posiada eksponaty dotyczące głównie regionu gołanieckiego.

Obejmują:

- archeologię: fragmenty ceramiki z różnych okresów historycznych oraz rekonstrukcję grobu skrzynkowego kultury pomorskiej,
- etnografię: sprzęty gospodarstwa domowego, drobne narzędzia rolnicze, pająki pałuckie, stroje pałuckie,
- historię: widoki miasta głównie z okresu międzywojennego, dokumenty, fotografie, sztandary, odznaczenia, numizmaty.

Zbiory prezentowane są na ekspozycji stałej oraz na wystawach czasowych. Wystawa stała obejmuje dzieje miasta i regionu. Wystawy czasowe – na różne tematy ze zbiorów własnych Izby, zbiorów prywatnych lub wypożyczeń z innych izb muzealnych i muzeów.

RIT współpracuje z lokalnymi towarzystwami i stowarzyszeniami m.in. Towarzystwem Miłośników Ziemi Gołanieckiej, z którym organizuje prelekcje, odczyty na różne tematy, konkursy itp.

W RIT mieści się również Punkt Informacji Turystycznej Miasta i Gminy, gdzie można uzyskać informacje o regionie, zabytkach oraz zakupić regionalne wydawnictwa. Grupy wycieczkowe oprowadzane są po zabytkach gołanieckich po wcześniejszym ustaleniu telefonicznym.

Mieszkalnictwo

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych. W ostatnich latach ogólna liczba mieszkań w gminie Gołańcz zwiększała się systematycznie. Natomiast liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach mieszkaniowych gminy pozostawała na stałym poziomie (149 mieszkań). W gminie jest tylko jedno mieszkanie socjalne, o powierzchni użytkowej 44m².

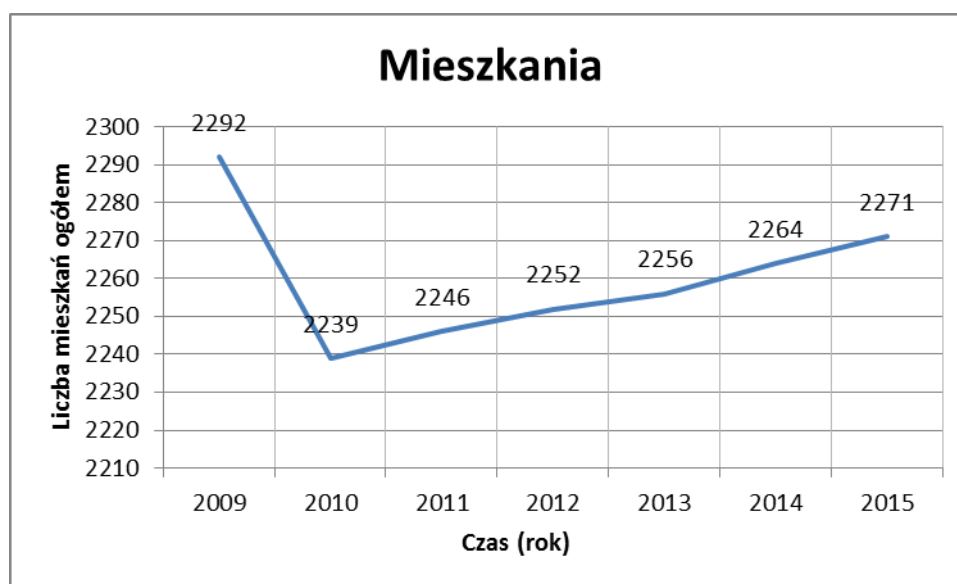
Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Poniższa tabela przedstawia jak kształtują się zasoby mieszkaniowe w gminie Gołańcz.

Tabela 2. Zasoby mieszkaniowe gminy Gołańcz w 2013 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Liczba mieszkań komunalnych	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m²)
149	7269	49,75

Na terenie gminy znajduje się 2271 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2015 roku wynosiła 85,48 m².

Wykres 11. Liczba mieszkań w gminie Gołańcz w latach 2009-2015.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Z wykresu wynika, że liczba mieszkań w gminie od roku 2010 systematycznie rośnie.

W większości wsi przeważa zabudowa zagrodowa, czyli budynki mieszkalne jedno- lub dwukondygnacyjne wraz z budynkami inwentarskimi, gospodarczymi, budynkami produkcji rolniczej, na ogół kryte dachem stromym. Zabudowa wielorodzinna występuje w Gołańczy, czyli w ośrodku administracyjnym gminy.

Instalacja sanitarno-techniczna

Gmina Gołańcz należy do obszarów o stosunkowo dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej. Dzięki dotacjom zewnętrznym znacznie rozbudowana i zmodernizowana została m.in. sieć kanalizacji i wodociągów. Uzupełnia ją niezbędna infrastruktura w postaci hydroforni, zbiorników wyrównawczych i przepompowni. Zasoby naturalne w postaci wód podziemnych, cieków wodnych, wód gruntowych, jezior oraz rzek, które są ze sobą naturalnie powiązane powodują potrzebę koordynacji w zakresie planowania i zarządzania przedmiotową substancją.

- **Sieć gazowa**

Gmina Gołańcz nie posiada rozwiniętej sieci gazowej. Na całym obszarze gminy wykorzystywane są butle z gazem propan-butan. W gminie z instalacji gazowej korzysta więc 2% ogółu ludności, przy średniej dla województwa 47,4% i 30,3% dla powiatu.

Długość sieci gazowej na terenie gminy wynosi 19,06 km, a liczba osób korzystających z sieci gazowej wynosi 167. Z instalacji gazowej korzysta 48 gospodarstw.

- **System ciepłowniczy**

Na terenie gminy 79,75% mieszkań wyposażonych jest w centralne ogrzewanie, a 45 gospodarstw ogrzewa się gazem.

Na terenie gminy Gołańcz większość instalacji wytwarzających ciepło stanowią indywidualne kotłownie opalane węglem i drewnem. Ma to bezpośredni wpływ na jakość powietrza w obrębie większych skupisk budynków i wskazuje jednocześnie na znaczny udział emisji energetycznej, a w tym w szczególności niskiej emisji.

- **Sieć wodociągowa**

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie Gołańcz w 2015 roku wynosiła ponad 177,9 km kilometrów bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 1195 sztuk.

W gminie z instalacji wodociągowej korzysta 8015 mieszkańców, a więc 95,2% ogółu ludności, przy średniej dla województwa 96,4% i 96,6% dla powiatu.

Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzącą z czterech ujęć wody podziemnej.

Tabela 3. Wykaz ujęć wody na terenie gminy Gołańcz. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Lokalizacja ujęcia	Obsługiwane miejscowości	Wielkość zasobów eksploatacyjnych
Gołańcz	Gołańcz, Oleszno, Bogdanowi, Panigródz, Chawłodno, Laskownice Małe i Wielkie, wieś Gralewo i Danabórz (gmina Wągrowiec)	638,7 tys. m ³ /rok
Grabowo	Grabowo, Jezioraki, Chojna, Czesławie, Buszewo, Konary, Krzyżanki, Tomczyce, oraz zabudowania Potulina i Gołańczy	189 tys. m ³ /rok
Legnieszewo	Legnieszewo, Czerlin, Panigródz, oraz kilka gospodarstw w Marakowie i Morakówku	93,5 tys. m ³ /rok

Morakowo	Morałowo, Morakówko, Gręziny, Czeszewo, Brdowo i Kujawki	103 tys. m ³ /rok
----------	---	------------------------------

- **Sieć kanalizacyjna**

W gminie Gołańcz zarysowują się bardzo duża dysproporcja pomiędzy stanem rozwinięcia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Na terenie gminy znajduje się rozdzielcza sieć kanalizacyjna o długości 35,2 km. Liczba przyłączy do budynków wynosi 518 sztuk. Sytuacja w zakresie wyposażenia oraz w dostępie do infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy Gołańcz jest niedostateczna. Sieć kanalizacyjna jest dostępna dla 3579 mieszkańców, a więc 42,5% mieszkańców (2015 rok) przy średniej dla województwa 70,6% i 64,9% dla powiatu.

Ścieki komunalne są odprowadzane do dwóch komunalnych biologicznych oczyszczalni ścieków znajdujących się w Gołańczy i Smogulcu. Oczyszczalnia ścieków w Gołańczy jest odbiornikiem ścieków kanalizacyjnych z miasta Gołańcz i miejscowości Chawłodno, ścieków dowożonych przez przedsiębiorstwa asenizacyjne, a także ścieków przemysłowych z przemysłu spożywczego (piekarnie, masarnie). Oczyszczalnia w Smogulcu przyjmuje ścieki kanalizacyjne z miejscowości Smogulec, nieczystości dowożone przez przedsiębiorstwa asenizacyjne oraz niewielką ilość ścieków przemysłowych z przemysłu spożywczego (produkcja spirytusu).

Ścieki sanitarne z miejscowości niepodłączonych do gminnego systemu kanalizacji gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Efektywność tych rozwiązań może być bardzo duża, jednak istnieje niebezpieczeństwo związane ze świadomą niewłaściwą eksploatacją tego rodzaju urządzeń i instalacji prowadzącą do emisji zanieczyszczeń do środowiska (problem celowo rozszczelnionych zbiorników na nieczystości ciekłe, związane z tym nielegalne pozbywanie się nieczystości ciekłych przez ich zrzut do gruntu lub wód). Ścieki komunalne ze zbiorników bezodpływowych z terenów nieskanalizowanych wywożone są przez przedsiębiorstwa asenizacyjne. Znaczna część ścieków trafia jednak wraz ze ściekami pochodzącymi z hodowli zwierząt bezpośrednio na pola.

Gmina nie prowadzi zorganizowanego wywozu nieczystości ze zbiorników bezodpływowych. Mieszkańcy pozbywają się ich indywidualnie.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 poz. 1399) gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych oraz komunalnych osadów ściekowych. W swojej ewidencji Gmina posiada 55 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków oraz aż 559 zbiorników bezodpływowych.

Udział mieszkańców korzystających z usług kanalizacyjnych nie odbiega od sytuacji obserwowanej w gminach typowo rolniczych.

Dostęp do podstawowych usług

O warunkach i jakości życia mieszkańców gminy decyduje, poza warunkami mieszkaniowymi i dostępem do infrastruktury technicznej, także poziom wyposażenia w usługi. Jak wynika z przeprowadzonych analiz – jest on na terenie gminy wysoce zróżnicowany. Wyraźnie dominuje miasto Gołańcz, ośrodek administracyjno-usługowy, gdzie zlokalizowane są wszystkie ważniejsze usługi. W wielu wsiach nie ma żadnych usług, nawet z zakresu handlu.

W mieście Gołańcz przy ul. Libelta 4 znajduje się przychodnia lekarska, w której funkcjonuje Przychodnia Medycyny Rodzinnej s.c. Zenon Borucki, Edyta Newska oraz Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej SALUS s.c. Iwona i Marceli Marzyńscy.

W przychodni znajdują się:

- gabinet zabiegowy,
- punkt szczepień,
- poradnia dla dorosłych,
- poradnia dla dzieci,
- gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej,
- gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej,
- gabinet stomatologiczny,
- laboratorium analiz medycznych,
- punkt pobrań.

Dostęp do lekarzy specjalistów i szpitali zapewniają pobliskie miasta: Wągrowiec, Chodzież, Poznań, Piła.

Ponadto na terenie Gminy działają dwie apteki – Apteka Osiedlowa przy ul. Libelta 12 w Gołańczy oraz Apteka Rodzinna przy ul. Rynek 6.

Sieć handlowa jest rozwinięta nierównomiernie. Zdecydowana większość placówek handlowych o zróżnicowanym profilu zlokalizowana jest w Gołańczy. Dostępne są tam również stacje paliw i bistro.

Placówka pocztowa, posterunek policji oraz banki znajdują się wyłącznie w Gołańczy.

Dostępność infrastruktury komunikacyjnej

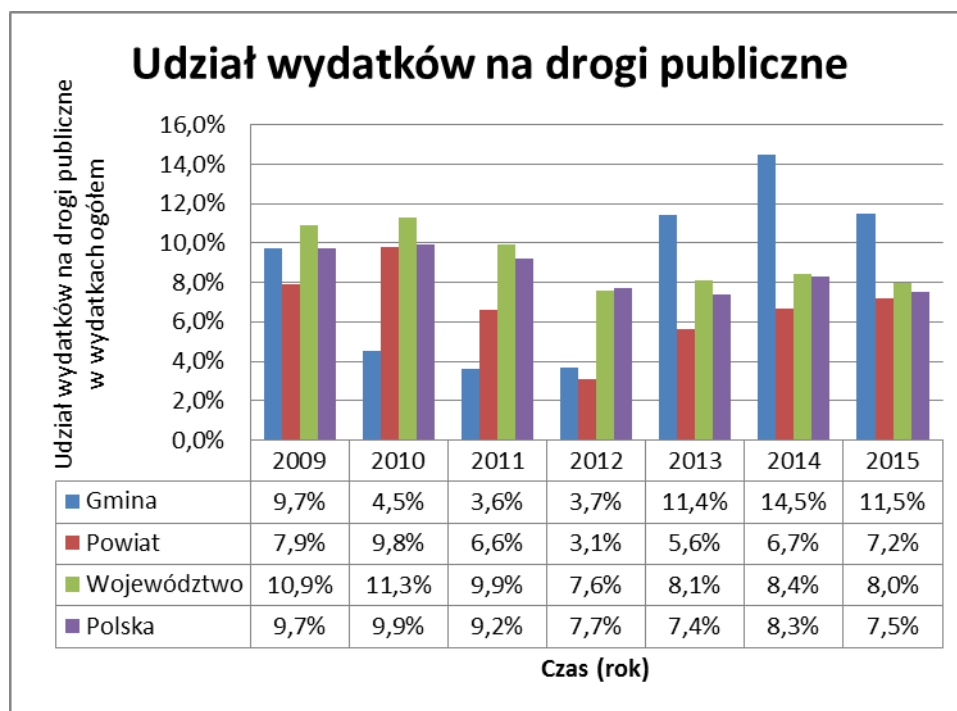
Sieć drogową charakteryzuje duża gęstość w mieście oraz niewielka na obszarach wiejskich. Wynika to ze specyfiki osadnictwa i struktury gospodarstw rolnych. Sieć dróg gminnych nie wymaga uzupełnienia, ponieważ część dróg ponadlokalnych spełnia ich funkcje, zapewniając wewnętrzne powiązania. Ważne jest jednak, że na obszarze wiejskim drogi posiadają najczęściej charakter nieutwardzony, co stwarza znaczące problemy komunikacyjne obszarów wiejskich gminy.

Dużo bardziej utrudniony dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy pozostałych miejscowości zlokalizowanych na obszarach poza siedzibą gminy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób starszych oraz nie posiadających własnych środków transportu.

Osobnym problemem, będącym w stosunku komplementarnym dla poprawy komunikacyjnej są ciągi pieszo-jezdne, których niewystarczająca ilość, brak synchronizacji oraz cech normatywnych w znaczącym stopniu uniemożliwiają właściwą komunikację o charakterze alternatywnym. Brak punktów stykowych, a tym samym łączności w tym zakresie stanowi istotną barierę w zakresie dojazdu do pracy, szkół oraz instytucji publicznych, jak również w stopniu znaczącym determinuje na relatywnie niższy poziom rozwoju przemysłu i gospodarki turystycznej.

Poniższy wykres pokazuje udział procentowy wydatków na drogi publiczne w ogólnych wydatkach budżetów wymienionych jednostek: Gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski. Widać jasno, że wydatki ponoszone przez Gminę Gołańcz oscylują na poziomie 12% wartości wydatków ogółem. Niepokojącym jest fakt, że pomimo tak dużych nakładów na drogi gminne, ich stan jest nadal niezadowalający. Ma to niestety niekorzystny wpływ na estetykę miejscowości

całej gminy, a także poczucie bezpieczeństwa osób poruszających się po drogach gminnych.

Wykres 12. Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem w latach 2009-2015 dla gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski.
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W gminie zauważalny jest brak znaczących ciągów komunikacyjnych (ścieżek pieszych i rowerowych) stanowiących alternatywę w przemieszczaniu się pomiędzy poszczególnymi obszarami gminy oraz brak powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Parkowanie zasadniczo odbywa się na działkach zajmowanych przez obiekt generujący ruch, a także w pasach drogowych.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej są autobusy PKS oraz kolej. Zapewnione są połączenia z Wągrowcem, Murowaną Gośliną i Poznaniem. Przez gminę przebiega trasa kolejowa z Poznania przez Wągrowiec do Bydgoszczy, ze stacjami w Gołańczy, Laskownicy Małej i Panigrodzu (obecnie ruch kolejowy odbywa się do stacji Gołańcz). Przystanki autobusowe są zlokalizowane w Gołańczy, natomiast kolejowe w Gołańczy, Laskownicy Małej oraz w Panigrodzu.

Interwencja w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz przynieść ma znaczącą jakościowo poprawę całościowego układu komunikacyjnego, zarówno w ujęciu wewnętrznym (dojazd do pracy, szkoły, instytucji publicznych) oraz

zewnątrznym (głównie turyści). Uzupełnienia wymagają ścieżki rowerowe, chodniki oraz parkingi.

5. Analiza sfery technicznej

O potencjale i atrakcyjności danego obszaru świadczą także warunki techniczne. Mogą one stać się impulsem do przyciągania nowych mieszkańców lub potencjalnych inwestorów. Określenie obszarów problemowych w tym zakresie dotyczyć będzie stanu technicznego dostępnej w gminie infrastruktury.

Sfera techniczna w gminie Gołańcz zdiagnozowana została na podstawie wskaźnika obrazującego liczbę budynków, które zostały wybudowane przed 1989 rokiem. Wartość referencyjna w sferze technicznej wyniosła 0,81. Wartości wskaźnika przekraczające wartość 0,73 odnotowano w prawie wszystkich analizowanych obszarach. W większości przypadków, budynki w analizowanych obszarach wybudowane zostały przed 1989 rokiem¹.

W szczególności należy stwierdzić, że istniejące niedokapitalizowanie sfery technicznej w sposób zasadniczy determinuje sferę gospodarczą oraz społeczną pogłębiając istniejące problemy wskazanych obszarów zdegradowanych.

Należałoby przebudować ulice i ciągi komunikacyjne znajdujące się w mieście Gołańcz. Świadczy o tym zły stan techniczny oraz wnioski spływające od mieszkańców w trakcie konsultacji społecznych i wyniki przeprowadzonych badań ankietowych.

System transportowy gminy obejmuje drogi o różnych klasach administracyjnych od dróg wojewódzkich do gminnych. Przez teren gminy Gołańcz nie przebiegają drogi krajowe.

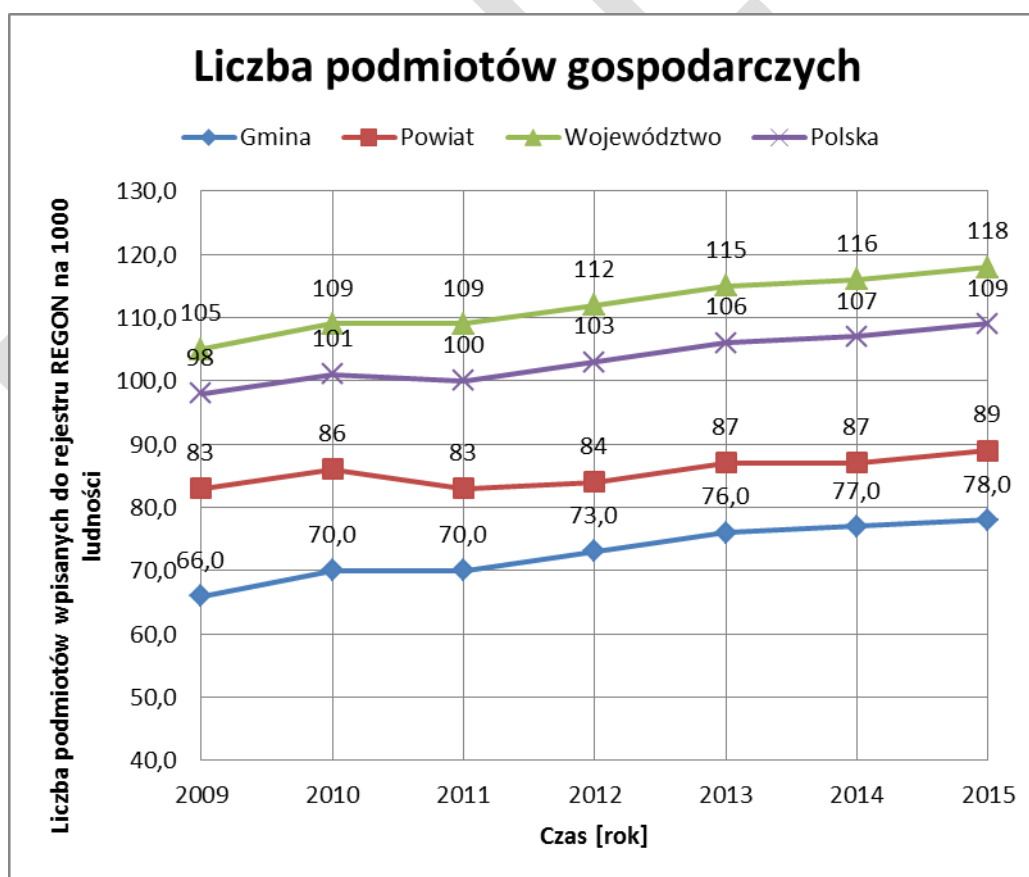
Podstawowym problemem w systemie komunikacyjnym gminy jest zły stan techniczny dróg. Dotyczy to w szczególności dróg gminnych.

¹ Wartość referencyjna = łączna liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem w gminie Gołańcz w stosunku do łącznej liczby budynków w gminie.
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Gołańcz

6. Analiza sfery gospodarczej

Monitoring potencjału rozwoju ekonomiczno-gospodarczego i analiza sytuacji zastanej jest niezwykle ważna w kontekście planowanych działań w ramach procesu rewitalizacji. Siłą rozwojową każdej miejscowości jest jej kondycja ekonomiczno-gospodarcza. Analizie poddany został obszar przedsiębiorczości gminy. Wyznaczenie obszarów stanowiących o problematycznym charakterze gminy Gołańcz pozwoli na dokonanie zmian, aby w przyszłości ograniczyć bariery rozwojowe tej gminy. Skuteczne zaplanowanie przemian w lokalnej gospodarce, zwiększy jej konkurencyjność i atrakcyjność dla pracowników oraz potencjalnych inwestorów.

Analiza poniższego wykresu pokazuje wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w stosunku do roku 2009. Jednak liczba ta przez cały badany czas utrzymuje się na niższym poziomie niż w przypadku powiatu, województwa i Polski. Wskazuje to jasno na wspomnianą wcześniej potrzebę wspierania przedsiębiorczości.

Wykres 13. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w latach 2009-2015 dla Gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski.

(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Najpowszechniejszą formą działalności są przedsiębiorstwa zarejestrowane jako produkcyjno-usługowo-handlowe bez sprecyzowanej specjalności. Podmioty gospodarcze działają głównie w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz przetwórstwo przemysłowe. Ponadto znaczenie dla gminy mają podmioty zarejestrowane w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa, edukacja, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2015 roku w rejestrze REGON były zarejestrowane 655 podmioty gospodarcze. Większość z nich, bo aż 609 należy do sektora prywatnego, natomiast tylko 36 do sektora publicznego. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2009-2015 ulegała systematycznym wahaniom, szczególnie w sektorze prywatnym.

7. Analiza sfery środowiskowej

W fizyczno-geograficznym podziale kraju wg. J. Kondrackiego gmina Gołańcz leży na terenie trzech Makroregionów: Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej obejmującej Kotlinę Środkowej Noteci oraz Pojezierza Wielkopolskiego obejmującego Pojezierze Chodzieskie i Pojezierze Gnieźnieńskie należące do Podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, Prowincji Nizy Środkowopolskiego.

Rzeźba powierzchni gminy została ukształtowana w wyniku działalności lądolodów ostatniego zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego) oraz procesów denudacyjnych i erozyjnych, które nastąpiły po jego wycofaniu. W związku z powyższym krajobraz ukształtowany w jego wyniku zalicza się do krajobrazu młodoglacjalnego. Charakteryzuje się on dużym bogactwem form ukształtowania powierzchni. Dzisiejszy krajobraz tego terenu to przede wszystkim falista morena denną. Wśród niej spotyka się zagłębienia powstałe w skutek wytopienia odosobnionych brył lodowca, zajęte przez torfowiska lub oczka wodne.

Rolniczy charakter gminy Gołańcz sprawia, że na stan i jakość środowiska przyrodniczego mają wpływ czynniki agrotechniczne (chemizacja, zanieczyszczenia,

eutrofizacja, mechanizacja prac polowych i leśnych, ubytek starych drzew i drzewostanów, wypalanie traw i ściernisk) oraz przekształcenia w środowisku (melioracje osuszające, likwidacja miedz, zadrzewień śródpolnych, drobnych zbiorników wodnych).

1) Złoża kopalin

Obszar gminy jest ubogi w surowce mineralne. Występują tu jedynie w małych ilościach kopaliny pospolite, eksploatowane na potrzeby okolicznej ludności. Z udokumentowanych złóż należy wymienić złoża kruszywa naturalnego (piasku różnoziarnistego) w Smogulcu. W rejonie Jeziora Czeszewskiego, w dolinie rzeczki Kcyninki na północ od Smogulca oraz w rejonie Panigrodza i Rybowa stwierdzono występowanie złóż torfów i gytii.

2) Stan środowiska (fauna i flora)

Środowisko przyrodnicze terenu gminy Gołańcz charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością, co uwidacznia się m.in. obecnością wielu roślin rzadkich i chronionych. Największa różnorodność flory i fauny występuje w lasach i na terenach podmokłych. Stosunkowo liczne reprezentowane są we florze gatunki roślin rosnących w borach, na łąkach i na torfowiskach. Najcenniejsze przyrodniczo obszary zostały objęte ochroną jako obszary chronionego krajobrazu, co opisano poniżej.

Duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe posiadają zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Są one miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt. Na terenie gminy oprócz drobnych ssaków licznie reprezentowana jest ornitofauna. Częstym ptakiem na terenach gminy jest bocian biały. Na polach uprawnych pospolicie występują: jaskółka, przepiórka, bażant, kuropatwa i inne. Tereny leśne i obrzeża lasów to miejsca bytowania, żerowania i rozrodu ptaków drapieżnych.

Szatę roślinną uzupełniają tereny pełniące funkcję użytków ekologicznych oraz drzewa przydrożne, śródpolne, przydomowe i cmentarne oraz parki wiejskie.

W gminie Gołańcz istnieją następujące tereny zieleni urządzonej:

- lasy gminne,
- parki spacerowo-wypoczynkowe,

- zieleń uliczna zieleńce,
- zieleń osiedlowa,
- parki wiejski,
- żywopłoty.

Rolnicza działalność człowieka, przeznaczenie znacznych areałów powierzchni pod uprawę roli oraz rozwój hodowli zwierząt gospodarskich spowodował ograniczenie naturalnych siedlisk dzikich zwierząt.

Zagrożeniami dla flory i fauny są:

- wypalanie traw i ściernisk,
- osuszanie gruntów,
- skażenie powietrza, wód i gleby.

3) Formy ochrony przyrody

Obszary chronione zajmują w gminie Gołańcz powierzchnię 960 ha, tj. około 5% ogólnej powierzchni, w tym w obszarze „Dolina Noteci” – 560 ha i w obszarze „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka” – 400 ha.

Na terenie gminy występują:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka

Obszar ten położony jest w gminach Gołańcz, Wągrowiec, Rogoźno, Ryczywół i ma ogólną powierzchnię 22640 ha. Kształt tego obszaru został wyznaczony według istotnych cech topograficznych terenu. Decydującą rolę odegrał tu przebieg rzeki Wełny, rynny Małej Wełny oraz rynny Strugi Gołanieckiej z szeregiem jezior. Wełna i Struga Gołaniecka stanowią funkcjonalny korytarz ekologiczny wiodący od Gołańczy, na północ od ujścia Wełny, do Warty na południu.

Na terenie gminy znajdują się również indywidualne formy ochrony przyrody w formie pomników przyrody oraz jednego użytku ekologicznego, znajdującego się we wsi Kanary, który zajmuje powierzchnię 4,85 ha.

Wśród pomników przyrody na terenie gminy Gołańcz występują pojedyncze drzewa, skupiska drzew, oraz głąz narzutowy i gniazda orła bielika.

Tabela 4. Drzewa- pomniki przyrody na terenie gminy Gołańcz. (Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2019)

Lp.	Gatunek	Liczba drzew	Położenie
1.	Platan	1	Miejscowość Smogulec, park wiejski
2.	Lipa drobnolistna	3	
3.	Topola czarna	1	
4.	Dąb szypułkowy	3	Nadleśnictwo Podanin, Leśnictwo Smogulec, oddz.95d w kompleksie leśnym
5.	Dąb szypułkowy	5	Nadleśnictwo Podanin, Leśnictwo Smogulec, oddz.252f w kompleksie leśnym
6.	Dąb szypułkowy	3	Nadleśnictwo Podanin, Leśnictwo Smogulec, oddz.254g w kompleksie leśnym
7.	Jesion wyniosły	1	Miejscowość Czeszewo, park obok kościoła
8.	Jesion wyniosły	1	Miejscowość Czeszewo, park obok kościoła
9.	Lipa drobnolistna	1	Miejscowość Kujawki, przy drodze Gołańcz-Wapno
10.	Dąb szypułkowy	1	Miasto Gołańcz, ul. Libelta, w ogrodzie parafialnym
11.	Kasztanowiec zwyczajny	1	Miasto Gołańcz, ul. Walki Młodych, obok kina
12.	Kasztanowiec zwyczajny	1	Miejscowość Rybowo, prywatny park nad jeziorem
13.	Jesion wyniosły	1	
14.	Kasztanowiec zwyczajny	6	Miejscowość Czeszewo, park obok kościoła, w pobliżu drogi z Morakowa do Wapna
15.	Dąb szypułkowy	1	Nadleśnictwo Durowo, Leśnictwo Stołężyn, oddz.14f, na skraju uprawy leśnej, przy granicy leśno-polnej
16.	Dąb szypułkowy	31	Miejscowość Morakowo, w centrum wsi przy krzyżu

Pozostałe pomniki przyrody to:

- głąz narzutowy – miejscowość Oleszno,
- cztery gniazda orła bielika – miejscowość Smogulec.

Na terenie gminy Gołańcz zlokalizowane są ponadto dwa obszary Natura 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony „Dolina Noteci” (PLH300004) oraz Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” (PLB300001).

➤ „Dolina Noteci”

Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E-33. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.

➤ „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego”

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb - stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i Ślesin. Zachodnia część pradoliny, objęta przez obszar, jest obecnie doliną Noteci. W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej: E37 (Stawy Ostrówek i Smogulec) i E38 (Stawy Ślesin i Występ). Występuje co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

4) Gospodarka środowiskowa

Wody

Obszar gminy położony jest w dorzeczu Warty, w zlewniach rzeki Noteci i Wełny. Przez teren gminy przebiega dział wodny Noteci i Wełny, gdzie znajdują się górne odcinki następujących cieków: Strugi Gołanieckiej, Margoninki ze Strugą z Lipin, Młynówki Borowskiej oraz wypływającej z województwa kujawsko-pomorskiego Kcynianki. Południową granicę gminy stanowi Kanał Wapno-Laskownica z gęstą siecią rowów i okresowymi mokradłami.

Powierzchniowa sieć hydrologiczna gminy jest stosunkowo gęsta. Część cieków w obszarze wysoczyznowym została sztucznie pogłębiona i włączona do sieci melioracyjnej gminy. W skutek tego zabiegu obszary uprzednio bezodpływowe

odwadniane są obecnie przez Noteć i Wełnę. Niektóre z omawianych cieków mają jedynie charakter okresowy.

Ważniejsze ciekі na terenie gminy Gołańcz to Struga Gołaniecka, Margonina i Kcynianka.

Spośród przepływających przez gminę cieków wodnych badaniami jakości wód objęta jest Struga Gołaniecka. Wykazano, iż została ona sklasyfikowana poniżej stanu dobrego. Ponadto jakość wskaźników biologicznych została zaliczona do II klasy. Stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany.

W skład sieci hydrograficznej gminy wchodzi również jeziora: Czeszewskie (148,3 ha), Laskowickie (19,2 ha), Smolary (2 ha), Konarskie (7,8 ha), Kujawki (5,6 ha), Rybowo (6,5 ha) Rybowo – Poreda (2,2 ha), Potulin, obiekt stawowy „Prostkowo” (45,5 ha).

Wody w zbiornikach wodnych są bardziej podatne na zanieczyszczenia głównie ze względu na położenie w zagłębieniach terenu. Podlegają one wpływom otaczającego obszaru związanym ze spływem wód powierzchniowych zawierających związki biogenne. Żadne jezioro znajdujące się na terenie gminy Gołańcz nie było objęte systemem monitoringowym.

Ujmowana w gminie woda podziemna pochodzi z utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Zasoby czwartorzędowe wód są jednak niewielkie, stąd w eksploatacji większe znaczenie mają utwory wodonośne trzeciorzędu.

Ochrona wód podziemnych, jako głównego źródła zaopatrzenia ludności w wodę jest ważnym elementem oceny tendencji przeobrażeń środowiska przyrodniczego. W związku z tym wody te badane są z uwzględnieniem stopnia naturalnej izolacji, a zatem wrażliwości na wpływ zanieczyszczeń. Monitoring jakości wód podziemnych na poziomie krajowym prowadzony jest przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Jakość wód badana była w dwóch punktach na terenie gminy, które obejmowały poziom wodonośny trzeciorzędowy i czwartorzędowy. W analizowanych punktach monitoringu krajowego, wody podziemne charakteryzowały się III oraz V klasą jakości. W warstwie wodonośnej trzeciorzędu wody odpowiadały III klasie jakości, tj. wody zadowalającej jakości, natomiast w poziomie czwartorzędowy wody utrzymywały się w klasie V, tj. wody złej jakości.

Ze względu na strukturę gruntów na terenie gminy Gołańcz, przeważającą ilość gruntów i użytków rolnych, można przypuszczać, że występujące zagrożenie ze strony rolnictwa na jakość wód w tym regionie jest bardzo ważnym problemem.

Powietrze

O jakości powietrza na danym obszarze decyduje zawartość w nim różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa od warunków naturalnych. Poziomy stężen zanieczyszczeń w powietrzu wynikają bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych.

Zgodnie z oceną jakości powietrza atmosferycznego, jakość powietrza na terenie Gminy Gołańcz została opisana symbolem klasy A, tj. stężenia większości powyższych związków nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz docelowych. Wyjątek stanowiło stężenie pyłu PM10 oraz stężenie benzo(a)pirenu. Ze względu na przekraczanie ich strefa została zaliczona do klasy C. Można przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych.

Na stan powietrza na terenie gminy Gołańcz mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja transgraniczna (spoza terenu gminy),
- emisja niezorganizowana.

O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. I tak sezon zimowy, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji. Natomiast sezon letni, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Główne źródła emisji substancji do powietrza stanowią zakłady produkcyjne, kotłownie oraz ruch komunikacyjny, a więc sektor przemysłowy, energetyczny,

komunalny i transportowy. Jednym z głównych problemów w gminie jest tzw. niska emisja, związana ze stosowaniem paliw o gorszej jakości w paleniskach domowych oraz z działalnością małych zakładów, niepodlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza. Obowiązek uzyskania pozwoleń emisyjnych nie dotyczy również zarządców dróg, mimo, że emisja substancji generowana przez ruch transportowy ma istotny udział w wielkości globalnej emisji. Emisja pochodząca ze spalania paliw (energetyczna) stanowiła nadal ok. 90% emisji całkowitej substancji. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich.

Klimat akustyczny

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w decybelach [dB]. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

Zjawiska wpływające ujemnie na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi w wyniku negatywnego oddziaływania hałasu nazywamy uciążliwością akustyczną. Ze względu na środowisko występowania, hałas dzieli się na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i na terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Aby dokonać analizy jakości stanu akustycznego środowiska, należy zwrócić uwagę na charakter gminy, jej uwarunkowania wynikające z położenia, wielkości zajmowanego obszaru, zaludnienia, stopnia urbanizacji, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych.

Na terenie gminy działalność gospodarczą prowadzą podmioty typu: zakłady produkcyjne, rzemieślnicze i usługowe, które kształtują klimat akustyczny bezpośrednio w swoim otoczeniu. Oddziaływanie akustyczne tych zakładów ma charakter punktowy.

Zagrożenie hałasem przemysłowym na terenie gminy istnieje lokalnie na terenie miasta Gołańcz.

Na terenie gminy Gołańcz hałas generowany przez pojazdy samochodowe jest dominującym źródłem, mogącym w znaczny sposób kształtować klimat akustyczny. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym odnosi się przede wszystkim do pasa terenów przyległych do głównych tras drogowych. Hałas wywołany ruchem drogowym, charakteryzowany jest przez takie czynniki jak: natężenie ruchu, struktura strumienia pojazdów oraz płynność ruchu. Ważny jest także stan nawierzchni poszczególnych dróg oraz odchylenie jezdni. Główne drogi przebiegające przez teren gminy to droga wojewódzka nr 193. Przez gminę przebiega również 29 km dróg powiatowych oraz 42,35 km dróg gminnych. Ponadto dość negatywne oddziaływanie na kształtowanie się klimatu akustycznego w gminie może mieć stan nawierzchni poszczególnych dróg. Większą część dróg w gminie cechują niskie parametry techniczne i zły stan nawierzchni. Remonty i modernizacja dróg powiatowych oraz gminnych, wpłynie na poprawę klimatu akustycznego terenów przyległych.

Na terenie gminy Gołańcz mamy do czynienia z obszarami, w których hałas przenikający do środowiska kształtuje klimat akustyczny tych terenów. Prowadzona polityka rozwoju przestrzennego z jej podstawowymi funkcjami winna być ukierunkowana na powstrzymanie degradacji oraz przywracanie walorów środowiska naturalnego, w tym na poprawę i kształtowanie klimatu akustycznego.

W powiecie wągrowieckim nie utworzono dotychczas żadnego obszaru ograniczonego użytkowania ze względu na ponadnormatywną emisję hałasu. Również na terenie gminy Gołańcz nie przewiduje się tworzenia takich obszarów, nie jest również wymagane opracowywanie programów naprawczych.

Gleby

W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne. Rozwojowi rolnictwa sprzyjają występujące na terenie gminy gleby. Znaczna ich część to grunty należące do klasy IVA i IIIB. Gruntów słabych klas V i VI, nienadających się do rolniczego wykorzystania na terenie gminy jest ok. 17%.

Znaczne obszary gminy zajmują gleby dobre i średnie, wytworzone na glinach zwałowych. Na obszarze wysoczyzny morenowej dominują gleby pseudobielicowe (płowe), poprzedzielane enklawami gleb brunatnych czy bielicowych.

W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne tworzące kompleksy gleb o wysokiej bonitacji. Użytki zielone dość licznie występują w części pradolinowej, tworząc łąki i pastwiska średniej i niskiej wartości rolniczej, wytworzone na glebach organogenicznych, na siedliskach bagiennych, pobagiennych i łęgowych.

Gleby, z uwagi na bardzo powolny wieloletni proces tworzenia, uważa się w praktyce za zasób nieodnawialny, podlegający szczególnej ochronie. Jednocześnie procesowi ich tworzenia często towarzyszy o wiele szybszy proces degradacji.

Odpady

Przetarg dotyczący odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta i gminy Gołańcz w 2015 r. wygrała firma Remondis Sanitech Poznań oddział Wągrowiec. Firma ta zajmowała się zarówno odbiorem jak i zagospodarowywaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy. W ramach realizacji zamówienia publicznego wykonawca wyposażył nieruchomości zamieszkałe w odpowiednią ilość pojemników i worków na odpady komunalne oraz sporządził harmonogramu odbioru odpadów.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązkowym zadaniem własnym gminy w celu utrzymania czystości i porządku jest tworzenie warunków zapewniających utrzymanie porządku i czystości, między innymi poprzez tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Maksymalna ilość takich punktów nie jest ustawowo zapisana, ale według ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na terenie każdej gminy powinien znajdować się co najmniej jeden taki punkt.

Od 14 marca 2014 roku otwarty jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Smogulcu (na terenie byłego składowiska odpadów). Mieszkańcy gminy mogą tam oddać zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlano–remontowe, zużyte opony, odpady wielkogabarytowe (takie jak:

meble, dywany, wózki dziecięce, materace, pierzyny, zabawki dużych rozmiarów), tekstylia i odzież oraz odpady zielone.

PSZOK jest ważnym elementem wspierającym system gospodarowania odpadami komunalnymi. Wszyscy mieszkańcy gminy, którzy uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać PSZOK odpady problemowe. Ograniczone zostają dzięki temu powstające na terenie gminy nowe „dzikie wysypiska”, co z kolei wpływa pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego gminy.

Ponadto gmina prowadziła działania informacyjne dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które polegały na umieszczaniu informacji w prasie lokalnej. Na stronie internetowej utworzono również specjalne działy dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi, w których zamieszczono m.in. akty prawa lokalnego oraz krajowego regulującego nowy system, dane podmiotów odbierających odpady komunalne, osiągnięte przez gminę poziomy odzysku odpadów czy niezbędne druki i formularze, które mieszkańcy są zobowiązani złożyć do urzędu.

Regionem gospodarki odpadami komunalnymi jest określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców. Gmina Gołańcz wchodzi w skład I Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi województwa wielkopolskiego. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych powstałą w połowie 2015 r. jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowe-Toniszewo-Kopaszyn.

W celu rozwiązania problemu likwidacji azbestu opracowano i przyjęto "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2011-2032".

Zgodnie z danymi z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdza się, że na terenie miasta i gminy Gołańcz w roku 2011 występowało około 3 718 057kg płyt azbestowo-cementowych.

Tabela 5. Ilościowe zestawienie płyt azbestowo-cementowych w poszczególnych miejscowościach gminy Gołańcz. (Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2019)

Miejscowość	Ilość [m²]	Ilość [kg]	Ilość [Mg]
Bogdanowo	5814,64	63961	63,96
Buszewo	10478,64	115265	115,27
Chawłodno	4104,82	45153	45,15
Chojna	13174	144914	144,91
Czerlin	15790	173690	173,69
Czesławice	5047	55517	55,52
Czeszewo	19082,18	209904	209,9
Gołańcz	36770,82	404479	404,48
Grabowo	12727	139997	140
Gręziny	1770	19470	19,47
Jeziorki	6021	66231	66,23
Konary	12278	135058	135,06
Krzyżanki	5683	62513	62,51
Kujawki	13005	143055	143,06
Laskownica Mała	2752,64	30279	30,28
Laskownica Wielka	3157	34727	34,73
Lęgniszewo	10500	115500	115,5
Morakowo	37433	411763	411,76
Morakówko	15001	165011	165,01
Oleszno	24025	264275	264,28
Panigródz	39069,82	429768	429,77
Potulin	11552	127072	127,07
Rybowo	22538	247918	247,92
Smogulec	407,64	4484	4,48
Tomczyce	9823	108053	108,05
RAZEM:	338005,18	3718057	3718,06

Największa ilość azbestu znajduje się w miejscowości Panigródz, następne miejscowości w kolejności co do ilości azbestu to miejscowości Gołańcz, Czeszewo i Buszewo. Najmniejsza liczba płyt znajduje się w miejscowości Smogulec.

Sieć ciepłownicza

Na terenie gminy Gołańcz większość instalacji wytwarzających ciepło stanowią indywidualne kotłownie opalane węglem i drewnem. Ma to bezpośredni wpływ

na jakość powietrza w obrębie większych skupisk budynków i wskazuje jednocześnie na znaczny udział emisji energetycznej, a w tym w szczególności niskiej emisji.

Energia odnawialna

Ze względu na ilości emitowanych zanieczyszczeń emisja antropogeniczna jest największym zagrożeniem dla warunków życia i zdrowia człowieka oraz środowiska w gminie Gołańcz. Najwięcej zanieczyszczeń dostaje się do atmosfery w powiecie wągrowieckim wraz ze spalinami emitowanymi z procesów energetycznego spalania paliw. Emisja niska obejmuje emisję ze źródeł niezorganizowanych, do których zalicza się głównie paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze i rolnicze. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania i wynosi od kilku do kilkunastu procent na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej do kilkudziesięciu procent na obszarach, których nie obejmują centralne systemy ciepłownicze, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Szczególnie uciążliwe oddziaływanie niskiej emisji na środowisko i warunki życia człowieka obserwuje się na terenach miejskich, ze względu na koncentrację na niewielkich obszarach dużej liczby emitorów substancji szkodliwych i utrudnione rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Niska emisja zanieczyszczeń znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym.

Obok energetyki do największych źródeł zanieczyszczeń powietrza zaliczana jest komunikacja. Największy wpływ transportu na jakość powietrza ma miejsce w miastach i w rejonach tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Ciasna i zwarta zabudowa ogranicza dodatkowo wymianę mas powietrza i sprzyja kumulowaniu się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery – w obrębie jezdni i w najbliższym jej sąsiedztwie.

Użytkowanie odnawialnych źródeł energii umożliwia osiągnięcie korzyści ekologicznych, gospodarczych i społecznych. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych powinien stać się integralnym elementem zrównoważonego rozwoju gminy Gołańcz.

- **Energia wiatru**

Gmina Gołańcz położona jest na terenie strefy energetycznej wiatru III – korzystnej. Oznacza to, że gmina posiada dobre warunki, pod względem wymaganej siły wiatru, aby z powodzeniem wykorzystywać to odnawialne źródło energii.

W związku z powyższym w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnione są możliwości lokalizowania inwestycji wykorzystujących siłę wiatru jako źródło energii.

Do dnia dzisiejszego wybudowanych i oddanych do użytku zostało 53 szt. turbin wiatrowych firmy „Relax Wind Park III” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie ul. Postępu 17 B, oraz trzy szt. Przedsiębiorstwa MARTRANS Sp. z o.o. Spółka Komandytowa, ul. Rzemieślnicza 5 64-830 Margonin. Parametry 53 szt. turbin typ Acciona AW 82/1500 o mocy nominalnej 1,5 MW, wysokości rotora 80 m, długość ramienia skrzydła 40 m. Łączna Moc wytwarzana na farmie - moc nominalna $53 \times 1,5 \text{ MW} = 79,5 \text{ MW}$, szacowana roczna produkcja 175862 MWh.

- **Energia z biomasy i biogazu**

Województwo wielkopolskie to region o dużych zasobach ziem wykorzystywanych rolniczo. W strukturze władania ziemią powiatu wągrowieckiego dominuje własność prywatna. Lokalna baza surowcowa stanowi podstawę przede wszystkim dla rozwoju: przemysłu rolnego i rolno – spożywczego. Dlatego też w gminach typowo rolniczych, jak Gołańcz, możliwe jest wykorzystanie energii biomasy (w szczególności słomy) na cele energetyczne.

W związku z powyższym w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnione zostaną możliwości lokalizowania inwestycji wykorzystujących biomasę jako źródło energii.

8. Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych

Podsumowania diagnozy dokonano w formie tabeli z wyszczególnieniem wszystkich zjawisk negatywnych pojawiających się w mieście i gminie Gołańcz.

Tabela 6. Zestawienie zjawisk negatywnych występujących na terenie gminy Gołańcz według poszczególnych sfer. (Źródło: opracowanie własne)

Sfera	Problemy
Sfera społeczna	- negatywne zmiany demograficzne: spadek liczby ludności, ujemny i również spadający przyrost naturalny, emigracja mieszkańców (szczególnie osób młodych), spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;

	- rynek pracy: niskie przeciętne wynagrodzenie brutto (niższe niżeli w Polsce), duża ilość osób wyjeżdżających do pracy poza granice gminy; - niski poziom wykształcenia; - dużo przestępstw gospodarczych; - stosunkowo duży udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności.
Sfera gospodarcza	- mimo wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, relatywnie mała liczba w stosunku do powiatu, województwa i kraju;
Sfera przestrzenno – funkcjonalna	- brak wystarczającej infrastruktury oświatowej i rekreacyjno-sportowej; - mała liczba mieszkań socjalnych; - słabo rozwinięta sieć gazowa; - większość instalacji wytwarzających ciepło stanowią kotłownie indywidualne (niskie emisje); - niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna, duża ilość zbiorników bezodpływowych; - nierównomierny rozkład podstawowych usług (sklepy, poczta, stacje, ośrodki zdrowia, itd.) – większość znajduje się w Gołańczy; - słaby dostęp komunikacji publicznej, niewystarczająca liczba ciągów pieszo-jezdných, niewystarczająca liczba parkingów.
Sfera środowiskowa	- zdegradowanie gleb przez czynniki antropogeniczne - niskie źródła emisji powodujące zanieczyszczenia powietrza; - hałas komunikacyjny pasa terenów przyległych do głównych tras drogowych; - duża ilość płyt azbestowych.
Sfera techniczna	- zły stan techniczny części dróg (szczególnie dróg gminnych); - zły stan techniczny budynków; - zły stan techniczny ciągów pieszych.

IV. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne zostały zrealizowane zgodnie ze standardami Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych, jako otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami, mający na celu wskazanie obszarów problematycznych wymagających rewitalizacji przez respondentów oraz podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Każda grupa społeczna i interesariusze rewitalizacji miała szansę wziąć udział w pracy nad programem. Wyniki uzyskane w ramach pracy z mieszkańcami stały się podstawą prowadzonych prac analitycznych odnoszących się do uwzględnianych działań rewitalizacyjnych.

Badanie potrzeb mieszkańców wykazało, że respondenci wskazują przede wszystkim na cztery bariery rozwojowe: związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej, związane z rynkiem pracy, związane z poziomem rozwoju gospodarczego oraz związane z dostępnością do Internetu i innych nowych technologii.

Konsultacje społeczne dotyczące programu rewitalizacji były przeprowadzane od 7 do 21 kwietnia 2016 roku oraz od 11 do 25 stycznia 2017 r. Konsultacje objęły cały teren gminy. Mogli w nich brać udział pełnoletni mieszkańcy gminy.

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono badania sondażowe wśród mieszkańców na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń związanych z jej rozwojem.

Ankietę podzielono na kilka zestawów pytań, które dotyczyły:

- rozwoju przedsiębiorczości i efektywności rolnictwa,
- rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej,
- stanu wykształcenia mieszkańców oraz efektywności systemu edukacji,
- środowiska i przestrzeni.

Ankietowani mieli również możliwość wskazania ich zdaniem najważniejszych zadań/projektów do realizacji w gminie.

W badaniach sondażowych wzięło udział 16 osób. Dominującą grupą wiekową byli badani powyżej 46 roku życia. Wśród respondentów widoczna jest dysproporcja płci z przewagą kobiet, które stanowiły 80% ankietowanych. Pod względem statusu zawodowego, najwięcej respondentów pochodziło z grup osób pracujących (31,3%) oraz emerytów i rencistów (31,3%).

W celu poznania oceny respondentów na temat warunków życia w gminie przeprowadzono ankietę. Badani odpowiadali na pytania w 5-stopniowej skali, od 1- oznaczające ocenę najniższą, do 5, które oznaczało ocenę najwyższą.

Ponad połowa badanych dobrze ocenia rozwój przedsiębiorczości i efektywność rolnictwa w gminie. Ankietowani najlepiej ocenili warunki do prowadzenia działalności rolnej (powyżej 3 odpowiedziało 62,50% osób), nieco gorzej oceniają warunki prowadzenia działalności produkcyjnej (ocenę 4 i 5 przyznało 56,25% osób).

Większość ankietowanych wyraża pozytywną opinię na temat rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej. Najlepiej oceniony został poziom rozwoju sieci wodociągowej oraz dostęp do Internetu- aż 87,50% badanych przyznało ocenę 4 lub 5. Najgorzej ocenili poziom bazy turystyczno- wypoczynkowej, 68,75% ankietowanych ocenia ten wskaźnik na poziomie poniżej 3.

Osoby, biorące udział w badaniu bardzo dobrze oceniły stan wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców oraz efektywność systemu edukacji. Najlepiej oceniona została liczba obiektów oświatowych w Gminie (87,50% ankietowanych).

W skali od 1-5, 64,58% ankietowanych ocenia stan środowiska i przestrzeni na poziomie powyżej 3. 75% ankietowanych określa stan środowiska naturalnego w Gminie jako dobry. 50% badanych jest zadowolonych z zagospodarowania przestrzeni w Gminie.

Większość, bo aż 71,42% ankietowanych jest zadowolonych z życia w Gminie i nie planuje przeprowadzki do innego miejsca zamieszkania.

Mieszkańcy poproszeni o wskazanie najważniejszych inwestycji do poprawy w Gminie do 2020 r., najczęściej wskazywali poprawę stanu dróg i chodników (10,94%), oraz rozwój przedsiębiorczości (10,94%). Nieco rzadziej rozbudowę dróg gminnych (9,38%), rozwój turystyki (9,38%) i poprawę dostępności do opieki zdrowotnej (9,38%). Były również głosy opowiadające się za stworzeniem nowych ścieżek rowerowych oraz rozbudową bazy oświatowej.

Ponadto odbyły się spotkania konsultacyjne, na którym omówiono projekt programu, zebrano sugestie, jak również szczegółowo przedstawiono zasady rewitalizacyjne w ramach Perspektywy Finansowej 2014-2020. W spotkaniu udział

wzięli przedstawiciele społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, przedstawiciele rad sołeckich oraz gminnych instytucji zaangażowanych w formie interesariatu społecznego w proces konsultacji w Gminie Gołańcz.

Podsumowując przeprowadzone badania, mieszkańcy gminy Gołańcz proponują następujące zmiany:

- poprawienie działalności produkcyjnej
- poprawa poziomu bazy turystyczno- wypoczynkowej
- poprawa stanu dróg i chodników
- rozwój przedsiębiorczości
- stworzenie nowych ścieżek rowerowych
- rozbudowa bazy oświatowej

Zgodnie z założeniami systemu wdrażania programu rewitalizacji oraz mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów dalsza realizacja programu rewitalizacji będzie odbywać się w oparciu o współpracę ze wszystkimi grupami interesariuszy.

V. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

1. Metodologia wyznaczenia obszarów zdegradowanych

Delimitacji dokonuje się za pomocą pewnych analiz, w tym przypadku analiz skali negatywnych zjawisk. Skalę negatywnych zjawisk zachodzących w poszczególnych miejscowościach gminy przedstawiono w tabelach poniżej. Każdej strefie przypisano zestaw wskaźników określających rozwój obszaru.

Powyższe wskaźniki określone zostały dla wszystkich sołectw położonych na terenie gminy. Następnie porównano wartość mierników w poszczególnych miejscowościach ze średnią wartością tego wskaźnika, a wartość dla miejscowości odbiegająca od wartości uśrednionej jest uznawana za wartość negatywną. Podsumowując liczbę wskaźników dla danej miejscowości, obszary o największej liczbie negatywnych mierników uznano za obszary zdegradowane.

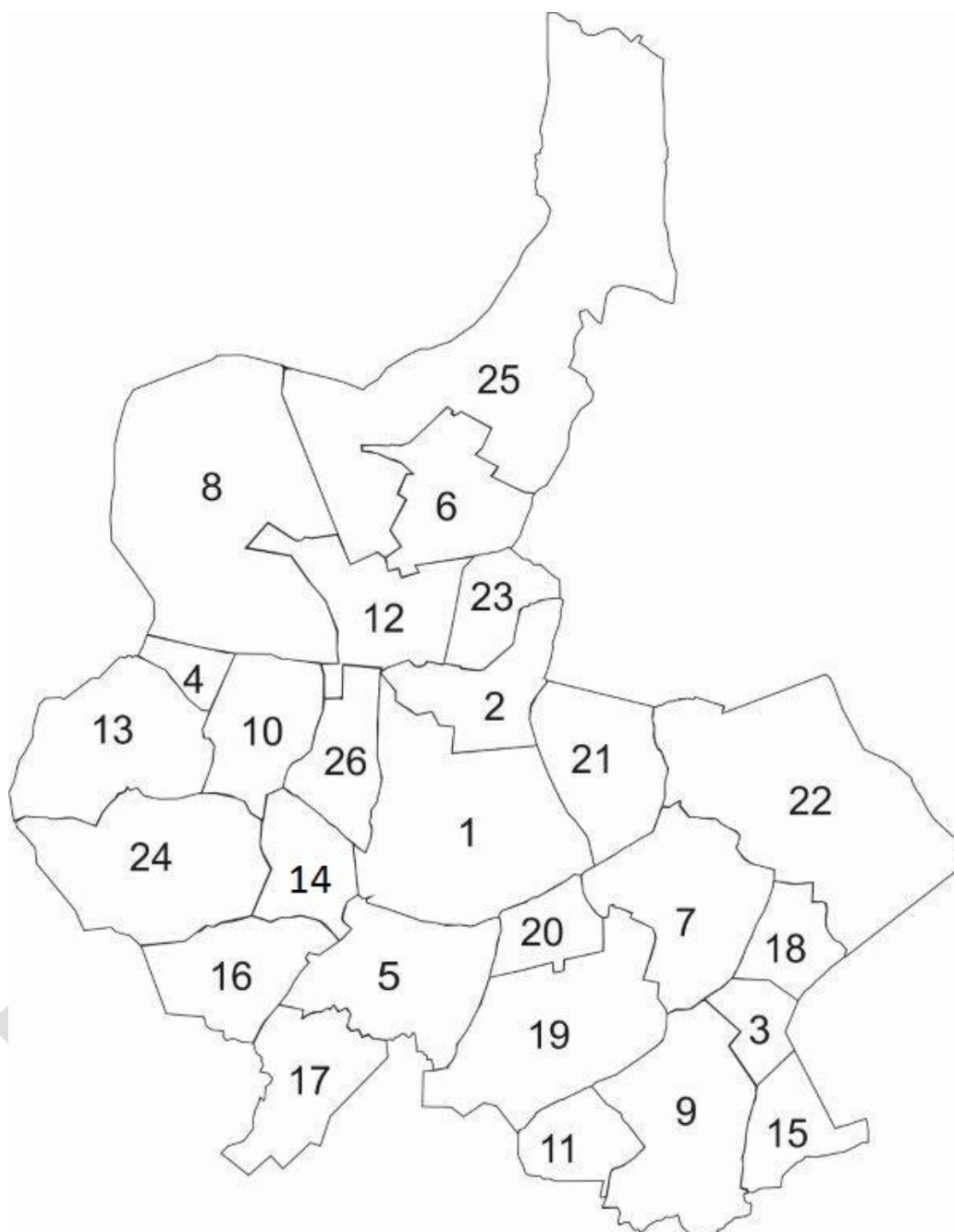
Wartości mierników dla poszczególnych miejscowości pochodzą ze statystyki gminy za rok 2015. Dane pozwalające zdiagnozować obszary problemowe w gminie pozyskano z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Gołańcz.

Analiza zjawisk kryzysowych została przeprowadzona z uwzględnieniem następujących sfer:

- Sfera społeczna,
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna,
- Sfera techniczna,
- Sfera gospodarcza,
- Sfera środowiskowa.

JEDNOSTKI URBANISTYCZNE GMINY GOŁAŃCZ

Nazwa	Symbol identyfikujący jednostkę	Powierzchnia (ha)	Liczba mieszkańców (os.)	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
Miasto Gołańcz	1	1264	3326	263,1
Bogdanowo	2	452	105	23,2
Brdowo	3	232	57	24,6
Buszewo	4	154	68	44,2
Chawłodno	5	752	273	36,3
Chojna	6	542	234	43,2
Czerlin	7	787	237	30,1
Czesławice	8	1951	460	23,6
Czeszewo	9	851	241	28,3
Grabowo	10	462	125	27,1
Gręziny	11	309	92	29,8
Jeziorki	12	608	60	9,9
Konary	13	805	113	14,0
Krzyżanki	14	360	162	45,0
Kujawki	15	313	101	32,3
Laskownica Mała	16	461	161	34,9
Laskownica Wielka	17	565	169	29,9
Lęgniszewo	18	289	118	40,8
Morakowo	19	1010	322	31,9
Morakówko	20	256	72	28,1
Oleszno	21	592	304	51,4
Panigródz	22	1623	526	32,4
Potulin	23	304	243	79,9
Rybowo	24	965	327	33,9
Smogulec	25	2891	394	13,6
Tomczyce	26	385	175	45,5
Razem/średnia	X	19183	8465	44,1

Ryc. 2. Jednostki urbanistyczne Gminy Gołańcz.

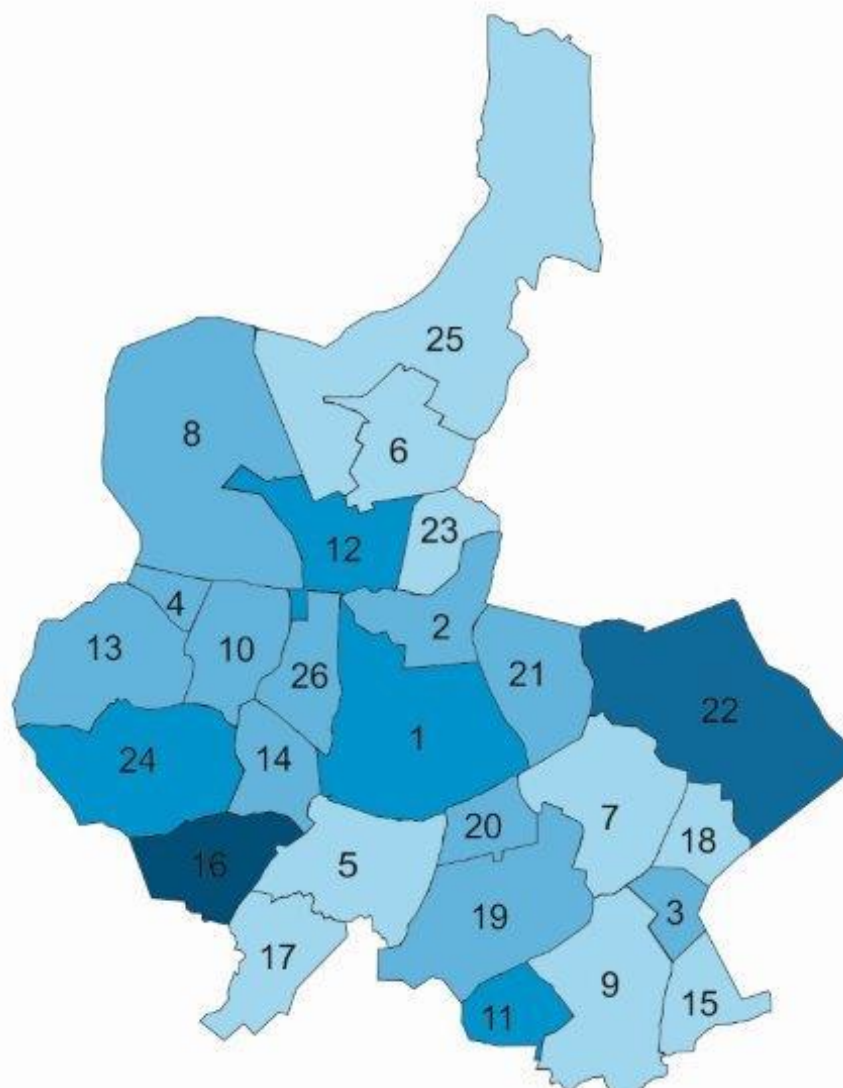
(Źródło: Opracowanie własne)

2. Sfera społeczna

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Liczba osób bezrobotnych	Udział liczby bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności miasta/sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Udział liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta/sołectwa	Przeciętna liczba osób przypadających na 1 mieszkanie	Ilość przestępstw	Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji	Suma występujących zjawisk kryzysowych
1.	Miasto Gołańcz	223	6,8%	292	8,90%	3,76	63	19,12	14	3
2.	Bogdanowo	1	1,0%	5	5,00%	3,85	0	0,00	0	2
3.	Brdowo	0	0,0%	8	10,70%	3,95	0	0,00	0	2
4.	Buszewo	0	0,0%	4	6,10%	4,40	0	0,00	0	2
5.	Chawłodno	4	1,5%	26	9,70%	3,68	0	0,00	1	1
6.	Chojna	3	1,3%	20	8,80%	3,70	0	0,00	0	1
7.	Czerlin	1	0,4%	25	10,70%	3,66	0	0,00	1	1
8.	Czesławice	2	0,5%	40	9,60%	3,77	8	19,20	4	2
9.	Czeszewo	3	1,3%	22	9,50%	3,68	5	21,55	4	1
10.	Grabowo	9	7,0%	22	17,10%	3,69	0	0,00	2	2
11.	Gręziny	1	1,3%	10	13,00%	4,05	0	0,00	0	3
12.	Jeziorki	1	2,0%	9	17,60%	3,92	0	0,00	1	3
13.	Konary	8	7,1%	4	3,60%	3,61	0	0,00	0	2
14.	Krzyżanki	11	6,7%	28	17,00%	3,67	0	0,00	2	2
15.	Kujawki	2	1,7%	5	4,20%	3,61	0	0,00	1	1
16.	Laskownica Mała	6	3,7%	27	16,60%	3,79	4	24,52	1	5
17.	Laskownica Wielka	3	1,9%	7	4,30%	3,66	0	0,00	1	1
18.	Łęgniszewo	2	1,8%	6	5,40%	3,61	0	0,00	1	1
19.	Morakowo	2	0,6%	36	10,80%	3,69	2	6,02	3	2
20.	Morakówko	6	7,1%	14	16,70%	3,65	0	0,00	3	2
21.	Oleszno	2	0,7%	26	8,70%	3,70	2	6,66	0	2
22.	Panigródz	36	6,8%	88	16,50%	3,80	11	20,68	6	4
23.	Potulin	0	0,0%	7	2,10%	3,69	0	0,00	1	1
24.	Rybowo	21	6,8%	52	16,70%	3,70	2	6,44	3	3
25.	Smogulec	2	0,5%	52	12,20%	3,71	0	0,00	2	1
26.	Tomczyce	1	0,5%	32	16,70%	3,69	2	10,42	1	2
Suma/średnia dla gminy		350	2,65%	867	10,70%	3,75	99	5,18	2	

Najwięcej zjawisk kryzysowych w sferze społecznej pojawia się w miejscowościach: Laskownica Mała i Panigródz. Są to wsie, w których podjęcie działań jest konieczne. Wśród przedstawionych jednostek wyróżnia się również miejscowość Gołańcz, skupiająca wiele społecznych problemów, będąca jednocześnie siedzibą gminy, a więc jednostką która to powinna reprezentować gminę.

SFERA SPOŁECZNA

Legenda:

- 1 zjawisko kryzysowe
- 2 zjawiska kryzysowe
- 3 zjawiska kryzysowe
- 4 zjawiska kryzysowe
- 5 zjawisk kryzysowych

Ryc. 3. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera społeczna.

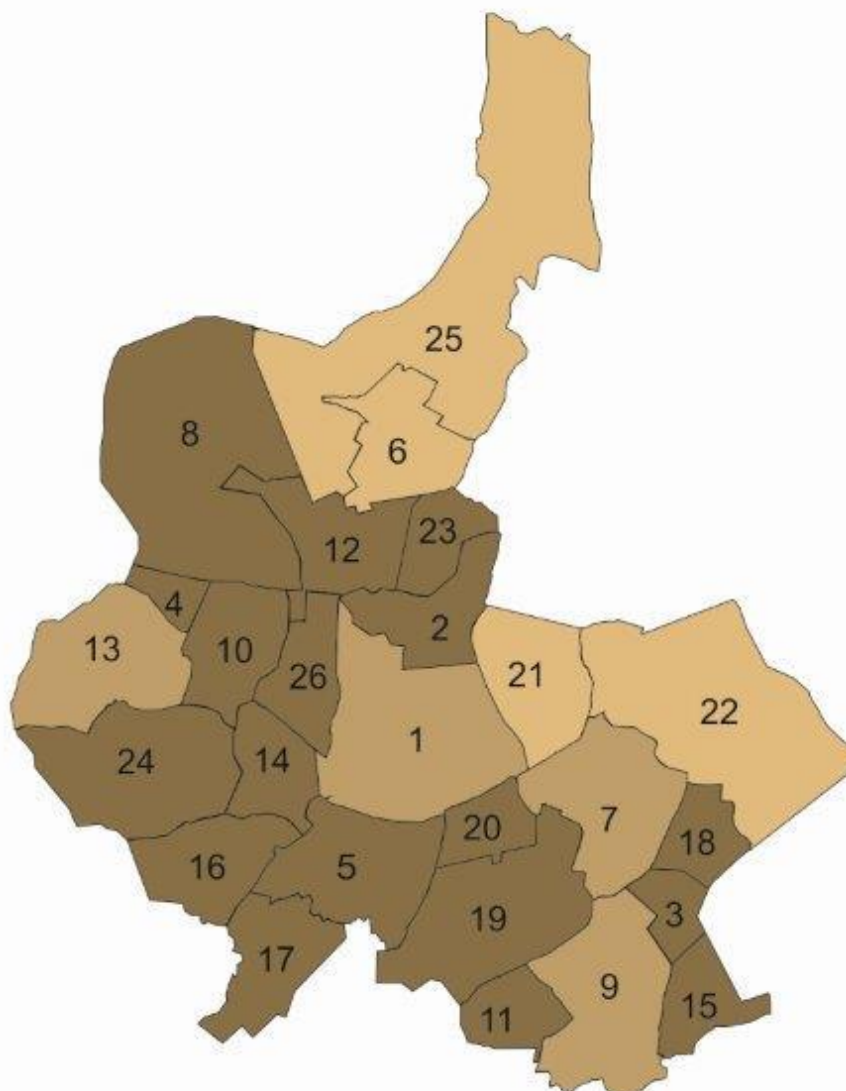
(Źródło: Opracowanie własne)

3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Udział gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni miejscowości	Udział gruntów zurbanizowanych i zabudowanych w ogólnej powierzchni miejscowości	Udział powierzchnia dróg w ogólnej powierzchni miejscowości	Udział obiektów infrastruktury społecznej w ogólnej powierzchni miejscowości	Suma występujących zjawisk kryzysowych
1.	Miasto Golańcz	3,00	39,15	25,45	29,67	2
2.	Bogdanowo	8,53	1,19	0,77	1,09	3
3.	Brdowo	5,67	0,89	0,58	1,09	3
4.	Buszewo	5,00	0,78	0,51	1,10	3
5.	Chawłodno	6,77	3,20	2,08	1,09	3
6.	Chojna	62,83	2,69	1,75	4,39	1
7.	Czerlin	9,00	2,78	1,81	4,39	2
8.	Czesławice	6,88	4,95	3,22	3,29	3
9.	Czeszewo	11,09	2,76	1,79	5,50	2
10.	Grabowo	8,30	1,53	2,01	1,09	3
11.	Gręziny	11,70	0,91	0,59	2,20	3
12.	Jeziorki	8,70	0,61	0,39	1,09	3
13.	Konary	42,70	1,33	0,86	1,10	2
14.	Krzyżanki	12,40	1,96	1,27	3,29	3
15.	Kujawki	13,40	1,41	0,92	1,10	3
16.	Laskownica Mała	8,21	1,94	1,26	3,30	3
17.	Laskownica Wielka	11,30	1,91	1,24	2,20	3
18.	Lęgniszewo	6,40	1,33	0,86	2,20	3
19.	Morakowo	9,10	3,94	2,56	4,40	3
20.	Morakówko	11,80	1,00	0,65	1,09	3
21.	Oleszno	16,40	3,56	2,32	4,40	1
22.	Panigródz	17,80	6,32	4,11	6,60	1
23.	Potulin	9,60	2,80	1,82	3,33	3
24.	Rybowo	38,00	3,69	2,40	3,30	3
25.	Smogulec	56,30	5,07	3,30	5,50	1
26.	Tomczyce	9,70	5,85	3,80	2,20	3
	Średnia dla gminy	15,79	3,98	2,63	3,85%	

W przypadku sfery przestrzenno-funkcjonalnej największe braki występują w mniejszych miejscowościach, mianowicie: Bogdanowo, Brdowo, Buszewo, Chawłodno, Czesławice, Grabowo, Gręziny, Jeziorki, Krzyżanki, Kujawki, Laskownica Mała, Laskownica Wielka, Lęgniszewo, Morakowo, Morakówko, Potulin, Rybowo oraz Tomczyce. Miejscowości te charakteryzują się małym udziałem gruntów zielonych, stosunkowo małym udziałem gruntów zurbanizowanych oraz słabą dostępnością zarówno infrastruktury komunikacyjnej jak i społecznej, tj. obiektów takich jak szkoły, obiekty sportowe i kulturowe.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Legenda:

- 1 zjawisko kryzysowe
- 2 zjawiska kryzysowe
- 3 zjawiska kryzysowe

Ryc. 4. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera przestrzenno- funkcjonalna.

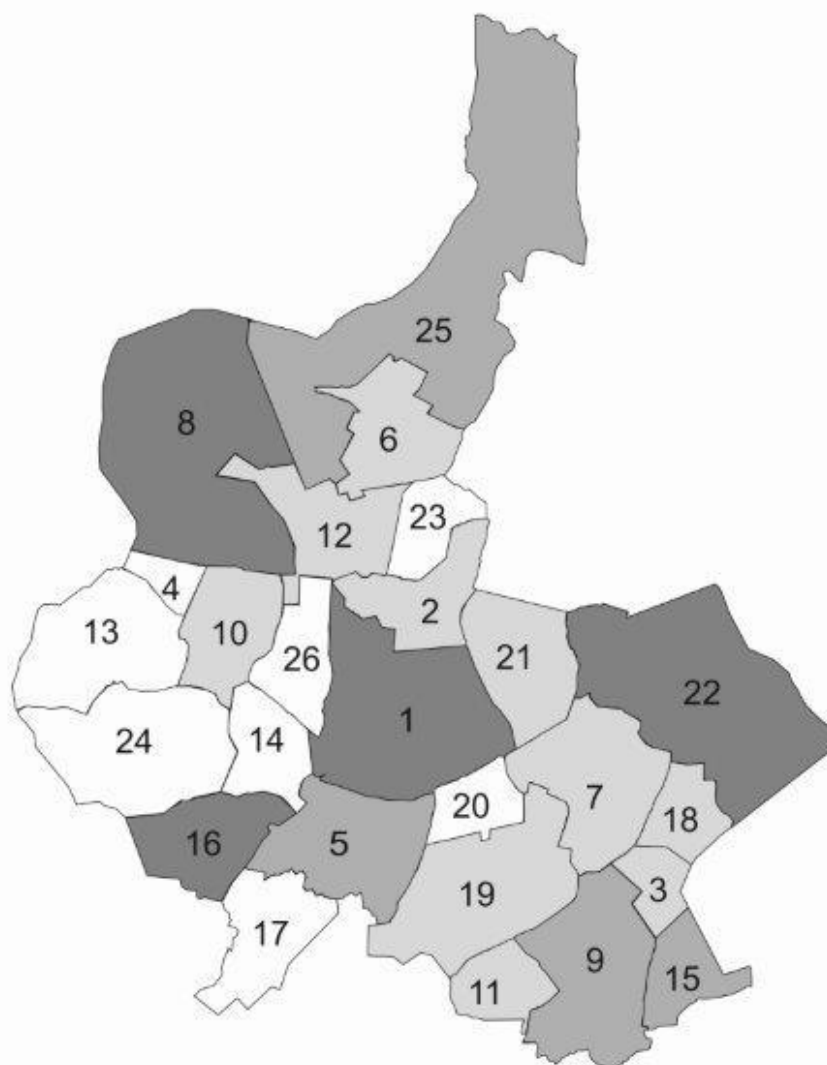
(Źródło: Opracowanie własne)

4. Sfera techniczna

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Udział zabytków w złym stanie technicznym (%)	Udział obiektów użyteczności publicznej w złym stanie technicznym	Udział dróg w złym stanie technicznym (%)	Suma występujących zjawisk kryzysowych
1.	Miasto Gołańcz	25	7	50	3
2.	Bogdanowo	0	0	20	1
3.	Brdowo	0	0	30	1
4.	Buszewo	0	0	5	0
5.	Chawłodno	5	0	20	2
6.	Chojna	5	0	0	1
7.	Czerlin	10	0	0	1
8.	Czesławice	10	1	15	3
9.	Czeszewo	5	1	0	2
10.	Grabowo	0	0	15	1
11.	Gręziny	0	0	75	1
12.	Jeziorki	0	0	25	1
13.	Konary	0	0	0	0
14.	Krzyżanki	0	0	0	0
15.	Kujawki	5	0	25	2
16.	Laskownica Mała	5	2	20	3
17.	Laskownica Wielka	0	0	0	0
18.	Lęgniszewo	5	0	0	1
19.	Morakowo	0	0	15	1
20.	Morakówko	0	0	0	0
21.	Oleszno	5	0	5	1
22.	Panigródz	10	2	15	3
23.	Potulin	0	0	0	0
24.	Rybowo	0	0	0	0
25.	Smogulec	10	1	10	2
26.	Tomczyce	0	0	10	0
	Średnia dla gminy	0,80	0,54	13,65	

Braki w infrastrukturze technicznej występują prawie na terenie całej gminy. Wśród powyższych miejscowości najwięcej negatywnych zjawisk w sferze technicznej występuje w mieście Gołańcz, Czesławicach, Laskownicy Małej oraz Panigródzu. Największy odsetek infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym występuje również w mieście Gołańcz. Remont i modernizacja budynków pozwoli na zwiększenie estetyki przestrzeni oraz zwiększy komfort użytkowania tych obiektów. Analizę sfery technicznej dokonano w oparciu o dane z Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz (BIP).

SFERA TECHNICZNA

Legenda:

- brak zjawisk kryzysowych
- 1 zjawisko kryzysowe
- 2 zjawiska kryzysowe
- 3 zjawiska kryzysowe

Ryc. 5. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera techniczna.

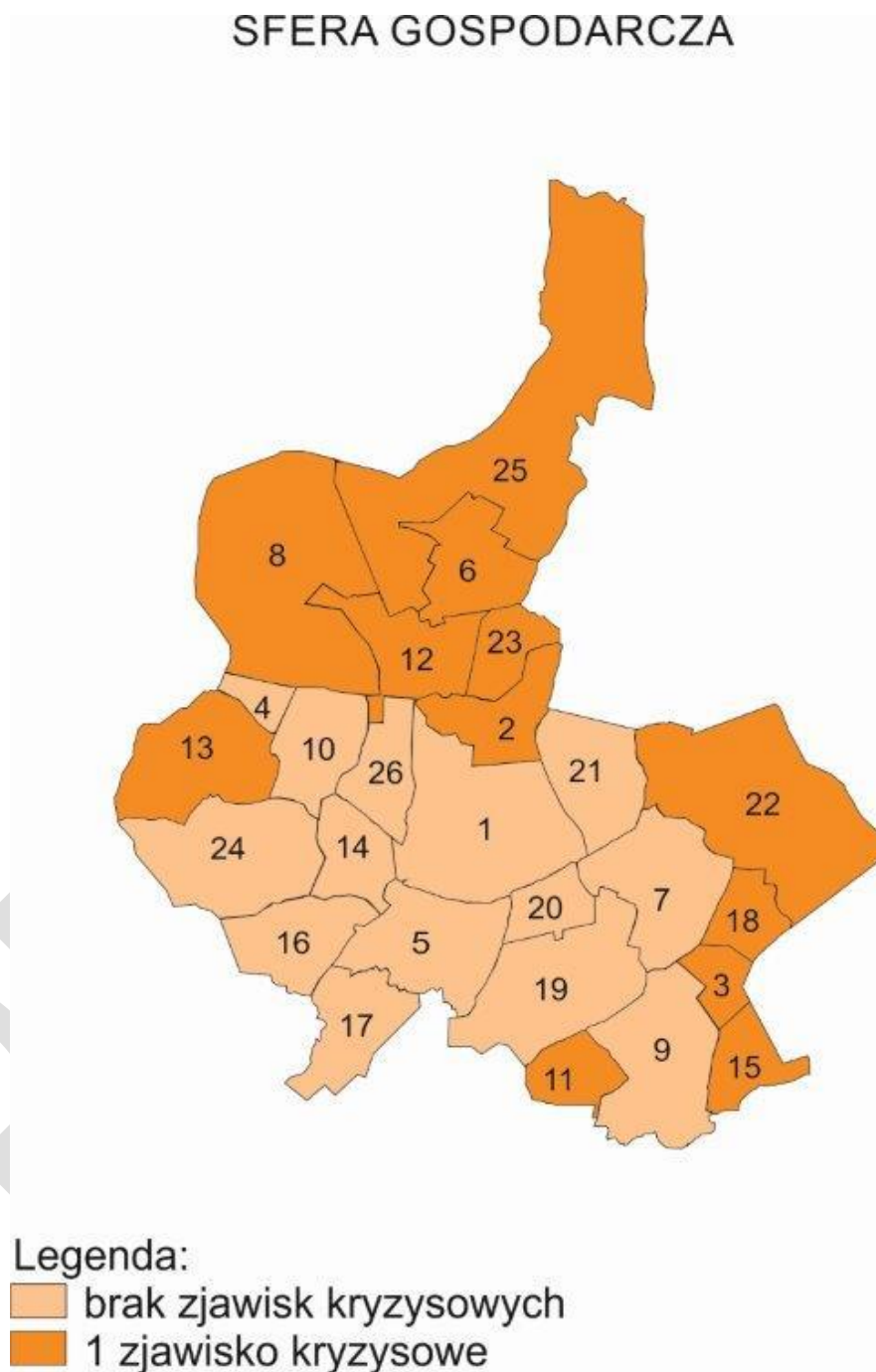
(Źródło: Opracowanie własne)

5. Sfera gospodarcza

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1 mieszkańca	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej
1.	Miasto Gołańcz	381	0,11	0
2.	Bogdanowo	2	0,02	1
3.	Brdowo	2	0,04	1
4.	Buszewo	0	0,00	0
5.	Chawłodno	27	0,10	0
6.	Chojna	9	0,04	1
7.	Czerlin	14	0,06	0
8.	Częstawice	14	0,03	1
9.	Czeszewo	18	0,08	0
10.	Grabowo	11	0,09	0
11.	Gręziny	5	0,05	1
12.	Jeziorki	0	0,00	1
13.	Konary	4	0,04	1
14.	Krzyżanki	8	0,05	0
15.	Kujawki	2	0,02	1
16.	Laskownica Mała	15	0,09	0
17.	Laskownica Wielka	17	0,10	0
18.	Lęgniszewo	2	0,02	1
19.	Morakowo	23	0,07	0
20.	Morakówko	6	0,10	0
21.	Oleszno	21	0,07	0
22.	Panigródz	21	0,04	1
23.	Potulin	9	0,04	1
24.	Rybowo	23	0,07	0
25.	Smogulec	9	0,02	1
26.	Tomczyce	12	0,07	0
	Suma/średnia dla gminy	655	0,05	

Gołańcz jest głównym ośrodkiem usługowo – administracyjnym posiadającym największą liczbę podmiotów gospodarczych przez co przyciąga największą liczbę osób poszukujących pracy lub mieszkania. W przypadku miernika dotyczącego działalności gospodarczej wykazano negatywne wartości w kilkunastu miejscowościach:

Bogdanowo, Brdowo, Chojna, Czesławice, Gręziny, Jeziorki, Konary, Kujawki, Lęgniszewo, Panigródz, Potulin oraz Smogulec.

Ryc.6. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera gospodarcza

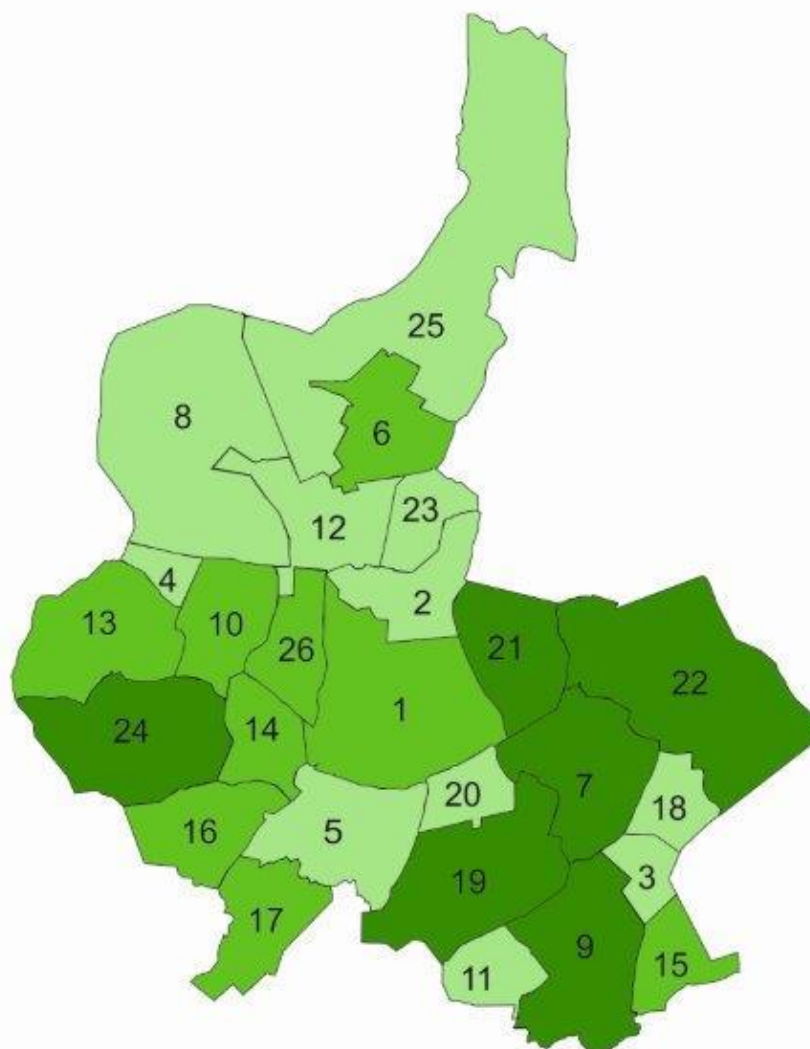
(Źródło: Opracowanie własne)

6. Sfera środowiskowa

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Liczba zbiorników bezodpływowych	Udział płyt azbestowych w ogólnej ilości (%)	Suma występujących zjawisk kryzysowych
1.	Miasto Gołańcz	20	10,88	1
2.	Bogdanowo	0	1,72	0
3.	Brdowo	6	0,00	0
4.	Buszewo	1	3,10	0
5.	Chawłodno	5	1,21	0
6.	Chojna	8	3,90	1
7.	Czerlin	39	4,67	2
8.	Czesławice	1	1,49	0
9.	Czeszewo	36	5,65	2
10.	Grabowo	22	3,77	1
11.	Gręziny	10	0,52	0
12.	Jeziorki	8	1,78	0
13.	Konary	24	3,63	1
14.	Krzyżanki	22	1,68	1
15.	Kujawki	20	3,85	1
16.	Laskownica Mała	22	0,81	1
17.	Laskownica Wielka	30	0,93	1
18.	Lęgniszewo	16	3,11	0
19.	Morakowo	45	11,07	2
20.	Morakówko	17	4,44	0
21.	Oleszno	35	7,11	2
22.	Panigródz	75	11,56	2
23.	Potulin	9	3,42	0
24.	Rybowo	56	6,67	2
25.	Smogulec	4	0,12	0
26.	Tomczyce	28	2,91	1
	Średnia dla gminy	21,5	3,84%	

W sferze środowiskowej negatywnymi zjawiskami występującymi na terenie gminy Gołańcz są liczne zbiorniki bezodpływowe oraz duża ilość płyt azbestowych. Najwięcej ich występuje w Czerlinie, Czeszewie, Morakowie, Olesznie, Panigródzu i Rybowie.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Legenda:

- brak zjawisk kryzysowych
- 1 zjawisko kryzysowe
- 2 zjawiska kryzysowe

Ryc.7. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera środowiskowa

(Źródło: Opracowanie własne)

7. Podsumowanie delimitacji

W tym miejscu zestawiono sumę wszystkich zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Gołańcz według poszczególnych miejscowości.

Lp.	Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb) Jednostka (miejscowość, sołectwo lub obręb)	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze społecznej	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno- funkcjonalnej	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze technicznej	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej	Suma występujących zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej	Suma występujących zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach
1.	Miasto Gołańcz	3	2	3	0	1	9
2.	Bogdanowo	2	3	1	1	0	7
3.	Brdowo	2	3	1	1	0	7
4.	Buszewo	2	3	0	0	0	5
5.	Chawłodno	1	3	2	0	0	6
6.	Chojna	1	1	1	1	1	5
7.	Czerlin	1	1	1	0	2	5
8.	Czesławice	2	3	3	1	0	9
9.	Czeszewo	1	2	2	0	2	7
10.	Grabowo	2	3	1	0	1	7
11.	Gręziny	3	3	1	1	0	8
12.	Jeziorki	3	3	1	1	0	8
13.	Konary	2	2	0	1	1	6
14.	Krzyżanki	2	3	0	0	1	6
15.	Kujawki	1	3	2	1	1	8
16.	Laskownica Mała	5	3	3	0	1	12
17.	Laskownica Wielka	1	3	0	0	1	5
18.	Łęgniszewo	1	3	1	1	0	6
19.	Morakowo	2	3	1	0	2	8
20.	Morakówko	2	3	0	0	0	5
21.	Oleszno	2	1	1	0	2	6
22.	Panigródz	4	1	3	1	2	11
23.	Potulin	1	3	0	1	0	5
24.	Rybowo	3	3	0	0	2	8
25.	Smogulec	1	1	2	1	0	5
26.	Tomczyce	2	4	0	0	1	7
Średnia liczba zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach dla gminy							7

Największe natężenie negatywnych zjawisk (powyżej średniej dla gminy = 7) występuje w miejscowościach: **Gołańcz (9), Czesławice (9), Gręziny (8), Jeziorki (8), Kujawki (8), Laskownica Mała (12), Morakowo, Panigródz (11) oraz Rybowo (8).** W związku z tym te tereny zostały zidentyfikowane jako obszary zdegradowane (OZ).

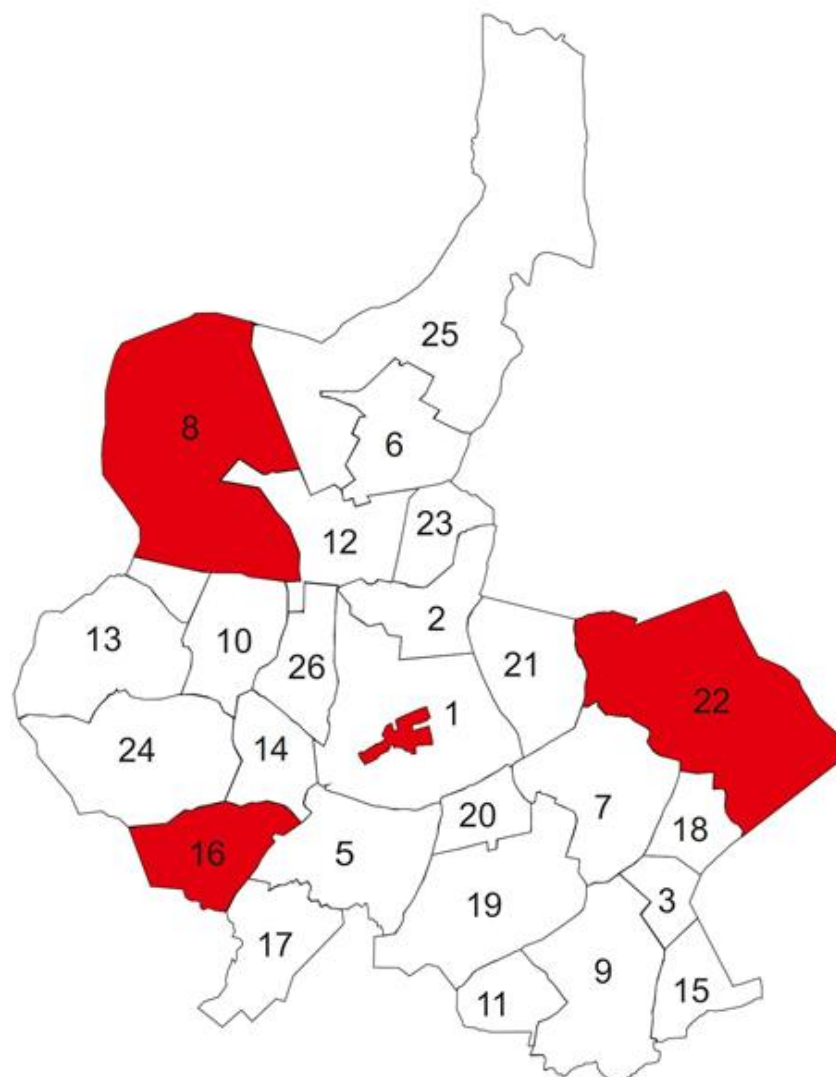
LICZBA MIESZKAŃCÓW I POWIERZCHNIA WYZNACZONYCH OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

Nazwa	Symbol identyfikujący jednostkę	Powierzchnia (ha)	Liczba mieszkańców (os.)	Suma występujących zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach
Miasto Gołańcz	1	1264	3326	9
Czesławice	8	1951	460	9
Gręziny	11	309	92	8
Jeziorki	12	608	60	8
Kujawki	15	313	101	8
Laskownica Mała	16	461	161	12
Morakowo	19	1010	322	8
Panigródz	22	1623	526	11
Rybowo	24	965	327	8
Razem/średnia	X	8504	5375	9

Na wyznaczonych obszarach zdegradowanych Gminy Gołańcz zamieszkuje 5375 osób, co stanowi 63,5% mieszkańców całej gminy. Powierzchnia obszarów zdegradowanych to 8504 ha, co stanowi 44,3% powierzchni całej gminy.

Obszar rewitalizacji nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W związku z tym ograniczeniem wyznaczone obszary zdegradowane nie mogą w całości zostać zakwalifikowane jako obszary rewitalizacji. W związku z tym dokonano kolejnej delimitacji. Poprzez analizę przeprowadzonej diagnozy i zamierzenia określone w Strategii Miasta i Gminy Gołańcz wyznaczono obszar rewitalizacji, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów (9 i więcej zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach).

OBSZARY REWITALIZACJI

Ryc.8. Obszary rewitalizacji

(Źródło: Opracowanie własne)

OBSZARY REWITALIZACJI

Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol identyfikujący jednostkę	Powierzchnia (ha)	Liczba mieszkańców (os.)
Miasto Gołańcz, ulice: dr P. Kowalika, Dworcowa, Jeziorna, Klasztorna, Kościelna, Ks. E. Mrotka, Polna, Poprzeczna, Rynek, Składowa, Sportowa, Walki Młodych, Zamkowa	1	81	1293
Czesławice (bez obrębu Jeleń o pow. 597)	8	1354	460
Laskownica Mała	16	461	161
Panigródz	22	1623	526
Razem	X	3519	2440
Udział w wartościach całkowitych gminy	X	18,3%	28,8%

GOŁAŃCZ

Miasto Gołańcz położone jest na skraju Wysoczyzny Gnieźnieńskiej nad Strugą Gołaniecką i jeziorem Smolary, na wysokości 95 m n.p.m. Leży w północno-wschodniej Wielkopolsce, w historycznym i etnograficznym regionie zwanym Pałukami. Region ten obejmuje tereny między rzekami: Noteć, Wełna, Struga Margonińska i Dymica.

Na terenie Gołańczy znajdują się:

- Jezioro Smolary
- Rzeka Struga Gołaniecka

Na terenie Gołańczy występują charakterystyczne i powszechnie popularne dla strefy nizinnej w Polsce gatunki roślin i zwierząt.

Na terenie Gołańczy nie stwierdzono ważnych udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Do obiektów, które zostały wpisane do rejestru zabytków zaliczamy w mieście:

- brama przy kościele pobernardyńskim
- cmentarz katolicki
- figura św. Wawrzyńca
- kościół p.w. Najświętszej Marii Panny Anielskiej - wyposażenie 7 obiektów
- kościół p.w. św. Wawrzyńca
- kościół p.w. św. Wawrzyńca - wyposażenie 29 obiektów
- kościół poewangelicki OO Bernardynów
- park miejski
- ruiny zamku
- dom przy ulicy 22 stycznia

Obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską na terenie miejscowości Gołańcz:

- centrum miasta – rynek

W obrębie miasta mieszczą się 92 gospodarstwa rolne oraz zarejestrowanych jest 381 podmiotów gospodarczych.

Bezrobocie w Gołańczy (stan na 31 grudnia 2015 r.):

- liczba osób bezrobotnych w Gołańczy: 223 osoby

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu

Na terenie Gołańczy prowadzona jest działalność gospodarcza w głównej mierze o charakterze usługowym. Firm produkcyjne powiązane są z głównym sektorem gospodarki lokalnej: rolnictwem.

Miasto Gołańcz zaopatrywane jest w wodę z sieci wodociągowej będącej w użytkowaniu przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańcz. Teren miasta jest częściowo skanalizowany, nieczystości płynne tłoczone są do oczyszczalni ścieków znajdującej przy ul. Cmentarnej. Przepustowość oczyszczalni średnio wynosi 670m³/dobę.

Obecnie na terenie miasta jest sieć gazociągu.

Na terenie miasta Gołańcz energia elektryczna dostarczana jest przez ENEA s.a. Na terenie miasta Gołańcz usługi telekomunikacyjne dostarczane są TP s.a. dodatkowo swobodnie można korzystać z sieci telefonii komórkowej. Internet dostarczany jest zarówno drogą radiową jak i za pomocą łączy telekomunikacyjnych.

Gołańcz leży w odległości 25 km na północny-wschód od Wągrowca, przy linii kolejowej z Poznania przez Wągrowiec do Bydgoszczy. Do Poznania jest 77 km, do Bydgoszczy -57 km, a do Piły -58 km.

Przez miasto Gołańcz przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 194 i 193 oraz drogi powiatowe: nr 463, 464, 466, 468.

Na terenie Gołańczy działają następujące placówki edukacyjne:

I. Zespół Szkół w Gołańczy

- Szkoła Podstawowa im w Gołańczy:
- Gimnazjum w Gołańczy:

II. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Karola Libelta w Gołańczy:

Rozwojem i krzewieniem kultury w Gołańczy zajmuje się Gołaniecki Ośrodek Kultury.

W miejscowości Gołańcz bazę sportowo-rekreacyjną stanowią następujące obiekty:

- Hala sportowa przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych
- Stadion z boiskiem Orlik
- Stadnina koni

Działają tu następujące kluby sportowe:

- UKS Kasztelan
- LZS Gołańcz
- Klub Sportowy Zamek

Na terenie Gołańczy działają następujące organizacje:

- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
- Koło Emerytów Rencistów i Inwalidów
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Gołanieckiej
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Gminna Rada Kobiet
- Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie
- Koło Wędkarskie
- Koło Łowieckie nr 27 „Darz Bór”
- Stowarzyszenie Zdrowy Styl
- Rodzinny Ogród Działkowy im. Karola Libelta
- Koło Charytatywne Caritas

W Gołańczy funkcjonują następujące placówki opieki zdrowotnej:

- Środowiskowy Dom Samopomocy
- NZOZ

Miejscowość Gołańcz jest miejscowością miejską, zamieszkałą przez 3326 osób, w tym obszar rewitalizacji zamieszkały przez 1293 osoby (stan na 31.12.2015 roku).

Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe miasta Gołańcz obejmującego ulice: dr P. Kowalika, Dworcowa, Jeziorna, Klasztorna, Kościelna, Ks. E. Mrotka, Polna, Poprzeczna, Rynek, Składowa, Sportowa, Walki Młodych, Zamkowa

WYSOKIE BEZROBOCIE
WYSOKA LICZBA OSÓB PRZYPADAJĄCYCH NA 1 MIESZKANIE
WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ
DUŻY UDZIAŁ ZABYTKÓW W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ DRÓG W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
NISKI UDZIAŁ GRUNTÓW LEŚNYCH, ZADRZEWIEŃ I ZAKRZEWIEŃ
DUŻY UDZIAŁ GRUNTÓW ZURBANIZOWANYCH I ZABUDOWANYCH
DUŻY UDZIAŁ PŁYT AZBESTOWYCH

CZESŁAWICE

Wieś jest zlokalizowana w terenie Pałuk, 7 km na północny zachód od Gołańczy, 2 km od drogi wojewódzkiej nr 193. Do wsi prowadzą dwie drogi lokalne. W pobliżu Czesławic znajdują się rzeka Margoninka. Na terenie Czesławic występują charakterystyczne i powszechnie popularne dla strefy nizinnej w Polsce gatunki roślin i zwierząt. Na terenie Czesławic nie stwierdzono ważnych udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Sołectwo posiada zabytkowy Kompleks pałacowo-parkowy. Wieś Czesławice jest miejscowością typowo po PGR-owską. Substancją mieszkaniową zarządza Spółdzielnia Mieszkaniowa.

Bezrobocie w miejscowości Czesławice (stan na 31.12.2015 r.):

- liczba osób bezrobotnych we wsi Czesławice: 2 osoby

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu

Na terenie wsi Czesławice prowadzona jest działalność gospodarcza przez 14 podmiotów gospodarczych. Wieś Czesławice zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągowej. Wieś Czesławice posiada kanalizację sanitarną. Nieczystości stałe z miejscowości odbiera i oczyszcza Zakład Gospodarki Komunalnej w Margoninie. Obecnie na terenie wsi nie ma sieci gazociągu. Wieś Czesławice jest zaopatrzona w energię elektryczną. Na terenie miasta Gołańcz usługi telekomunikacyjne dostarczane są Tp. s.a. dodatkowo można korzystać z sieci telefonii komórkowej jednak siła ich zasięgu wymaga wzmocnienia sygnału.

Internet dostarczany jest zarówno droga radiową jak i za pomocą łączy telekomunikacyjnych. Problem stanowi brak odpowiedniej infrastruktury, która umożliwiłaby dostęp do łączy szerokopasmowych.

Czesławice leżą 2 km od wsi Lipiny oraz 7 km od miasta Gołańcz. Ze wsi Lipiny do Czesławic prowadzi droga gminna, pozostałe drogi są drogami lokalnymi. Rozwojem i krzewieniem kultury w Czesławicach zajmuje się Rada Sołecka we współpracy z organizacjami działającymi na terenie wsi: Koło Gospodyń Wiejskich, LKS przy pomocy Gołanieckiego Ośrodka Kultury.

W miejscowości Czesławice bazę sportowo-rekreacyjną stanowią następujące obiekty:

- Boisko wiejskie
- Plac zabaw

- Świetlica wiejska

Działają tu następujące kluby sportowe:

- LKS Czesławice

Działające organizacje pozarządowe

- Koło Gospodyń Wiejskich
- Grupa Odnowy Wsi licząca 5 członków
- Stowarzyszenie Nasze Przedszkole

Dostęp do usług medycznych możliwy jest poprzez następujące placówki opieki zdrowotnej działające w mieście Gołańcz: Środowiskowy Dom Samopomocy, NZOZ.

Miejscowość Czesławice jest miejscowością wiejską, zamieszkałą przez 460 osób (stan na 31.12.2015 roku).

Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe we wsi Czesławice

WYSOKA LICZBA OSÓB PRZYPADAJĄCYCH NA 1 MIESZKANIE
WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ
NISKI UDZIAŁ GRUNTÓW LEŚNYCH, ZADRZEWIEN I ZAKRZEWIEN
DUŻY UDZIAŁ GRUNTÓW ZURBANIZOWANYCH I ZABUDOWANYCH
NISKI UDZIAŁ OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ
DUŻY UDZIAŁ ZABYTKÓW W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ DRÓG W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
MAŁA LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

LASKOWNICA MAŁA

Wieś w gminie Gołańcz, 4 km na południowy zachód od miasta, na zachodnim brzegu Jez. Laskownickiego, przy Strudze Gołanieckiej, w węźle szos do Margonina. Leży w północno-wschodniej Wielkopolsce, w historycznym i etnograficznym regionie zwanym Pałukami. Wieś została założona obok starego cmentarzyska znajdującego się dawniej na wysokim wzgórzu nad J. Laskownickim, na starym średniowiecznym szlaku handlowym, który prowadził z Wągrowca przez Danabórz, Gołańcz, Grocholin, Kcynie do Nakła. Przez Laskownicę Małą przebiegają dwie drogi powiatowe: 1563P (Laskownica Mała-Laskownica Wielka) i droga 1602P (Grylewo), granica Gminy Gołańcz -Laskownica Mała-Krzyżanki. Miejscowość zlokalizowana jest przy drogach

gminnych: 206005P (Tomczyce-Krzyżanki -LaskownicaMała), 215506P (Grylewo)
granica gminy -droga 1602P (Mała Laskownica), oraz na trasie linii kolejowej Kcynia-
Gołańcz-Wągrowiec.

Na terenie Laskownicy Małej znajduje się: Jezioro Laskownickie i Struga Gołaniecka. Występują tu charakterystyczne i powszechnie popularne dla strefy nizinnej w Polsce gatunki roślin i zwierząt. Na terenie sołectwa nie stwierdzono ważnych udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Do obiektów, które zostały wpisane do rejestru zabytków zaliczamy: budynek byłej stacji PKP - obecnie mieści się w nim świetlica wiejska, dwór z XIX w. po licznych modernizacjach, przed nim lipa o obwodzie 470 cm, oraz platan oraz sekwoje, park dworski (pow. 3,2 ha), który powstał w połowie XIX wieku (22 gatunki drzew w tym 3 iglaste), na północ od wsi grodzisko stożkowate o średnicy 50 m oznaczone krzyżem, używane dawniej jako cmentarz protestancki, schron obserwacyjno-bojowy z otworem strzelniczym skierowanym na istniejącą w tym miejscu w okresie międzywojennym przeprawę promową, z zadaniem jej likwidacji w przypadku pojawienia się wroga. Schron ten, atrakcja dla miłośników militariów, jest jednym z siedemnastu żelbetowych obiektów składających się na powstałą latem 1939 r. pozycję osłaniania Gołańcz –Wągrowiec.

W obrębie wsi znajduje się jedno indywidualne gospodarstwo rolne i 15 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Liczba osób bezrobotnych w miejscowości Laskownica Mała (stan na 31.12.2015r.):

– liczba osób bezrobotnych we wsi Laskownica Mała: 6

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu

Wieś Laskownica Mała zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągowej będącej w użytkowaniu przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy. Laskownica Mała nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Gospodarstwa domowe zaopatrzone są w bezodpływowe zbiorniki na nieczystości lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej w latach 2018-2020. Obecnie na terenie wsi nie ma sieci gazociągu. Na terenie miasta Gołańcz usługi telekomunikacyjne dostarczane są Tp. s.a. dodatkowo można korzystać z sieci telefonii komórkowej jednak siła ich zasięgu wymaga wzmocnienia sygnału. Internet dostarczany

jest zarówno drogą radiową jak i za pomocą łączy telekomunikacyjnych. Problem stanowi brak odpowiedniej infrastruktury, która umożliwiłaby dostęp do łączy szerokopasmowych. Laskownica Mała leży w odległości 4 km na południowy –zachód od Gołańczy, w węźle szos do Margonina, Gołańczy i Wągrowca w odległości 15,6km na północny -zachód od Wągrowca. Do Poznania jest 82 km, do Bydgoszczy -64 km, a do Piły -62km.

Na terenie wsi Laskownica Mała nie działają placówki edukacyjne. Rozwojem i krzewieniem kultury w Laskownicy Małej zajmuje się Rada Sołecka we współpracy z działającym na terenie wsi Kołem Gospodyń Wiejskich, przy pomocy Gołanieckiego Ośrodka Kultury. W miejscowości Laskownica Mała bazę sportowo-rekreacyjną stanowi teren przy świetlicy wiejskiej w budynku byłego dworca PKP. Dostęp do usług medycznych możliwy jest poprzez następujące placówki opieki zdrowotnej działające w mieście Gołańcz: Środowiskowy Dom Samopomocy, NZOZ.

Miejscowość Laskownica Mała jest miejscowością wiejską, zamieszkałą przez 161 osób (stan na 31.12.2015 roku).

Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe we wsi Laskownica Mała

WYSOKIE BEZROBOCIE
DUŻA LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ
WYSOKA LICZBA OSÓB PRZYPADAJĄCYCH NA 1 MIESZKANIE
WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ
BRAK FUNDACJI, STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI
NISKI UDZIAŁ GRUNTÓW LEŚNYCH, ZADRZEWIEŃ I ZAKRZEWIEŃ
NISKI UDZIAŁ POWIERZCHNI DRÓG W OGÓLNEJ POWIERZCHNI MIEJSCOWOŚCI,
NISKI UDZIAŁ OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ
DUŻY UDZIAŁ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ ZABYTKÓW W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
DUŻY UDZIAŁ DRÓG W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
DUŻA LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH
WYSOKIE BEZROBOCIE

PANIGRÓDZ

Wieś Panigródz położona jest w północno – wschodniej części Miasta i Gminy Gołańcz, 7 km od miasta Gołańcz i 23 km od miasta powiatowego Wągrowiec.

Na terenie Panigrodza znajduje się duża ilość prywatnych stawów oraz staw usytuowany niedaleko centrum wsi użytkowany przez mieszkańców jako łowisko. Na terenie Panigrodza występują charakterystyczne i powszechnie popularne dla strefy nizinnej w Polsce gatunki roślin i zwierząt. Na terenie wsi nie stwierdzono ważnych udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Na terenie sołectwa znajdują się obiekty, które zostały wpisane do rejestru zabytków tj.:

- kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela
- cmentarz katolicki

W obrębie wsi znajduje się jedno wielkoobszarowe gospodarstwo rolne oraz zarejestrowanych jest 21 podmiotów gospodarczych.

Bezrobocie w miejscowości Panigródz (stan na 31.12.2015 r.):

- liczba osób bezrobotnych we wsi Panigródz: 36

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu

Wieś Panigródz zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągowej będącej w użytkowaniu przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gołańczy z lokalnej hydroforni w miejscowości Lęgniszewo. Wieś nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Zrzut ścieków odbywa się do usytuowanych przy posesjach zbiorników. Planuje się budowę oczyszczalni przydomowych.

Obecnie na terenie wsi nie ma sieci gazociągu. W marcu 2008 ogłoszony został nowy plan zagospodarowania przestrzennego pozwalający na ułożenie infrastruktury technicznej w ciągu dróg wojewódzkich.

Wieś Panigródz jest zaopatrzona w energię elektryczną.

Na terenie Panigrodza usługi telekomunikacyjne dostarczane są Tp. s.a. dodatkowo można korzystać z sieci telefonii komórkowej jednak siła ich zasięgu wymaga wzmocnienia sygnału.

Internet dostarczany jest zarówno drogą radiową jak i za pomocą łącz telekomunikacyjnych.

W 2008 roku oddano do użytkowania projekt pn. „Wioska internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”, realizowany przez Fundację Regionalnej Agencji Promocji Zatrudnienie z Dąbrowy Górniczej współfinansowany z środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia wieś zyskała: 6 stanowisk komputerowych z pełnym dostępem do sieci internet udostępnianej drogą satelitarną, rzutnik multimedialny oraz oprogramowania. Wszystko to do dyspozycji mieszkańców.

Przez wieś przebiega droga powiatowa nr 469, która łączy się z drogą wojewódzką nr 241 oraz cztery drogi gminne w kierunku Oleszna, Czerlina i Dobieszewa i Grocholina, Rozpętka i Stołężyna.

Na terenie wsi Panigródz działają następujące placówki edukacyjne:

I. Zespół Szkół w Panigrodzu

- Szkoła Podstawowa im Mikołaja Kopernika w Panigrodzu:
- Gimnazjum Publiczne w Panigrodzu:
- Oddział przedszkolny

Rozwojem i krzewieniem kultury w Panigrodzu zajmuje się Rada Sołecka we współpracy z organizacjami działającymi na terenie wsi: Koło Gospodyń Wiejskich, OSP przy pomocy Gołanieckiego Ośrodka Kultury.

Na terenie Panigrodza działają następujące organizacje:

- Koło Gospodyń Wiejskich
- Szkolna Rada Rodziców przy Zespole Szkół w Panigrodzu
- Rada Parafialna
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Kółko Rolnicze
- Uczniowsko-Parafialny Klub Sportowy „ANIOŁ”
- Grupa Odnowy Wsi licząca 5 członków

Dostęp do usług medycznych możliwy jest poprzez następujące placówki opieki zdrowotnej działające w mieście Gołańcz

- Środowiskowy Dom Samopomocy
- NZOZ

Miejscowość Panigródz jest miejscowością wiejską, zamieszkałą przez 526 osób (stan na 31.12.2015 roku).

Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe we wsi Panigródz

WYSOKIE BEZROBOCIE
DUŻA LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ
WYSOKA LICZBA OSÓB PRZYPADAJĄCYCH NA 1 MIESZKANIE
WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ
DUŻY UDZIAŁ GRUNTÓW ZURBANIZOWANYCH I ZABUDOWANYCH
DUŻY UDZIAŁ ZABYTKÓW W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
DUŻY UDZIAŁ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W ZŁYM STANIE
DUŻY UDZIAŁ DRÓG W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM
DUŻA LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH
DUŻY UDZIAŁ PŁYT AZBESTOWYCH
MAŁA LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

ŁĄCZNIE OBSZAR ZDEGRADOWANY OBEJMUJE 28,8% CAŁEJ LUDNOŚCI I 18,3% CAŁKOWITEJ POWIERZCHNI GMINY

Identyfikacja zjawisk kryzysowych wskazuje, że działania rewitalizacyjne powinny przede wszystkim skupić się na rozwiązaniu problemu bezrobocia i ubóstwa poprzez rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój niedostatecznej infrastruktury w przestrzeni publicznej.

Wnioski płynące z opracowaną diagnozą pokrywają się wynikami ankiety przeprowadzonej wśród interesariuszy programu rewitalizacji.

Podsumowując przeprowadzone badania, mieszkańcy gminy Gołańcz proponują następujące zmiany:

- poprawienie działalności produkcyjnej,
- poprawa poziomu bazy turystyczno- wypoczynkowej,
- poprawa stanu dróg i chodników,
- rozwój przedsiębiorczości,
- stworzenie nowych ścieżek rowerowych,
- rozbudowa bazy oświatowej.

VI. WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY GOŁAŃCZ

1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji jest spójna z misją rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz zdefiniowaną w strategii gminy:

Misją miasta i gminy Gołańcz jest zrównoważony rozwój oparty o istniejący potencjał rolnictwa i małej przedsiębiorczości, uwzględniający potrzeby mieszkańców w dziedzinie dostępu do infrastruktury komunalnej i usług społecznych na miarę XXI wieku.

Działania rewitalizacyjne przebiegały będą we wszystkich sferach życia:

- społecznej,
- gospodarczej,
- środowiskowej,
- przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Działania rewitalizacyjne obejmują następujący obszar na terenie miasta i gminy Gołańcz:

- miasto Gołańcz (ulice: dr P. Kowalika, Dworcowa, Jeziorna, Klasztorna, Kościelna, Ks. E. Mrotka, Polna, Poprzeczna, Rynek, Składowa, Sportowa, Walki Młodych, Zamkowa),
- Czesławice (bez obrębu Jeleń o pow. 597),
- Laskownica Mała,
- Panigródz.

Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych na obszarach rewitalizacji wzrosła atrakcyjność terenu gminy Gołańcz jako miejsca zamieszkania. Rewitalizacja infrastruktury kolejowej, sportowej i rekreacyjnej spowodowała zmniejszenie odpływu mieszkańców gminy do większych ośrodków – zwłaszcza osób młodych w wieku produkcyjnym. Wzrasta więc liczba mieszkańców młodych w stosunku do lat ubiegłych. Dzięki rewitalizacji zabytków gminy wzrósł ruch turystyczny na terenie gminy, który pozytywnie wpłynął na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizowanego. Lepsza

komunikacja z dużymi rynkami pracy i ośrodkami kształcenia (Wągrowiec, Poznań) spowodowała spadek bezrobocia i ubóstwa oraz wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy. Spadek bezrobocia i ubóstwa na terenie gminy wpłynął na spadek ilości przestępstw. Budowa nowych parkingów na terenie miasta Gołańcz zwiększyła jego atrakcyjność jako terenu do prowadzenia działalności gospodarczej. Wzrasta więc liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Teren gminy Gołańcz stał się cenionym obszarem, zarówno przez mieszkańców jak i turystów. Znana jest z atrakcyjnych terenów rekreacyjnych, stale rosnącej liczby nowych przedsiębiorstw oraz zadowolonych z życia mieszkańców.

2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Aby osiągnąć powyższą wizję konieczna jest realizacja **celów strategicznych**:

Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców, poprzez realizację następujących przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców
- Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży

Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej, poprzez realizację następujących przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Modernizacja i zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne pałacu w Czesławicach
- Modernizacja dworców kolejowych
- Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w Gołańczy
- Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych w Gołańczy

Cel 3. Rozwój i promocja walorów turystycznych, poprzez realizację następujących przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Modernizacja, rozbudowa i zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne zamku w Gołańczy i terenów sąsiadujących.

VII. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH I ICH RAMY FINANSOWE

ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW		
Miejsce Realizacji	Miasto i Gmina Gołańcz	
Podmioty realizujące projekt	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Powiatowy Urząd Pracy	
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Celem projektu jest zwiększenie umiejętności umożliwiających mieszkańcom ponowne wyjście na rynek pracy w tym poprzez otwieranie własnej działalności gospodarczej. 1. Podjęcie działań w ramach aktywnego doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych poprzez przywrócenie im zdolności zatrudnienia, motywacji oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanych przez te osoby w procesie powrotu na rynek pracy. 2. Nabycie nowych kompetencji i umiejętności zawodowych i społecznych umożliwiających aktywizację zawodową osób korzystających ze świadczeń MGOPS.	
Wskaźniki	Produktu	Wzrost liczby osób pracujących Wzrost liczby podmiotów gospodarczych
	Rezultatu	Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej Spadek liczby przestępstw
Szacowana wartość projektu	1.000.000,00 zł	

Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2017-2023
Stan przygotowania projektu do realizacji	Diagnoza stanu obecnego i opracowywanie rozwiązań
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 2 „Wspieranie rozwoju gospodarczego”
ZAJĘCIA POZALEKCYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	
Miejsce Realizacji	Miasto Gołańcz, ul. Klasztorna 3
Podmioty realizujące projekt	Zespół Szkół w Gołańczy
Zakres rzeczowy wraz	Celem projektu jest ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości

z opisem projektu	wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. Zad. 1 Dopuszaenie szkolnej PRACOWNI PRZYRODNICZEJ w Szkole Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy Zad. 2 Dopuszaenie szkolnej pracowni CENTRUM DOŚWIADCZEŃ w Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy Zad. 3 Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli Szkoły Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy i Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy Zad. 4 Zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy i Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy Zad. 5 Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy i Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy Zad. 6 Indywidualizacja kształcenia uczniów Szkoły Podstawowej im. Ppłk W. Kowalskiego w Gołańczy i Gimnazjum im. dra P. Kowalika w Gołańczy Zad. 7 Doradztwo edukacyjno-zawodowe				
Wskaźniki	<table> <tr> <td data-bbox="483 1570 632 1603">Produktu</td><td data-bbox="871 1570 1382 1738"> Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie </td></tr> <tr> <td data-bbox="483 1787 632 1821">Rezultatu</td><td data-bbox="871 1787 1398 1957"> Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu </td></tr> </table>	Produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	Rezultatu	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
Produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie				
Rezultatu	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu				

Szacowana wartość projektu	500.000,00 zł
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2018-2019
Stan przygotowania projektu do realizacji	Uzyskanie dofinansowania a WRPO
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel. 1 Rozwój przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 2 „Wspieranie rozwoju gospodarczego”
MODERNIZACJA I ZAGOSPODAROWANIE NA CELE SPOŁECZNE I KULTURALNE PAŁACU W CZESŁAWICACH	
Miejsce Realizacji	Czesławice

Podmioty realizujące projekt	Miasto i Gmina Gołańcz	
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Zadanie polega zrewitalizowaniu pałacu w Czeszewie z przeznaczeniem na ŚDS. Działanie to przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia udziału zabytków w złym stanie.	
Wskaźniki	Produktu	Liczba obiektów objętych wsparciem
	Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających z infrastruktury Zmniejszenie liczby osób zagrożonych marginalizacją
Szacowana wartość projektu	4.000.000,00 zł	
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2018-2022	
Stan przygotowania projektu do realizacji	Brak dokumentacji	
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	
Zgodność z celami	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej	

Programu Rewitalizacji	
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej” Cel strategiczny 3 „Zwiększenie poziomu świadczenia usług społecznych”
MODERNIZACJA DWORCÓW KOLEJOWYCH	
Miejsce Realizacji	Laskownica Mała, Gołańcz, ul. Dworcowa, Składowa, Panigródz
Podmioty realizujące projekt	Miasto i Gmina Gołańcz
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Zadanie polega na rewitalizacji trzech dworców i terenów do nich przylegających wzdłuż linii kolejowej nr 356. Rewitalizowane dworce znajdują w trzech miejscowościach na terenie miasta i gminy Gołańcz: Laskownica Mała, Gołańcz i Panigródz. W Laskownicy Małej planuje się remont budynku dworca, budowa schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem; zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczo-sanitarnego na budynek poczekalni z zapleczem sanitarnym oraz rozbudowa o wiatę na rowery, budowa schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych; budowa parkingu dla samochodów osobowych, budowa chodników, budowa utwardzenia terenu, budowa elementów małej architektury (ławki, tablica informacyjna, plac zabaw, ogrodzenie terenu), budowa latarni ulicznych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną w tym budowę zbiornika

bezodpływowego na ścieki. W Gołańczy wykonany zostanie remont budynku dworca wraz z niezbędną przebudową, budową schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem, remont i przebudowa budynku magazynowego; remont elewacji pawilonu mieszkalnego; budowa wiaty na rowery; budowa parkingu dla samochodów osobowych, budowa chodnika, budowa utwardzenia terenu, budowa elementów małej architektury (ławki, tablica informacyjna, ogrodzenie terenu), budowa latarni ulicznych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną wraz z rozbiórką istniejącego budynku gospodarczego z wc, częściową rozbiórką pawilonu mieszkalnego, oraz rozbiórką trzech obiektów gospodarczych. W Panigrodzu planuje się remont budynku dworca wraz z niezbędną przebudową w tym zmianą elewacji, budowa schodów zewnętrznych oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z zadaszeniem; budowa wiaty na rowery; budowa parkingu dla samochodów osobowych, budowa chodnika, budowa utwardzenia terenu, budowa elementów małej architektury (ławki, tablica informacyjna, ogrodzenie terenu), budowa latarni ulicznych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną w tym budową zbiornika bezodpływowego na ścieki wraz z rozbiórką istniejącego budynku gospodarczego z wc. Celem zadania jest poprawienie warunków dla transportu kolejowego, stworzenie miejsc integracji mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa na drogach i chodnikach

Wskaźniki

Produktu

Liczba obiektów objętych wsparciem

Rezultatu

Wzrost liczby osób korzystających z przebudowanej infrastruktury

**Szacowana
wartość**

7.000.000,00 zł

projektu	
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2014-2022
Stan przygotowania projektu do realizacji	dokumentacja techniczna, kosztorys, wstępne studium wykonalności
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej”
BUDOWA, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W GOŁAŃCZY	
Miejsce Realizacji	Gołańcz, ul. Sportowa, Klasztorna, Rynek, Kościelna, ks. E. Mrotka
Podmioty realizujące projekt	Miasto i Gmina Gołańcz

Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Budowa parkingu przy ul. Sportowej - zadanie polega na budowie parkingu w celu polepszenia warunków sportowcom i mieszkańcom przybywających i ćwiczących na stadionie. Budowa parkingu przy ul. Klasztornej - zadanie polega na budowie parkingu w celu polepszenia warunków parkowania w centrum miasta. Modernizacja rynku w Gołańczy - zadanie polega na rewitalizacji zniszczonej infrastruktury stanowiącej wizytówkę miasta oraz w celu polepszenia komunikacji mieszkańców. Zakres zadań obejmuje wymianę nawierzchni chodników i małej architektury ogrodowej oraz oświetlenie. Działania te przyczynią się do zmniejszenia udziału dróg w złym stanie technicznym.				
Wskaźniki	<table> <tr> <td data-bbox="451 981 821 1115">Produktu</td><td data-bbox="821 981 1445 1115"> Powierzchnia zrewitalizowanego terenu Liczba obiektów objętych wsparciem </td></tr> <tr> <td data-bbox="451 1115 821 1294">Rezultatu</td><td data-bbox="821 1115 1445 1294"> Wzrost liczby osób korzystających ze zrewitalizowanego terenu Wzrost liczby miejsc parkingowych </td></tr> </table>	Produktu	Powierzchnia zrewitalizowanego terenu Liczba obiektów objętych wsparciem	Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających ze zrewitalizowanego terenu Wzrost liczby miejsc parkingowych
Produktu	Powierzchnia zrewitalizowanego terenu Liczba obiektów objętych wsparciem				
Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających ze zrewitalizowanego terenu Wzrost liczby miejsc parkingowych				
Szacowana wartość projektu	1.100.000,00 zł				
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2017-2022				
Stan przygotowania projektu do realizacji	Brak dokumentacji				

Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej”
BUDOWA, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA OBIEKTÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH W GOŁAŃCZY	
Miejsce Realizacji	Gołańcz, ul. Polna, Poprzeczna, dr. P. Kowalika, Walki Młodych, Sportowa
Podmioty realizujące projekt	Miasto i Gmina Gołańcz
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Modernizacja terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy oczku wodnym „Żabiak” i organizacja zajęć oraz jarmarków dla rodzin z dziećmi – celem projektu jest rewitalizacja terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy oczku wodnym Żabiak oraz integracja mieszkających tam rodzin z dziećmi. Zakres prac obejmuje oczyszczenie oczka, budowę wokół oczka chodnika wraz z azyłem wypoczynkowym tj. ławki, budowa oświetlenia, małej architektury, parkingu. nasadzeń, terenów zielonych. Działania te przyczynią się do zwiększenia udziału zadrzewień i zakrzewień. Modernizacja terenu przy amfiteatrze w Gołańczy oraz organizacja

	spotkań integracyjnych i kulturalnych związanych z tym miejscem - zadanie polega rewitalizacji zniszczonego terenu przy amfiteatrze jako punktu kumulacyjnego miasta Gołańcz wokół którego spotyka się młodzież szkolna i dzieci przedszkolne wraz z mieszkańcami oraz włodarzami miasta. Zakres zadania obejmuje uporządkowanie terenu, wyposażenie terenu w małą architekturę ogrodową oraz renowacja amfiteatru. Działania te przyczynią się do zmniejszenia udziału zabytków w złym stanie technicznym. Modernizacja stadionu w Gołańczy i organizacja imprez sportowych - zadanie polega na odnowieniu infrastruktury stadionowej w Gołańczy oraz integracji mieszkańców poprzez organizację imprez sportowych. Działania te przyczynią się do zmniejszenia udziału infrastruktury technicznej w złym stanie.				
Wskaźniki	<table> <tr> <td data-bbox="466 1075 821 1153">Produktu</td><td data-bbox="821 1075 1439 1153">Liczba obiektów objętych wsparciem</td></tr> <tr> <td data-bbox="466 1153 821 1388">Rezultatu</td><td data-bbox="821 1153 1439 1388"> Wzrost liczby osób korzystających z odnowionej infrastruktury Spadek liczby osób zagrożonych marginalizacją Wzrost liczby turystów odwiedzających miasto </td></tr> </table>	Produktu	Liczba obiektów objętych wsparciem	Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających z odnowionej infrastruktury Spadek liczby osób zagrożonych marginalizacją Wzrost liczby turystów odwiedzających miasto
Produktu	Liczba obiektów objętych wsparciem				
Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających z odnowionej infrastruktury Spadek liczby osób zagrożonych marginalizacją Wzrost liczby turystów odwiedzających miasto				
Szacowana wartość projektu	1.100.000,00 zł				
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2015-2022				
Stan przygotowania projektu do	Częściowo dokumentacja techniczna i kosztorys				

realizacji	
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej”
MODERNIZACJA, ROZBUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE NA CELE TURYSTYCZNE I KULTURALNE ZAMKU W GOŁAŃCZY I TERENÓW SĄSIADUJĄCYCH	
Miejsce Realizacji	Gołańcz, ul. Zamkowa, Jeziorna
Podmioty realizujące projekt	Miasto i Gmina Gołańcz
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Modernizacja terenu przy zamku Kasztelańskim i przeznaczenie tego miejsca na organizację wydarzeń kulturalnych - zadanie polega na rewitalizacji terenu przy zamku kasztelańskim poprzez remont i przebudowę zamku na muzeum i salę wielofunkcyjną w Gołańczy oraz rozwinięcie sfery turystycznej. Zamek jest wpisany do rejestru zabytków nr 6347/30A z dnia 12.03.1930. Przebudowa zamku ma na celu jego adaptację na muzeum z salą wielofunkcyjną. Muzeum prezentować będzie przede wszystkim historię średniowiecznego

Wskaźniki	zamku. Elementem ekspozycji muzealnej będą zachowane XIV wieczne, gotyckie mury obwodowe z basztą. Sala wielofunkcyjna z kominkiem służyć na lokalnej społeczności oraz władzom samorządowym jako miejsce reprezentacyjnych spotkań oraz organizacji okolicznościowych imprez kulturalnych. Celem zadania jest zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu i zmniejszenie udziału zabytków w złym stanie. Chodnik przy zamku – II etap - zadanie polega na budowie ciągu pieszego rozpoczętego w 2014 roku wraz z oświetleniem. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa dla uczestników ruchu pieszego. Remont i zagospodarowanie budynku przy zamku oraz organizacja wydarzeń turystycznych w tym miejscu – zadanie polega na remoncie i zagospodarowaniu budynku na cele turystyczne. Działanie to przyczyni się do zmniejszenia udziału obiektów użyteczności publicznej w złym stanie.	
	Produktu	Liczba obiektów objętych wsparciem Długość chodnika
	Rezultatu	Wzrost liczby osób korzystających z infrastruktury Wzrost liczby turystów odwiedzających miejscowość
	Szacowana wartość projektu	9.500.000,00 zł
Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu	2016-2022	
Stan przygotowania	dokumentacja techniczna, kosztorys	

projektu do realizacji	
Finansowanie	Środki własne Miasta i Gminy Gołańcz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ Program Rozwoju Obszarów wiejskich 2014-2020
Zgodność z celami Programu Rewitalizacji	Cel 3. Rozwój i promocja walorów turystycznych
Zgodność z celami Strategii Miasta i Gminy Gołańcz	Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej”

I. Indykatywne ramy finansowe

Nazwa przedsięwzięcia	Szacowana wartość	Planowane źródła finansowania
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	1.000.000 zł	WRPO 2014+ działanie 6.1 aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy Dofinansowanie 85% Środki własne (FP) 15% WRPO 2014+ działanie 6.1 aktywizacja zawodowa Dofinansowanie 95% Środki własne 5%
Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży	500.000 zł	WRPO 2014+ działanie 8.1.2 kształcenie ogólne Dofinansowanie 95% Środki własne 5%
Modernizacja i zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne pałacu w Czesławicach	4.000.000 zł	WRPO 2014+ działanie 9.2 rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych Dofinansowanie 85% Środki własne 15% WRPO 2014+ działanie 4.4 zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego Dofinansowanie 85% Środki własne 15% PROW działanie 3 inwestowanie w tworzenie, ulepszenie lub rozwijanie podstawowych usług

		lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury Dofinansowanie 63,63% Środki własne 36,37%
Modernizacja dworców kolejowych	7.000.000 zł	WRPO 2014+ działanie 5.2.1 modernizacja regionalnego układu kolejowego oraz poprawa stanu infrastruktury dworcowej Dofinansowanie 85% Środki własne 15%
Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w Gołańczy	1.100.000 zł	WRPO 2014+ działanie 9.2 rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych Dofinansowanie 85% Środki własne 15% PROW działanie 3 inwestowanie w tworzenie, ulepszenie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury Dofinansowanie 63,63% Środki własne 36,37%
Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych w Gołańczy	1.100.000 zł	WRPO 2014+ działanie 9.2 rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych Dofinansowanie 85% Środki własne 15% PROW działanie 3 inwestowanie w tworzenie, ulepszenie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury Dofinansowanie 63,63%

		Środki własne 36,37%
Modernizacja, rozbudowa i zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne zamku w Gołańczy i terenów sąsiadujących	9.500.000 zł	WRPO 2014+ działanie 9.2 rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych Dofinansowanie 85% Środki własne 15% WRPO 2014+ działanie 4.4 zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego Dofinansowanie 85% Środki własne 15% PROW LSR Stowarzyszenie Dolina Wełny Dofinansowanie 63,63% Środki własne 36,37%

VIII. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ

Jednym z istotnych założeń programu rewitalizacji dla miasta i gminy Gołańcz jest zapewnienie komplementarności projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod względem przestrzennym, przedmiotowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz pod względem źródeł finansowania. Ma to na celu zapewnienie kompleksowości rewitalizacji, a więc przeciwdziałaniu fragmentacji działań.

Komplementarność obok szczegółowej diagnozy oraz możliwie szerokiej partycypacji społecznej stanowi bardzo ważny aspekt programu rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Przygotowanie przez Urząd Gminy Gołańcz we współpracy z pozostałymi interesariuszami przedsięwzięć posiadających cechy kompleksowości i komplementarności pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału obszaru we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Zapewnienie komplementarności w różnych wymiarach jest wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych. Podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji należy wziąć pod uwagę wzajemne powiązania pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na ten obszar. Służyć to ma wzajemnemu dopełnianiu się projektów, by zachodził między nimi efekt synergii, jednocześnie dbając o to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary.

Dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta i gminy Gołańcz uwzględnia wszystkie mechanizmy komplementarności.

1. Komplementarność przestrzenna

Zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zarówno te kluczowe, jak i horyzontalne, zaplanowane zostały w taki sposób, aby nie dopuścić do przenoszenia zidentyfikowanych problemów na inne obszary bądź też do występowania niepożądanych efektów społecznych np. takich jak wykluczenie. Ponadto prowadzone będą działania ukierunkowane na integrację społeczną oraz rozwój przestrzeni publicznych. kształt obszaru rewitalizacji oraz charakter projektów mają na celu wywieranie pozytywnego wpływu nie tylko na obszar rewitalizowany, ale także na pozostałą część obszaru zdegradowanego oraz resztę gminy.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane zostały w różnych częściach gminy, przede wszystkim w granicach obszarów rewitalizacji, ale także poza nim. Wynika to z faktu, iż przeprowadzona diagnoza wskazała, że koncentracja negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym nie oznacza występowania ich tylko tam. Prowadzenie działań rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji pozwoli więc na bardziej skuteczne przeciwdziałanie stanowi kryzysowemu na obszarze zdegradowanym, ale także przyczyni się do redukcji ryzyka przenoszenia się problemów na inne obszary. Planowane jest przy tym osiągnięcie efektu synergii, zgodnie z którym działania rewitalizacyjne na obszarze rewitalizacji wpływają na redukcję problemów także poza nim, ponieważ w dużej mierze dotyczą one obiektów użyteczności publicznej dostępnych dla wszystkich. Natomiast działania poza obszarem rewitalizacji będą pogłębiać pozytywne efekty działań na obszarze rewitalizacji, a także przyczyniać się będą do uniknięcia „przenoszenia się” zjawisk kryzysowych poza obszar rewitalizowany.

2. Komplementarność problemowa

Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaprojektowane zostały w taki sposób, aby dopełniały się wzajemnie pod względem tematycznym, dzięki czemu program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji

w aspektach społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel rewitalizacji	Wpływ przedsięwzięć na aspekty problemowe		
		Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny/ przestrzenny/ środowiskowy
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	Cel. 1	x	x	-
Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży	Cel. 1	x	x	X
Modernizacja i zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne pałacu w Czesławicach	Cel. 2	x	x	x
Modernizacja dworców kolejowych	Cel. 2	x	x	x
Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w Gołańczy	Cel. 2	x	x	X
Budowa,	Cel. 2	x	x	x

rozbudowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych w Gołańczy				
Modernizacja, rozbudowa i zagospodarowanie na cele turystyczne i kulturalne zamku w Gołańczy i terenów sąsiadujących	Cel. 3	x	x	X

3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona jest dzięki odpowiednio zaprojektowanemu systemowi zarządzania programem rewitalizacji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna wymaga zapewnienia efektywnego współdziałania różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona zostanie przez system zarządzania programem, oparty na strukturach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowić będą pracownicy Urzędu Gminy Gołańcz. System ten zapewni ponadto partycypację interesariuszy procesu rewitalizacji, która została szczegółowo opisana w rozdziale system wdrażania, monitoringu oraz oceny skuteczności działań programu rewitalizacji i system wprowadzania zmian.

4. Komplementarność międzyokresowa

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Programu rewitalizacji są komplementarne z zrealizowanymi już projektami przy wsparciu z środków uzyskanych w ramach polityki spójności 2007-2013, co przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa zadania	Źródło dofinansowania	Wartość projektu	Dofinansowanie
1	Poprawa jakości życia oraz aktywizacja społeczności lokalnej poprzez remont świetlic wiejskich w Panigrodzu, Czeszewie, Grabowie, Gręzinach i Rybowie	PROW	309 768,06 zł	198 484,05 zł
2	Przebudowa chodnika we wsi Czesławice	PROW	72 702,73 zł	29 553,00 zł
3	Przebudowa chodnika we wsi Smogulec	PROW	97 647,71 zł	39 694,00 zł
4	Budowa parkingu przy Zespole Szkół w Gołańczy	PROW	328 533,89 zł	155 000,00 zł
5	Zagospodarowanie przestrzeni sportowo-rekreacyjnej w Gołańczy poprzez utworzenie siłowni napowietrznej	PROW	50 206,97 zł	31 592,00 zł
6	Dokumentacja techniczna na rewitalizację dworców i terenów przydworcowych wzdłuż linii kolejowej nr 356 – Miasto i Gmina Gołańcz	WRPO	148 990,00 zł	111 742,50 zł

7	Adaptacja kompleksu rekreacyjnego we wsi Czeszewo poprzez utwardzenie części terenu	PROW	10 916,07 zł	6 506,00 zł
8	Pobudzenie aktywności mieszkańców wsi Czerlin poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej na boisko do siatkówki i piłki nożnej	PROW	10 980,95 zł	5 189,00 zł
9	Doposażenie placu zabaw we wsi Czesławice	PROW	4 799,46 zł	2 730,00 zł
10	Modernizacja świetlicy Potulin	PROW	4 399,99 zł	2 504,00 zł
11	Modernizacja świetlicy Smogulec	PROW	8 000,00 zł	4 552,84 zł
12	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców Gołańczy, w tym poprzez budowę chodników w centrum miejscowości	PROW	441 035,20 zł	273 103,00 zł
13	Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Chojna, Potulin, Bogdanowo	PROW	2 509 877,25 zł	1 023 190,00 zł
14	Remont świetlic wiejskich w Gołańczy, Krzyżankach i Panigrodzu	PROW	337 169,60 zł	203 006,00 zł
15	Budowa świetlicy	PROW	567 328,15 zł	345 931,00 zł

	wiejskiej w Czerlinie			
16	Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Buszewo	PROW	430 889,12 zł	257 225,48 zł
17	Budowa parkingu przy ul. dr. P. Kowalika w Gołańczy	PROW	414 898,92 zł	169 270,00 zł
18	Modernizacja kompleksu pałacowo-parkowego w Smogulcu	PROW	846 060,70 zł	425 227,00 zł
Razem			6 594 204,77 zł	3 284 499,87 zł

5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania zapewniona jest poprzez uzupełnianie i łączenie wsparcia ze środków własnych gminy, Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Rolnego.

IX. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU ORAZ OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI I SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN

System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz oraz innych jednostek organizacyjnych. Za program w imieniu Gminy Gołańcz będzie odpowiadał Burmistrz Miasta i Gminy Gołańcz przy współpracy z podległymi instytucjami oraz z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy. Burmistrz powoła Zespół Roboczy ds. wprowadzania programu, w skład którego wchodziłyby wybrane osoby z referatów Urzędu Miasta i Gminy oraz przedstawiciele instytucji podległych. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Miasta i Gminy odpowiedzialna za inwestycje i projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, która nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do jej szczególnych zadań należeć będzie:

- wdrażanie poszczególnych projektów oparte o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych),
- opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów od podmiotów społecznych,
- aktualizacja zadań programu,
- ewaluację LPR,
- monitorowanie postępów wdrażanych projektów

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Burmistrza Miasta i Gminy Gołańcz,

- Komórka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu wydaje decyzję odnośnie wstępnej akceptacji projektu lub jej braku,
- Burmistrz Miasta i Gminy po zapoznaniu się z opinią komórki organizacyjnej UMiG dokonuje akceptacji bądź odrzucenia projektu,
- Konsultacje społeczne z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami,
- Podjęcie uchwały przez Radę Miasta i Gminy Gołańcz o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących szczególnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,

Istotnym elementem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zaangażowanie jak największej liczby podmiotów uczestniczących w procesie. Efektem końcowym wdrażania Programu powinno być ożywienie społeczno – gospodarcze spowodowane inwestycjami publicznymi, którym towarzyszy wzrost inwestycji prywatnych.

Niniejszy program zakłada aktywne włączenie się mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych zainteresowanych podmiotów i grup w proces rewitalizacji. W szczególności działania te będą obejmować:

Bezpośrednie sposoby komunikowania

- spotkania urzędników z mieszkańcami,
- rutynowe kontakty w urzędzie,
- współpraca z jednostkami pomocniczymi (sołtysami),
- informacja drogą pocztową (tradycyjną i elektroniczną),
- publikacje w prasie lokalnej

Pośrednie sposoby komunikowania

- publikacje internetowe,
- publikacje prasowe (zwłaszcza w prasie lokalnej).

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Gołańcz nie jest dokumentem zamkniętym. Co dwa lata będzie dokonywany przegląd przeprowadzonych działań (efekty działań będą mierzone za pomocą mierników wykorzystanych do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych) i, jeśli zajdzie taka konieczność, zostanie zaktualizowany. Kluczowe znaczenie dla oceny podejmowanych działań ma ich monitoring. Funkcję instytucji monitorującej wdrażanie LPR będzie pełnić Burmistrz Miasta i Gminy Gołańcz.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania Programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie LPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,
2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

Aby kontrola przebiegu procesu rewitalizacji była skuteczna należy wypracować zasady współpracy między poszczególnymi jej uczestnikami, w szczególności pomiędzy Burmistrzem Miasta i Gminy, członkami Zespołu Roboczego, mieszkańcami oraz zainteresowanymi instytucjami i przedsiębiorcami.

System monitorowania stopnia realizacji celów będzie się odbywał co dwa lata, przy wykorzystaniu poniższych wskaźników:

Wskaźniki produktu	- liczba zrealizowanych projektów mających na celu poprawę atrakcyjności obszarów rewitalizacji, - liczba budynków poddanych renowacji, - liczba budynków poddanych przebudowie, - powierzchnia zdegradowanych obszarów poddanych rewitalizacji, - liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne, - powierzchnia terenów zrewitalizowanych na sport i rekreację,
Wskaźniki rezultatu	- liczba podmiotów gospodarczych na terenach zrewitalizowanych, - liczba nowych ofert w zakresie kultury, sportu i rekreacji, - liczba osób korzystających z nowych miejsc rekreacji, - liczba osób korzystających z nowej bazy turystycznej,
Wskaźniki oddziaływania	- liczba mieszkańców na terenach rewitalizowanych, - liczba turystów odwiedzających gminę

Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji będzie się odbywało poprzez cykliczną, prowadzoną co dwa lata analizę poziomu wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych: udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%], udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym [%], udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych [%], liczba dzieci do lat 17 uprawnionych do zasiłku rodzinnego, liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki (stałe i okresowe), udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem [%], odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw [%],

odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw [%], odsetek przyłączy gazu [%], odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym [%].

Pomiar wskaźników będzie odbywał się na dwóch poziomach:

a) pomiar wartości wskaźników na terenie rewitalizacji, w celu sprawdzenia jak prowadzone działania wpłynęły na dany obszar;

b) pomiar wartości wskaźników na terenie całej gminy – wpływ działań rewitalizacyjnych będzie odczuwalny na terenie całej gminy stąd pojawia się konieczność przeprowadzenia analizy zjawisk kryzysowych na większym obszarze.

Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji będzie uwzględniało aktualny stan realizacji przedsięwzięć podstawowych i pozostałych przyjętych w programie. Monitorowanie realizacji przedsięwzięć będzie polegało na sporządzaniu rocznych sprawozdań, które swym zakresem będą obejmować zagadnienia dotyczące:

- stopnia przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
- w przypadku już rozpoczętych działań – ocenę prowadzonych prac (czy są opóźnienia, co zostało już wykonane, jakie prace zostaną podjęte w dalszej kolejności),
- analizę poniesionych kosztów finansowych – wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów, które trzeba ponieść na rzecz danego projektu.

Dzięki regularnemu przeprowadzaniu monitorowania i oceny wykonanych zadań rewitalizacyjnych będzie możliwa aktualizacja programu rewitalizacji i dostosowanie go do bieżących potrzeb oraz w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian uchwałą Rady Miasta i Gminy Gołańcz.

X. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Lokalny Program Rewitalizacji miasta i gminy Gołańcz został opracowany w oparciu o zasadę partycypacji społecznej.

Objemowało to następujące działania:

- Udostępnienie na stronie internetowej i w siedzibie Urzędu Gminy Gołańcz kwestionariuszy ankiety, dotyczącej stanu gminy,
- Konsultacje społeczne, na których omówiono projekt programu, zebrano sugestie, jak również szczegółowo przedstawiono zasady rewitalizacyjne w ramach Perspektywy Finansowej 2014-2020,
- Danie możliwości zgłaszania wniosków, uwag i opinii zarówno bezpośrednio do Biura Obsługi Interesanta Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz, jak i drogą elektroniczną, a także korespondencyjną.

Zgodnie z założeniami systemu wdrażania programu rewitalizacji oraz mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów dalsza realizacja programu rewitalizacji będzie odbywać się w oparciu o współpracę ze wszystkimi grupami interesariuszy.

XI. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Rysunek 1. Gmina Gołańcz (Źródło: www.bazagmin.pl)	19
Rysunek 2. Jednostki urbanistyczne Gminy Gołańcz (Źródło: Opracowanie własne).....	67
Rysunek 3. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera społeczna (Źródło: Opracowanie własne).....	69
Rysunek 4. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera Przestrzenno-funkcjonalna (Źródło: Opracowanie własne).....	73
Rysunek 5. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera techniczna (Źródło: Opracowanie własne).....	73
Rysunek 6. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera gospodarcza (Źródło: Opracowanie własne).....	75
Rysunek 7. Obszary zdegradowane gminy Gołańcz. Sfera środowiskowa (Źródło: Opracowanie własne).....	77
Rysunek 8. Obszary rewitalizacji.....	80
Wykres 1. Wydatki Gminy Gołańcz wg Działów Klasyfikacji Budżetowej w roku 2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	20
Wykres 2. Dochody Gminy Gołańcz wg Działów Klasyfikacji Budżetowej w roku 2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	20
Wykres 3. Liczba ludności Gminy Gołańcz w latach 2009-2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	22
Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców Gminy Gołańcz w latach 2009-2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	23
Wykres 5. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców Gminy Gołańcz w latach 2009-2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	24
Wykres 6. Struktura ludności Gminy Gołańcz- podział na funkcjonalne grupy wieku (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny) w 2009 roku. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	26
Wykres 7. Struktura ludności Gminy Gołańcz- podział na funkcjonalne grupy wieku (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny) w 2015 roku. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	26
Wykres 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2009-2015 dla gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	27
Wykres 9. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach Gminy Gołańcz w latach 2009-2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	29
Wykres 10. Osoby korzystające z pomocy społecznej w gminie Gołańcz w latach 2009-2015. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS).....	35
Wykres 11. Liczba mieszkań w gminie Gołańcz w latach 2009-2015 (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	39
Wykres 12. Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem w latach 2009-2015 dla gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	44
Wykres 13. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w latach 2009-2015 dla Gminy Gołańcz, powiatu wągrowieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	46

XII. SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz gruntów na terenie gminy Gołańcz 2014 roku. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	35
Tabela 2. Zasoby mieszkaniowe gminy Gołańcz w 2013 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	38
Tabela 3. Wykaz ujęć wody na terenie gminy Gołańcz. (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	40
Tabela 4. Drzewa- pomniki przyrody na terenie gminy Gołańcz. (Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2019)50	50
Tabela 5. Ilościowe zestawienie płyt azbestowo-cementowych w poszczególnych miejscowościach gminy Gołańcz. (Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2019).....	58
Tabela 6. Zestawienie zjawisk negatywnych występujących na terenie gminy Gołańcz według poszczególnych sfer. (Źródło: opracowanie własne)	60